



รายงานการประชุม  
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๐

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันเสาร์ที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) พ.ศ. ๒๕๖๘

# สารบัญ

ครั้งที่ ๓๐/๒๕๗๘ (สามัญ)

๑. วัลรอง รายงานการประชุม ครั้งที่ ๕๖, ๕๗;  
๕๘/๒๕๗๗ (สามัญ) ๗๘๘
๒. เรื่อง ร่าง พระราชบัญญัติ พนักรงาน อัยการ  
พ.ศ. ๒๕๗๘ พิจารณาเป็นวาระที่ ๒-๓ ๗๘๘-๘๒๕
๓. เรื่อง ร่าง พระราชบัญญัติจัดระเบียบนครอบครัด  
พ.ศ. ๒๕๗๘ พิจารณาเป็นวาระที่ ๒-๓ ๘๒๕
๔. เรื่อง ร่าง พระราชบัญญัติ พนักรงาน อัยการ  
พ.ศ. ๒๕๗๘ (ต่อ) ๘๗๗-๘๘๖

หน้า

บรรทัด

คำพิศ

คำพิศ

๖๕๕  
๗๑๗  
๗๒๓  
๗๓๘  
๗๓๘  
๗๕๓  
๗๕๓  
๗๕๕  
๗๕๕  
๗๕๗  
๗๕๘  
๗๖๓  
๗๖๕  
๗๗๐  
๘๐๘  
๘๓๕  
๘๓๘  
๘๓๘  
๘๒๘  
๘๓๓

๓๖  
๓๒  
๓๖  
๓  
๓  
๒๐  
๘  
๒๐  
๓  
๓๕  
๕  
๗  
๕  
๓๗  
๕  
๓๗  
๓๓  
๓๐  
๓๒

บัญญัติ  
เขต  
นายกรัฐมนตรี  
กาดังคับ  
มอมมวนัดต์  
ประธานสภา  
ปฏิบัถษ์  
จังหวัดศรีธรรมราช  
จังหวัดราชธานี  
ได้  
จังหวัดนราธิวาส  
แปรญัติ  
ยมอ  
ค่านั่งถง  
พิ  
ใจ  
ปาณิกบุตร  
ได้  
มาตร  
ถถถ

บัญญัติ  
เขต  
นายกรัฐมนตรี  
กาดังบังคับ  
กอมมวนัดต์  
ประธานสภา  
ปฏิบัถษ์  
จังหวัดนครศรีธรรมราช  
จังหวัดคอบดราชธานี  
ได้  
จังหวัดนราธิวาส  
แปรญัติ  
ยมอ  
ค่านั่งถง  
พิ  
ใจ  
ปาณิกบุตร  
ได้  
มาตร  
ถถถ

| <u>หน้า</u> | <u>บรรทัด</u> | <u>คำผิด</u> | <u>คำถูก</u>  |
|-------------|---------------|--------------|---------------|
| ๘๔๖         | ๕             | ช้อ          | ช้อ           |
| ๘๗๗         | ๓             | วอ           | วอ            |
| ๙๐๓         | ๕             | เดถาน        | เดถาน         |
| ๙๐๘         | ๓๘            | ทนาย         | ทนาย          |
| ๙๙๕         | ๓๘            | ถั           | ถั            |
| ๓๐๐๕        | ๑             | เหตุ         | เหตุ          |
| ๓๐๐๘        | ๘             | โรงแรม       | โรงแรม        |
| ๓๐๐๙        | ๕             | ข้างต่าง     | ข้างต่าง      |
| ๓๐๓๐        | ๓๗            | เพราะว่า     | เพราะว่า      |
| ๓๐๒๕        | ๓             | ด้ นึก       | ด้ นึก        |
| ๓๐๒๗        | ๓๕            | หิวคตทโรค    | หิวคตทโรค     |
| ๓๐๓๙        | ๙             | ด้มากมบักษ   | ด้มากมบักษ ด้ |
| ๓๐๔๔        | ๗             | เขตต์        | เขตต์         |
| ๓๐๔๙        | ๓๐            | ม่มี         | ม่มี          |
| ๓๐๔๙        | ๓๗            | ชอด้ดิน      | ชอมดิน        |
| ๓๐๙๙        | ๘             | ทรงกดาวอว    | กดาวอว        |
| ๓๑๕๗        | ๓๘            | สภาน ๑       | สภาน          |
| ๓๑๘๙        | ๘             | ทอ ๆ         | ทอ ๆ ใ้       |

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร  
ครั้งที่ ๑๐/๒๕๑๘ (สามัญ) สมัยที่ ๒  
วันเสาร์ที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๘  
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม  
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๑๘ นาฬิกา

ประธานสภาฯ กล่าวว่า วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๓๒๕ ท่าน  
ขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานครั้งที่ ๕๖, ๕๗, ๕๘/๒๕๑๘ (สามัญ)  
สมัยที่ ๒ จะมีผู้ใดขอแก้ไขหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ใดขอแก้ไขได้ถือ  
ว่าที่ประชุมเป็นอันรับรองรายงานเหล่านั้นแล้ว

ไม่มีผู้ใดขอแก้

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นอันว่าที่ประชุมรับรองรายงาน  
ทั้งสามครั้งนั้น รัฐบาลได้เสนอญัตติคดีขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระ  
คือให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ และร่างพระราช  
บัญญัติจดทะเบียนครอบครัวก่อน จะมีผู้ใดคัดค้านหรือไม่

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ไม่มีผู้ใดคัดค้าน เป็นอันให้เปลี่ยน  
ระเบียบวาระได้ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติพนักงานอัยการพุทธ

คึกกราช ๒๕๑๗ ซึ่งคณะกรรมการสามัญ ชุดที่ ๒ พิจารณาแก้ไข  
เสร็จแล้ว เสนอให้พิจารณาเป็นวาระที่ ๒ และที่ ๓ เสด็จฯ อาน  
เดชาธิการ สภาฯ อานร่างพระราชบัญญัติ พนักงาน อัยการ  
พุทธศักราช ๒๕๑๗ ถึงมาตรา ๖

นายไฉ่ อินทรประชา กรรมการ ก่อร่างฯ ในมาตรา ๖  
มีมติกรรมาธิการได้ ๒ นาย โดยความประสงค์ ที่จะให้ยุบตำแหน่ง  
อัยการตำรวจ ประจำศาลแขวงในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี  
ซึ่งเรียกว่าศาลไปรษณีย์เจ้านาน คือมีความประสงค์ ที่จะให้อัยการตั้ง-  
กติกกรมอัยการ ทำงานแทน อัยการตำรวจต่อไป เพื่อให้เป็นแบบ  
แผนเช่นเดียวกับศาลแขวงใน จังหวัดอื่น ๆ กรรมการได้พิจารณา  
แล้วเห็นว่า อัยการตำรวจก็มีหน้าที่เช่นเดียวกับอัยการศาลแขวง  
คือมีหน้าที่ฟ้องผู้ต้องหา และมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอัยการศาล  
แขวงในท้องที่อื่น ๆ นั้นเอง แต่ตามร่างนี้ ปรากฏว่า ศาลแขวงอื่น ๆ  
นั้นไม่มีอัยการตำรวจทำหน้าที่อยู่ด้วย คงมีแต่อัยการ ตั้งกติกกรม  
อัยการ ประจำศาลแขวง ทั้งนี้ กรรมการได้ สอบถามถึงความ  
แตกต่างในเรื่องนี้กับอธิบดีกรมอัยการ ว่าเหตุใด จึงมีความแตกต่าง  
กันอยู่เช่นนั้น ได้รับคำชี้แจงว่า เนื่องจากอัยการตำรวจได้ มีประ-  
จำศาลไปรษณีย์มานานแล้ว และได้ปฏิบัติงานเป็นที่เรียบร้อย ไม่มีข้อ  
บกพร่องเสียหายประการใด และอนึ่ง ถ้าหากว่าจะยุบ ตำแหน่ง  
อัยการตำรวจ เจ้านานแล้ว กรมอัยการไม่มีคนพอที่จะไปบรรจุแทน

เจ้าหน้าที่จะออกไปนั้น และทั้งเงินก็ไม่พอด้วย นอกจากนั้นกรมการ  
 ราชการ ได้เรียกของ โชติ ๖ เจ้าหนวักหัวหน้าของพรรคคัสอด ไปปรึกษา  
 มาชแจง ได้ อธิบายว่าเนื่องจากจังหวัด พระนคร และ จังหวัด ชนบุรี  
 หน้าที่สืบสวนและสอบสวนอยู่แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ การที่ไม่ยอมยกการ  
 ตำรวจ ประจำศาลแขวง ประจำอยู่ที่ ศาลไปริศภา เพื่อดำเนินคดีนั้น  
 ย่อมเป็นการสะดวกและได้ผลดีในทางปราบปราม และขแรงคือไปว่า  
 กองพรรคที่มีอยู่ในเวลานี้ไม่ได้ตั้งงบประมาณเป็นพิเศษได้ แต่ได้ใช้  
 ในวงเงินของ กองปราบปราม ของกรมตำรวจ ถ้าหากว่า ฎภา ๖ นั้น  
 นโยบายที่จะยอมยกการตำรวจแล้ว ก็คงได้มาแต่งงาน คือว่าเงินและ  
 คนนั้นทางตำรวจจะส่งเขาไปไว้ ใช้ ในกองปราบปราม คณะกรรมา  
 ราชการ ได้ พิจารณา ถึงคำสั่ง ข่งท่านทั้งสองนี้โดยตลอดแล้ว ตาม  
 คำสั่งของอธิบดีกรมอัยการที่ว่าอัยการตำรวจได้ มีประจำอยู่ใน  
 ศาล ไปริศภามาแล้ว และได้ปฏิบัติงานเรียบร้อย เป็นอันคั้น  
 รั้นไม่มีปัญหา เพราะเหตุว่าในบัดนี้เราได้ปรับปรุงพระธรรมนูญ  
 ศาลยุติธรรมใหม่ ศาลไปริศภาจะต้องถูกยุบเลิกไปในวันที่ ๑ ตุลาคม  
 นี้ เป็นศาลแขวงจังหวัดพระนครและจังหวัดชนบุรี ก็เมื่อศาลแขวง  
 อื่น ๆ ไม่มีอัยการตำรวจทำหน้าที่อยู่ด้วยแล้ว ก็ไม่จำเป็นอย่างไร  
 จะต้องให้อัยการตำรวจ ทำหน้าที่อยู่ในศาลแขวง แต่เฉพาะจังหวัด  
 พระนครและจังหวัดชนบุรีเท่านั้น อีกข้อหนึ่งที่ว่าอัยการตำรวจได้  
 ทำหน้าที่มาเป็นที่เรียบร้อยนั้น ทางคณะกรรมการเห็นว่ามี

เจ้าหน้าที่ตำรวจ ปฏิบัติงานได้เป็นที่เรียบร้อยดี ก็เหตุไฉน พนักงาน  
 อัยการตั้งกติกกรมอัยการ ซึ่งได้ฝึกฝนการว่าความมา โดยตรงจึงจะ  
 ทำหน้าที่นั้นได้เท่าตำรวจ ส่วนข้อแถลงของหัวหน้ากองฟังกติ  
 ว่าในพระนครและธนบุรี หน้าที่สืบสวนและสอบสวนตกอยู่กับตำรวจ  
 การที่จะให้ตำรวจ เกือบข้อใน การดำเนินคดีอยู่ด้วยนั้น ย่อมเป็นการ  
 สะดวก และได้ผลดีในทางปราบปรามนั้น ขอนกรมมาธิการเห็นว่าไม่  
 สำคัญอะไร เพราะเหตุว่าตามทางปฏิบัติที่เป็นอยู่เวลานี้ เจ้าหน้าที่  
 ตำรวจกองปราบปราม กับเจ้าหน้าที่ของฟังกติ ซึ่งมีหน้าที่ว่าคดีนั้นได้  
 แบ่งแยกกันอยู่เป็นคนละแผนก หาได้รวมกันไม่ เพราะฉะนั้นใคร ๆ  
 จะไปเป็นผู้ดำเนินคดีก็ย่อมได้ความสะดวกเท่ากัน แต่ข้อที่ว่าได้ผลดี  
 ในทางปราบปรามนั้น คณะกรรมาธิการ ยังไม่เห็น เลยว่า การที่จะ  
 เปลี่ยนอัยการ ตำรวจมา เป็นอัยการตั้งกติกกรมอัยการ นั้นจะทำให้  
 เกิดผลเสียหายในทางปราบปรามแต่ประการใด เพราะว่าเมื่อตำรวจ  
 หาหลักฐานในทางคดีได้ คดีแล้ว ก็ตั้งเรื่อง มายัง อัยการ อัยการก็  
 พ้องไป ถ้าเมื่อหาหลักฐานได้ไม่ดี อัยการก็จำเป็นที่จะพ้องไม่ได้  
 ถ้าจะถอยผลในทางที่ว่าไม่มีมูลหรือไม่มีมูล ก็พ้องไปเพื่อให้ เป็นประโยชน์  
 ในการที่จะปราบปรามแล้ว กรรมาธิการคณะนี้ไม่เห็นด้วย เพราะ  
 เป็นทางเคอะคร้อน แก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้จึงมีความเห็นพ้องกับ  
 เปรียญติ คือต้องการให้ยุบตำแหน่งอัยการตำรวจประจำศาลแขวง  
 พระนครและธนบุรีนี้เสีย แต่การที่จะยุบนั้นเป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับเรื่อง

เงินและคน กรมการกิจจึงได้คิดลงไปเพื่อมีหรือความในเขตเพาะภาต  
 ๒๗ มาตรา ๒๗ ว่าดังนี้ " มาตรา ๒๗ ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วัน  
 ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยุบตำแหน่งอัยการตำรวจประจำ  
 ศาลแขวงจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี และให้ มพนักงานอัย-  
 การดังกล่าวอัยการทำหน้าที่นั้นแต่ฝ่ายเดียว " นี้ได้วางเงื่อนไข  
 ไว้ มีกำหนด ๑ ปี เพื่อให้รัฐบาลจัดการปรับปรุงให้เป็นที่ยอมรับ

น.ค. หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรี รัชการราชการ  
 แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวคือ คือเมื่อมาถึงปัญหา  
 มาตรา ๒๗ ก็มีเงื่อนไขไปถึงปัญหามาตรา ๒๗ ซึ่งคณะกรรมการได้  
 เติมนั้นใหม่ ด้วยความมุ่งหมาย เหตุผล และหลักการ ดังที่กรรมมา-  
 จิการผู้หนึ่งได้เสนอแล้ว ในหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย มีข้อ  
 ดังเกิดที่ใครจะขอเสนอให้ ที่ประชุมพิจารณา เพื่อยังประโยชน์ใน  
 การงานที่จะให้ เป็นที่ยอมรับ คือว่ากระทรวงมหาดไทยไม่มีความ  
 เห็นเด็ดขาดว่าในการที่จะทำเช่นนั้นจะเป็นการขัดข้อง แต่ที่ว่ากระทรวง  
 มหาดไทยเห็นว่ามีปัญหา ซึ่ง น่า จะใคร่ พิจารณา อยู่ ๓-๔ ข้อ  
 คือในข้อ ๑ ตั้งแต่ได้ประกาศใช้ประมวลใหม่แล้ว ก็มีบรรดา กิจ  
 การใหม่ๆ อีกมากหลายตกมาเป็นหน้าที่ของอัยการ ที่จะดำเนินงาน  
 ที่นั้นถ้าเมื่อจะต้องทำพร้อมในคราวเดียวกัน คือ มีงานใหม่ๆ เข้ามา  
 มากในคราวเดียวหลาย ๆ อย่างแล้ว การที่จะปฏิบัติให้ได้ผลดีอย่าง

ถึงมีคนยอมหวังไม่ได้ นี่เป็นเหตุผลข้อที่หนึ่ง เหตุผลข้อ ๒ ก็คือว่า  
 ด้งที่กรรมการแถลงแจ้งว่าเวลานผู้ทำหน้าที่เป็นอัยการตำรวจนั้น  
 ได้มีงบประมาณอยู่ในกองตำรวจ คือว่าทำงานในหน้าที่อัยการ  
 ตำรวจแต่อยู่ในงบประมาณของกองปราบปราม ในการที่ตั้งพนักงาน  
 อัยการตำรวจเป็นผู้ว่าคดีตั้งแต่เดิมได้ทำมานั้น ได้อาศัยการหมุนเวียน  
 ด้บเปลี่ยนคน เพราะฉะนั้นเมื่อจะแยกหลักการในเรื่องอัยการตำรวจ  
 เดี่ยวแล้ว ปัญหาที่มีว่า คนเหล่านั้นไม่สามารที่จะโอนไปให้กรมอัย-  
 การได้ เพราะเหตุว่าคนเหล่านั้นกินเงินเดือนของตำรวจกองปราบ  
 ปราม แต่ทว่าเพิ่มหน้าที่ให้ทำในการว่าคดี นี่เป็นเหตุผลข้อที่ ๒ ซึ่ง  
 จำเป็นต้องตั้งงบประมาณเพิ่มขึ้น เหตุผลข้อที่ ๓ ก็คือว่า ในการที่  
 เราแก้ไขประมวลกฎหมายใหม่นี้ ก็มีความมุ่งหมายเพื่อจะให้ความสะดอก  
 แก่ราษฎร ทั้งในหลักการที่จะแก้ไขใหม่เช่นนั้น ไม่ใช่ว่ากรมอัย-  
 การไม่สามารถจะทำได้ หรือว่าทำได้จะบกพร่อง แต่เนื่องด้วยการ  
 งานจะต้องผ่านกันหลายทอดหลายเท เพราะฉะนั้นการดำซ้ำของคดีก็  
 ย่อมจะมีอยู่เป็นธรรมดา ซึ่งไม่ใช่ความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ เช่น  
 ตำรวจเป็นผู้ไต่สวนและตั้งฟ้องคดี เพราะฉะนั้นการงานก็ย่อมทำได้  
 รอบรัดกว่า เมื่อเปิดนอ์การเช่นนั้นแล้ว สำหรับจังหวัดพระนครและ  
 จังหวัดธนบุรีตำรวจก็เป็นผู้ไต่สวน ส่วนการฟ้องร้องก็เป็นหน้าที่อัย-  
 การดำซ้ำก็มีเป็นธรรมดา ซึ่งจะทำความไม่สะดอกให้แก่ราษฎรได้  
 อีกประการหนึ่งตำรวจเป็นผู้ฟ้องคดีนั้น ก็มีใช้ว่ามีแต่ในประเทศเรา

ประเทศอังกฤษก็มีเหมือนกัน คือ แมย์ดีเครท คอรัท (Magistrate Court) ซึ่งตำรวจเป็นผู้ฟ้องคดีได้เช่นเดียวกัน แต่นอกจากนี้ยังมี ขอบเขตของประธานเดินออกอย่างหนึ่งก็คือว่า ในเรื่องเหตุการณ์ดังกล่าว กรรมการได้เสนอว่าโจรเจตนาสำหรับใน จังหวัดต่าง ๆ นั้น อัยการเป็นผู้ฟ้องคดี แต่ส่วนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดชนบทนั้น ตำรวจเป็นผู้ฟ้อง วิธีปฏิบัติต่างกัน คือในจังหวัดต่าง ๆ นั้นทางอำเภอเป็นผู้ไต่สวน แต่ส่วน กรุงเทพมหานคร ตำรวจเป็นผู้ไต่สวน ดังที่เราแบ่งออกไปเป็นว่าตำรวจนครบาลและตำรวจภูธร แต่ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยไม่มีข้อบังคับของประการใด แต่มีข้อดังเกิดในเรื่อง ซึ่งอาจจะให้ผลดี

ขุนวรดิษฐ์รัฐมนตรี ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว ว่า ข้าพเจ้าได้แปรญัตติมาคราวนี้ได้ทำนองเดียวกับที่ท่านกรรมการ ได้ชี้แจงนั้นแล้ว คือว่าเราต้องการรวบรวมอัยการให้เข้าเป็นบัก แฉนในที่แห่งเดียวกัน การที่ต้องการให้รวบรวมเป็นบักแฉนเข้าในที่ แห่งเดียวกันนั้น มีความประสงค์อยู่ ๒ ประการ ประการหนึ่งต้องการ ให้สัมรรถภาพของอัยการดีขึ้น เพราะเหตุว่าในการที่อัยการตำ รวจไปตั้งอยู่โดด ๆ ไม่ได้ได้รับความควบคุมจากอธิบดีกรมอัยการอีก หนึ่ง อย่างไรก็ดีสัมรรถภาพของอัยการคงจะไม่ดีพอเท่ากับที่จะ ให้อยู่ในความควบคุมของอธิบดีกรมอัยการ อีกประการหนึ่ง ถ้า หลากว่าขณะใดตำรวจต้องการที่จะใช้คนมากที่จะฟ้องคดี ถ้าหาก

ว่าได้มารวมด้วยข้อบัญญัติการเสียเช่นนี้แล้ว ก็อาจจะใช้เงินเพิ่ม  
 เดิมหมุนเวียนกันไปได้ โดยสะดวก แต่ข้อที่ ๒ คือว่าตามธรรมดาเรา  
 จับแล้วมักจะต้องฟ้อง อันนี้ทำให้เสียความยุติธรรมอย่างหนึ่ง คือ  
 ในบางเรื่องอาจทำให้เกิดมาเหตุพิชิต เพราะฉะนั้นจับมาแล้วจะต้อง  
 ฟ้องให้เร็ว เหตุฉะนั้นถ้าให้อำนาจจับและอำนาจฟ้องอยู่ด้วยกันแล้ว  
 ความยุติธรรมอาจผันแปรไปได้ แต่ถ้าหากว่าให้อำนาจจับกับอ่า  
 มนาจฟ้องอยู่ต่างหากจากกันแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าน่าจะให้ความยุติ  
 ธรรมแก่ราษฎรเป็นอย่างยิ่ง อีกประการหนึ่งเด่าท่านรัฐมนตรีก็ได้  
 ชี้แจงแล้วว่าต่างจังหวัดคณไม่มีตำรวจฟ้อง คือมีอัยการต่างหาก  
 ฟ้อง และชี้แจงว่าอำเภอเป็นผู้ไต่สวน ชื่อนักเป็นถาวรจริงอยู่ แต่  
 ข้าพเจ้าคิดว่าไม่เป็นการประหลาดอะไรในการที่จะให้ตำรวจเป็นผู้ไต่  
 สวนแล้วตั้งเรื่องมายังอัยการ าก็ฟ้องต่อไป ถ้าหากว่ากระทรวงความ  
 ราชการแล้ว เราจะขอให้อัยการนั้นไปประจำอยู่ที่ตำรวจก็ไม่เป็นการ  
 ไรของได้ คือวางวิธีการเสีย แต่ทว่าในการควบคุมบรรดาคณ  
 ควรจะให้มีผู้ใหญ่เป็นผู้ควบคุมเป็นหัวหน้าอีกชั้นหนึ่ง ไม่ควร  
 จะให้อยู่ในมือของตำรวจโดยเฉพะ ข้าพเจ้าเห็นดังนี้ เพราะฉะนั้น  
 ควรจะให้ เป็นไปตามที่ท่านกรมราชการถ่าวนั้น

นายทองอยู่ พนมพนัน ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี ถ่าวนว่า  
 ในมาตรา ๖ นั้นข้าพเจ้าได้แปรญัตติไว้ คือขอให้ตั้งตำรวจอัยการออก  
 ให้หมด ทั้งนี้เพราะเหตุว่าเท่าที่ข้าพเจ้ารู้ ดีกและได้เคยผ่านงานเรื่อง

ของทุกขของราษฎรมา นบนขอเท็จจริงซึ่งจะแดงให้ถึงภาณที่ทราบ  
 ว่าเป็นเรื่องเดือดร้อนแก่ประชาชนเพียงไร ในเมื่อถูกจับกุมแล้ว  
 คารวจมีอำนาจไต่สวน และเมื่อคารวจไต่สวนแล้ว คารวจเองยังมี  
 หน้าที่ฟ้องร้องอีก ขอให้คิดว่าบุคคลคนเดียวกันทำหน้าที่ = อย่าง  
 ซึ่งในข้อนี้ข้าพเจ้าเห็นจะไม่ค่อยเรียนที่ประชุมว่าเป็นอย่างไร ขอให้  
 นึกเอาเองก็แล้วกัน แต่ขอเรียนให้ทราบว่าข้าพเจ้าได้รับเรื่องชนิดนี้  
 มากมายแล้ว และข้าพเจ้าก็ไม่มีโอกาสที่จะทำอย่างไรได้ นอกจาก  
 ที่จะร่างพระราชบัญญัติขึ้นมาสู่สภาฯ แต่เวลานี้เป็นโอกาสเหมาะ  
 คือว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ปรากฏขึ้นในสภาฯ แล้ว หน้าที่  
 จึงได้อยู่ในพระราชบัญญัตินั้น ข้าพเจ้าก็ได้แปรญัตติไว้ คือขอให้ค  
 ดยัยการคารวจนั้น ออกเสีย ทั้งนี้ก็เพราะเห็นแก่ความยุติธรรมที่  
 ราษฎรได้รับจากการกระทำที่แล้วมา นบนขอทศควรจะคำนึงถึงให้  
 มาก ความจริงในการที่เรารู้ได้กระทำหรือคัดยัยการคารวจออกไป  
 เสียแล้วจะเป็นประโยชน์แก่ราษฎรเป็นอย่างยิ่ง เพราะได้รับความ  
 ยุติธรรม ในเมื่อถูกอำนาจบางอย่างที่กระทำให้ไม่ได้รับความยุติ  
 ธรรม ก็ขอว่าบุคคลผู้จับกุมผู้ฟ้องร้องอยู่คนละหน้าที่แล้วนั้นแหละคือ  
 ความยุติธรรม เปรียบเหมือนว่าสภาผู้แทนราษฎรกับฝ่ายบริหารอยู่  
 คนละส่วนเช่นนี้ ย่อมเป็นความยุติธรรม ไม่ยุ่งเหยิง แต่ถ้าสภาผู้  
 แทนราษฎรกับฝ่ายบริหารมารวมกันแล้ว น่าจะเกิดความยุ่งยากยุ่ง  
 เหยิงกัน แล้วจะหว่าความยุติธรรมได้ยาก หรือไม่มีเลย เพราะ

คณะข้าพเจ้าเห็นว่าเท่าที่คณะกรรมการได้อนุมัติตามคำแปรญัตติ  
ของข้าพเจ้านั้นชอบแล้ว และได้รับความยุติธรรม หวังว่าสภา  
จะอนุมัติให้เป็นไปตามที่กรรมการได้แก้ไขนั้น

นายเตียง ไชยภักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว  
ว่า ข้าพเจ้าสงสัย คือมาตรา ๖ เมื่อกรรมการเห็นว่าควรจะไม่ให้  
มีเจ้าหน้าที่อัยการตำรวจในโอกาสต่อไป เมื่อเทียบมาตรา ๖ กับ  
มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ เป็นบทเฉพาะกาล บทเฉพาะกาลควรจะ  
เป็น "ให้เอาไว้ก่อน" แต่มาตรา ๖ นั้นเป็นค่าที่จะเขียนขึ้น  
นาน จะต้อง มี หรือจะต้องบอกว่าไม่มี แต่วิธีการกลับกัน  
เช่นนี้ข้าพเจ้าไม่เข้าใจ ขอให้อธิบาย

นายไสว อินทรประชา กรรมการ กล่าว ว่า คือเขียนบท  
เฉพาะกาลไว้ว่าภายในกำหนด ๓ ปี ตำแหน่งอัยการตำรวจจะต้อง  
ยุบ หมายความว่าแล้วแต่ความสะดวกของรัฐบาลภายใน ๓ ปี ถ้า  
หากว่ามีความสะดวกจะยุบตำแหน่งอัยการตำรวจเมื่อไร ตามมาตรา  
๕ มีบัญญัติไว้แล้วว่า "การตั้ง ถอนออก ปลด และย้ายพนักงาน  
อัยการและอัยการตำรวจ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา"

นายเตียง ไชยภักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว  
ว่า มันต้องกลับกันอยู่ดี เพราะเหตุว่ามาตรา ๖ เป็นมาตราที่เราจะ  
เขียนนาน เป็นบทสำรองบัญญัติ ส่วนบทเฉพาะกาลเป็นบทซึ่งใช้ชั่วคราว  
เมื่อพ้นกำหนดไปแล้วมันก็หายไป เพราะฉะนั้นขอเขียนกฎหมาย  
อย่างนี้ข้าพเจ้าอยากจะขอเรียนซ้ำอีกทีหนึ่งว่าถูกหรือผิด

นายได้ อินทรประชา กรรมการ กล่าวว่ามีบทบัญญัติที่  
เกี่ยวข้องกับบทเฉพาะกาลทั้งหลายนี้ เมื่อครบกำหนดแล้วก็ต้องเลิก  
ลงไปนั่นเอง อย่างรัฐธรรมนูญบัญญัติว่าสมาชิกประเภท ๒ จะมี  
อายุอยู่ได้ ๑๐ ปี หรือเมื่อราษฎรผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับการศึกษา  
เกินกว่ากึ่งหนึ่งของประเทศ เมื่อครบกำหนดแล้วก็หมดไปนั่นเอง

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว  
ว่า ทำความเข้าใจกันเสียก่อน อย่างที่กรรมการอธิบายเมื่อก่อนก็  
เหมือนกัน แต่คงว่ายังเข้าใจผิดอยู่ คืออ้างตัวอย่างสมาชิกประเภท  
๒ นั้นก็อยู่ในบทเฉพาะกาลไม่ได้อยู่ในบททั่วไป

นายได้ อินทรประชา กรรมการ กล่าวว่า ถ้าท่านจะให้  
แก้ไขอย่างไรแล้ว โปรดแสดงความคิดเห็นมาบ้าง

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว  
ว่า คือโดยที่มาตรา ๖ กับมาตรา ๒๘ แง่กัน แต่โดยที่ข้าพเจ้าไม่ได้  
แปรญัตติจึงขอเรียนเตือนตามสมควร แต่ที่ท่านเห็นถูกต้องก็แต่  
ความใจ

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่ามี  
ข้าพเจ้าอยากจะเรียนท่านกรรมการว่า ถ้าระบอบบัญญัตินี้มันอยู่ใน  
บทเฉพาะกาลศูนย์ขึ้นไป ตามความเข้าใจของข้าพเจ้าว่าท่านควรจะ  
ถดถอยมาตรา ๒๘ มาเป็นถ้าระบอบบัญญัติแล้วให้คงความว่า ในระหว่าง  
๑ ปีนี้ขอยกการสำรวจยอมไม่ได้ แล้วเมื่อหมดบทเฉพาะ กาลแล้ว  
ขอยกการสำรวจก็เป็นอันหมดไป แต่จะร่างอย่างไรนั้นอยู่ที่กรรมการ

ขุนวรดิษฐ์ครุฑเดงัย ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว  
ว่า ข้อขัดข้องของสมาชิกที่ทักท้วงกรรมาธิการนั้นเขาได้ ไปกล่าวกับ  
เมื่อพิจารณามาตรานี้ ๆ จะดีกว่า คือจะแก้ไขอย่างไรให้มีนัยคือ

หลวงจวนศิริปริชา ผู้แทน ราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าว ว่า  
ข้าพเจ้าขอสนับสนุนท่าน ผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี และผู้แทนหนอง-  
คายในเรื่องที่ไม่ให้มีอัยการตำรวจ เพราะเหตุว่าในเรื่องนี้เกี่ยวกับ  
ความยุติธรรม ท่านทั้งหลายก็คงทราบแล้วว่า ถ้าให้คนเดียวทำ  
คือตำรวจจับเอง และฟ้องเอง ความยุติธรรม ของราษฎร จะมีได้  
อย่างไร . . . . .

ประธานสภาฯ กล่าว ว่า ไม่ใช่ ปัญหาว่าจะแก้มาตรา ๖  
ตามที่กรรมาธิการได้รายงานนั้น จะเอามาตรา ๒๘ มาได้มาตรา ๖  
หรือไม่ เพราะฉะนั้นถ้าจะรอไว้ข้าพเจ้าจะพูดว่า ถ้าจะรอปัญหาไว้  
เมื่อถึงมาตรา ๒๘ จะเป็นอย่างไร

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว  
ว่า รอไปดำหรับตัวข้าพเจ้าไม่มีขัดข้อง แต่พูดถึงระเบียบวิธีประชุม  
แล้ว จะต้องผ่านมาตราไป แต่ที่หน้ามาตรา ๖ เมื่อเราผ่านไปแล้วก็  
เป็นอันแล้วไป ปัญหาว่าเราจะทำพระราชบัญญัตินี้ให้ถูกต้องตามแบบ  
เพราะฉะนั้นจึงเป็นปัญหาว่าต้องให้กรรมาธิการเห็นด้วย

นายไฉฉ อินทรประชา กรรมาธิการ กล่าว ว่า กรรมาธิการ  
ยังยืนยันความเห็นว่ามีผลตกอะไรโดย แล้วท่านก็ไม่ได้แปร  
ญัตติเข้าได้ เพราะฉะนั้นอยากจะให้ผ่านไป

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว  
ว่า เคยมีปัญหาว่าจะผิดหรือไม่ผิด ส่วนแปรรูปก็ข้าพเจ้าได้เรียนไว้  
ก่อนแต่ก็ไม่ได้แปรรูปก็ เมื่อท่านเห็นว่าถูกต้องแล้วก็ตามใจท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวต่อว่า ก็เห็นจะต้องให้ผ่านไป เพราะท่าน  
ไม่ได้แปรรูปก็ได้ พวกกันในมาตรา ๒๘ ก็แล้วกัน

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวต่อว่า  
ข้าพเจ้าขอประธานโอกาสพูดสนับสนุนผู้แทนธนบุรีต่อไป

ประธานสภาฯ กล่าวต่อว่า ผ่านไปแล้ว

นายไค่ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวต่อว่า  
จริง ข้าพเจ้าไม่ได้แปรรูปก็ แต่ว่าเมื่อท่านกรรมาธิการก็รู้ ดีก  
ว่ามีผิด และถามว่าจะเอาอย่างไร เราออกกฎหมายไปบังคับฝ่าย  
บริหาร เมื่อท่านรู้ ดีกว่าผิดแล้วก็ควรจะได้เสีย ไม่ควรจะไปต่อเขา  
ไว้ แต่ว่าข้าพเจ้าไม่ได้แปรรูปก็ ได้ เพราะฉะนั้นตามคำแถลงของ  
ท่านตามข้อบทของท่านบอกอยู่แล้วว่าผิด ข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่อท่านเห็น  
ว่าผิดแล้วยังยืนอยู่นั้นไม่ถูก ควรจะได้เสีย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็น  
ว่าควรจะให้ มีอัยการสำรวจอยู่ก่อน เมื่อพบ ๓ ปีแล้วจึงให้ มีอัยย-  
การฝ่ายเดียว ความมุ่งหมายนั้นเป็นเช่นนั้น แต่ข้อบทกลับกัน เพราะ  
ฉะนั้นขอของท่านว่าเมื่อรู้ ดีเช่นนั้นแล้วควรจะทำเสียให้ถูก เพราะ  
ว่าเราจะใช้บังคับคนทั้งประเทศ แล้วในนามของสภาฯ ข้าพเจ้าคิด  
ว่าเราทำความเข้าใจกันได้ จึงเรียนไว้

ร.ต. เนตร์ พนวิวัฒน์ ประธานกรรมการ กล่าวว่่า ไม่ใช่ ว่ากรรมการเห็นว่าผิดก็ได้ กรรมการเห็นว่าเมื่อท่านมีความเห็นอย่างไรก็แสดงมา จะเป็นที่พอใจกรรมการหรือไม่ต่างหาก แต่เมื่อได้ตรวจกฎหมายนี้แล้วเราจะเห็นได้ว่า ในเรื่องคำร้องนั้นหาได้มีในมาตรา ๖ มาตราเดียวไม่ มีอยู่ในมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ มาตรา ๘ และมาตราอื่น ๆ อีกมาก ถ้าหากว่าเราไม่แก้ท่านของนี้แล้วเราก็เด็กเรื่องคำร้องไปได้ ไม่หมด เพราะเหตุนี้เราจึงได้แก้ท่านของนี้ หาใช้ กรรมการเห็นผิดไม่

เลขาธิการสภาฯ อ่านมาตรา ๘, มาตรา ๘

ขุนวรดิษฐ์กรุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่่า ข้าพเจ้าได้ติดต่อกับกรรมการแล้วเรื่องนี้ ไม่คิดใจ

พระพิไลยสุนทรการ ผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต กล่าวว่่า ข้าพเจ้า ได้ขอแปรญัตติ ใน มาตรา ๘ นี้ คือข้าพเจ้าขอคัดคำว่า "แต่เป็นสมาชิกแห่งเนคิมันติคดีสภา" ออก แต่กรรมการไม่เห็นพ้องด้วย กล่าวว่่าในมาตรา ๘ นั้นมีคำว่า การแต่งตั้ง ถอดถอน พนักงานอัยการ คือต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่เป็นสมาชิกแห่งเนคิมันติคดีสภาด้วย จึงอยู่ข้าพเจ้าไม่ได้ ขอคัดประโยคนี้ออกใน มาตรา ๘ แต่การที่ข้าพเจ้าไม่ได้ขอคัดออกนั้น เพราะเหตุว่่าในประโยคที่แก้มา ในมาตรา ๘ นั้น มีคำว่า ดูเหมือนจะมีรวมทั้งบุคคลที่เป็นสมาชิกแห่งเนคิมันติคดีสภาด้วย เพราะมีคำว่า "ด้วย" ไม่ใช่เฉพาะเจาะ

ลงเนติบัณฑิตสภาอย่างเดียว ถ้าหมายความเช่นนั้นแล้วทำไมใน  
มาตรา ๘ จึงมีซ้ำเช่นนั้นอีก เพราะฉะนั้นเราจึงขอคัดออก

ร.ค. เนติ พูนวิวัฒน์ ประธานกรรมการ กล่าวว่า มีผู้  
แปรญัตติท่านหนึ่งหลายท่าน แต่เมื่อได้ฟังกรรมการอธิบายให้ฟัง  
แล้วก็เห็นชอบด้วย เพราะเหตุว่ากฎหมายท่านหนึ่งได้ออกมาแล้ว ๒  
ฉบับ คือพระราชบัญญัติการธนาคารฉบับหนึ่งและทนายความอีกฉบับ  
หนึ่ง การธนาคารสูงกว่าอัยการก็มีเช่นนั้น ทนายความต่ำกว่าอัยการก็  
มีเช่นนั้น อัยการเป็นฉบับกลาง จึงสมควรเช่นนั้น การมีเช่นนั้น  
ย่อมเป็นประโยชน์แก่ประชาชนส่วนมาก แม้ว่าจะเสียผลแก่อัยการ  
บางคนซึ่งเป็นส่วนน้อย การที่จะได้ผลนั้นก็คือ เนติบัณฑิตสภาย่อม  
ให้วิชาความรู้และการอบรมแก่ผู้ซึ่งจะเป็นอัยการ อันเป็นการ  
สำคัญที่สุดที่จะนำความยุติธรรมมาให้แก่ราษฎร อนึ่งถ้าพระพิ-  
ไธยฯ หาได้แปรคัดออกในมาตรา ๘ ไม่ ในมาตรา ๘ มีคำชัดที่เดียว  
ว่า การแต่งตั้งพนักงานอัยการจะต้องแต่งตั้งจากบุคคลที่เป็นสมาชิก  
แห่งเนติบัณฑิตสภาด้วย อันหมายความว่าชัดที่เดียวว่าบุคคลเช่นนั้นจะต้อง  
เป็นเช่นนั้น แต่พระพิไธยฯ ไปได้ไปแปรในมาตรา ๘ และ ๓๓ ทั้งเอา  
มาตรา ๘ เข้าไว้เฉยๆ เมื่อมาตรา ๘ มีอยู่แล้วแล้ว มาตรา ๘ และ  
๓๓ ก็จำต้องตามไปด้วยได้ ถ้าหากว่าท่านจะตัดตั้งแต่มาตรา ๘ ก็ย่อม  
เป็นอันบัญญัติหาหนึ่ง เพราะฉะนั้นคำแปรญัตติของพระพิไธยฯ ก็น่าจะ  
คัดออกไปโดยที่ยังมีมาตรา ๘ อยู่บริบูรณ์

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ท่านจะข่งยื่นยื่นคำแปรญัตตินั้นหรือ  
ไม่

พระพิไต้ยสุนทรการ ผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต กล่าวว่่า  
ไม่ยื่นยื่น

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ไม่ยื่นยื่นก็ต่อไป

เดชาธิการสภาฯ อ่าน มาตรา ๘, ๓๐, ๓๑, ๓๒, ๓๓

หลวงวรมนิตปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงกนกร กล่าวว่่า  
มาตรา ๓๓ ข้าพเจ้าเข้าใจว่ามีผู้แปรญัตติเอาได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ไม่มีแปรญัตติ ท่านไม่ได้แปรญัตติได้  
หลวงวรมนิตปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงกนกร กล่าวว่่า  
ทุกคนก็ไม่ได้

เดชาธิการสภาฯ อ่านมาตรา ๓๔, ๓๕, ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๓๙,  
๔๐, ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๔๔

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์ ประธานกรรมาธิการ กล่าวว่่า มาตรา  
๒๔<sup>๕</sup> นี้ มีอนุมาตรารวม ๕ อนุมาตราด้วยกัน อนุมาตรา ๓ กับ ๔ นั้นซ้ำ  
กัน เพราะฉะนั้นจึงตัดอนุมาตรา ๓ ออก เอาอนุมาตรา ๔ ขึ้นไปเป็น  
อนุมาตรา ๓ ได้ความเต็มตามความประสงค์ของรัฐบาตที่เสนอมมา  
ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

เดชาธิการสภาฯ อ่านมาตรา ๒๕

นายสวัสดิ์ ยุระเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าว

ว่า มาตรา ๕ ความที่กรรมาธิการได้อธิบายให้ข้าพเจ้าฟัง ข้าพเจ้าได้พยายามที่จะเห็นพ้องด้วยตามกรรมาธิการอธิบายนั้นเหมือนกัน แต่ยังมีข้อสงสัยว่า เป็นการชักของชยมาก เพราะเหตุของความประสงค์ของข้าพเจ้านั้นไม่มีความประสงค์ ที่จะให้อัยการมีอำนาจสอบสวน มีอำนาจในการสอบสวน ในเมื่ออำนาจนั้นเจ้าพนักงานผู้สอบสวนได้ทำมาแล้วชั้นหนึ่ง แต่ว่ากรรมาธิการไม่ยอมตามนั้น และแก้ไขแต่เพียงบางส่วน ข้าพเจ้าอยากจะใคร่ขอได้รับคำอธิบายให้ชัดเจนยิ่งกว่าอันอีกสักครั้งหนึ่ง

นายไถ่ อินทรประชา กรรมาธิการ กล่าวต่อว่า ท่านผู้แทนประมุขคดีความว่า ไม่ต้องประสงค์ ที่จะให้อัยการมีอำนาจสอบสวนเพิ่มเติม หรือว่าเรียกพระยานมาเพิ่มเติมอะไรเช่นนั้น ในเมื่อคำร้องหรือกรรมการอำเภอได้ไต่สวนมาแล้ว แต่ในเรื่องนี้เราได้มีบัญญัติไว้ในประมวลวิธีพิจารณาอาญาให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานอัยการอย่างเต็มที่ในการที่จะสั่งให้ไต่สวนเพิ่มเติมในเมื่อมีข้อบกพร่อง คือว่าจะเรียกพระยานมาไต่สวนใหม่ โดยสั่งให้เจ้าพนักงานสอบสวนส่งมาก็ได้ ทั้งนี้หรือความปรากฏชัดอยู่แล้วในประมวลวิธีพิจารณาอาญาคงแต่มาตรา ๕๐ เป็นอันไปจนถึงมาตรา ๕๖

ขุนวรดิษฐ์ คุรุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดคันทันของกาย กล่าวต่อว่า ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยกรรมาธิการนอกจากที่ได้อ้างถึงหลักกฎหมายแล้วยังมีกรณีอย่างอื่นอีก คือว่าบางทีเจ้าพนักงานเป็นผู้ปราบ

ปราม มีอำเภอเป็นต้น ได้จบผู้ร้ายมาแล้ว หวังเสียอย่างเดียวว่าจะ  
เอาโทษ เพราะฉะนั้นในการที่ได้ส่งคนคั่นนี้อาจทำอะไรในทางที่ไม่  
ชอบธรรมมากเป็นได้ เป็นคนว่างที่คงพะยานมาเหมือนกันหมด ที่  
เมื่อเราให้ โอกาสอัยการเรียกพะยานมาสอบสวนได้แล้ว อัยการ  
นั้นสงสัยว่าเหตุใดพะยานหนึ่งให้การเหมือนกัน ราวกับเป็นคนคนเดียว  
กันเช่นนั้น เป็นความสงสัยเช่นนั้น ถ้าหากว่าบางที่เรียกพะยานมาสอบ  
สวนได้ความยุติธรรม ก็อาจกลับเท็จเป็นจริงได้ และเรื่องนี้ได้เคย  
ปรากฏแก่ตัวข้าพเจ้าเองที่ได้เคยพบมาแล้ว เพราะฉะนั้นการที่เปิด  
โอกาสให้อัยการ เรียกพะยานมาสอบสวนอีกชั้นหนึ่ง นั้นเป็นความ  
ยุติธรรมด้วย ขอให้เป็นที่ไปตามที่กรมการปกครอง

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่  
มาคราวนี้เดิมมีว่า “เจ้าพนักงานอัยการมีอำนาจออกหมายเรียกบุคคล  
ใด ๆ และอาจให้สาบขาดหรือ ฎีกาอนุญาตให้การคือพนักงานอัยการ  
ได้” มีผู้ขอแปรญัตติว่า ไม่ให้ทำเช่นนั้นได้ รวมความว่า การที่  
ความในมาตรา ๒๕ ว่า ถ้าพะยานจำเลยคดีอาญามีทุกคน ๆ ในการไต่-  
สวนนั้นอัยการก็มีอำนาจเรียกพะยานจำเลยนั้นมาไต่สวนด้วย อีกที่  
หนึ่งเพื่อไม่ให้ เป็นประโยชน์แก่จำเลย ลักษณะเช่นนี้เราเห็นว่าไม่  
ยุติธรรมมานานนม มาในสมัยสร้างประมวลชั้นนี้เราเห็นว่าในประ-  
มวลวิธีพิจารณาคดีอาญาไม่ได้กล่าวข้อความอย่างที่กรมการ  
กล่าวเมื่อครั้ง ในนั้นแต่เพียงว่า “ให้สอบสวน” แต่คำว่า “เจ้า-

พนักงานสอบสวน” บางทีท่านจะเข้าใจผิด เพราะว่าคำว่า “สอบสวน” กับ “อำนาจเรียกมาไต่สวน” นั้นผิดกัน หรือเรียนไว้ให้เข้าใจได้ชั้นหนึ่ง ปัญหาในชั้นนี้ก็คือว่าในการร่างกฎหมายนั้นเราจะยังคงให้ความยุติธรรมมีอยู่ในกฎหมายเช่นนี้หรือ ข้าพเจ้าเห็นว่าผู้เสนอแปรญัตติให้ตัดออกนั้นถูกต้อง ชอบด้วยเหตุผลยุติธรรมแล้ว

นายไฉฉวน อินทรประชา กรรมการกิจการ กล่าวว่า มาตราในกรรมการกิจการได้โต้เถียงกันเหมือนกัน แต่ว่าเป็นเวลากระชั้นกัน เมื่อญัตติไปโรเนียดเดียวแล้ว ก็ขออยากจะถามความว่าอย่างนี้ “ในการปฏิบัติราชการตามหน้าที่แห่งกฎหมาย” หรือ “หน้าที่” ว่า “แห่งกฎหมาย” เพราะโรเนียดไม่ทันกรรมการ ได้รู้ถึงถึงความยุ่งยากซ้อนเหมือนกัน ได้สอบถามอธิบดีกรมอัยการ ท่านมีอกว่าขอมีความประสงค์ว่าอย่างนี้ สำหรับทางแพ่ง เช่นมีผู้มาร้องขอให้ศาลตั้งให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้ไร้ความสามารถ ให้พนักงานอัยการเป็นผู้จัดการ ซึ่งพนักงานอัยการจะต้องทำหน้าที่ หรือว่าบุตรจะฟ้องผู้บุพการีในทางแพ่งหรืออาญา ซึ่งทางกฎหมายห้ามได้ พวกนี้จะต้องมาร้องขออัยการให้จัดการร้องฟ้องให้ ทั้งนี้ในการที่จะเรียกพยานมาไต่สวนนั้นได้ข้างเหนือว่า ถ้าหากเหลือเกิน เพราะอัยการไม่มีอำนาจอะไร เรียกไปเราไม่มากได้ จึงขอให้มีการพิเศษได้เช่นนี้ เพื่อสะดวกในการที่จะทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนดังกล่าวแล้ว

นายสวัสดิ์ ยุวระเดช ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าว  
 ว่า คือใจความสำคัญที่ข้าพเจ้าเห็น คือต้องการให้เห็นว่าเดี๋ยวนี้เรา  
 ต้องการระดมเงินฐานไว้ก่อนว่าคนทุกคนสุจริต และรวมทั้งจำเลย  
 ด้วย แต่ว่าถ้ามีกฎหมายเช่นนี้ คือให้อัยการมีอำนาจสอบสวนอีก  
 เป็นเชิงว่าให้เชื่อได้ว่าอัยการสุจริตแต่ฝ่ายเดียว ส่วนจำเลยนั้น  
 ทุกจริตเดมือไป บางเรื่องบางคดีบุตรจะทำให้เสื่อมเสียความยุติ-  
 ธรรมได้มาก เมื่อเจ้าพนักงานสอบสวนได้สอบสวนมาแล้ว อัยการ  
 ยังไม่เป็นที่พอใจ อัยการก็ทำเป็นคดีตั้งคดียิ่งไปกว่าเจ้าทุกข์ เขา  
 ใจได้เกินไป นี่ก็แสดงอิทธิพลเห็นของผู้สอบสวนแล้ว หากว่าสอบสวน  
 ไม่ได้ ได้ส่วนไม่ได้ ไม่ถูกไม่ต่อง เป็นเหตุให้กรมการอำเภอเหนือเชียง  
 ทำให้เสียความยุติธรรมไปมาก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่อยากจะให้  
 มีอยู่เลย แล้วความจริง อำนาจเหล่านี้ในประมวลวิธีพิจารณาความ  
 อาญาก็ห้ามไว้ ตามที่กรมการกต่างแต่นั้นไม่เป็นความจริง

นายไสว อินทรประชา กรมการกต่าง กล่าว ว่า ข้าพเจ้าได้  
 พยายามชี้แจงเท่าไรท่านก็ไม่เชื่อว่ามีอยู่ในประมวลวิธีพิจารณาความ  
 อาญาแล้ว ท่านจะมาแก้กฎหมายบทนี้ จะแก้อำนาจอัยการอย่างไร  
 ในเมื่อประมวลพิจารณาอาญาให้อำนาจไว้แล้ว ข้าพเจ้าจะขออ่าน  
 ให้ฟังบ้างตอน มาตรา ๓๕๕ “ในกรณีที่อัยการมีคำสั่งฟ้อง ถ้า  
 ความนั้น.....” ขอโทษไม่ใช่ มาตรา ๓๕๓ “เมื่อได้รับความ  
 เห็นจากพนักงานสอบสวนตั้งกล่าวในมาตราก่อน ให้พนักงานอัยการ

ปฏิบัติดังต่อไปนี้ ๑. ในกรณีที่มีความเห็นควรตั้งไม่ฟ้อง ให้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง หรือตั้งให้พนักงานสอบสวน ดำเนินการสอบสวนต่อไป หรือตั้งฟ้อง และแจ้งให้พนักงานสอบสวนตั้งผู้ต้องหาเพื่อฟ้องต่อไปแล้วแต่กรณี ๒. ในกรณีที่มีความเห็น ควรตั้งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้อง และฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ตั้งไม่ฟ้อง ในกรณีหนึ่งกรณีใดข้างต้นพนักงานอัยการมีอำนาจ ก. ตั้งความที่เห็นควร ให้พนักงานสอบสวนตั้งพระยานคนใดมาให้ซักถามเพื่อตั้งต่อไปได้” ข้อความก็มีชั้คอยู่เช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้าหมัดบัญชาที่จะทำอะไรให้ท่านได้

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวอ้าง โกรธผิดใครถูกขอประชาชนได้ฟังดี ๆ มาตรา ๒๕ นี้ได้ความว่า อัยการมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ ไม่ว่ากรณีใดทั้งนั้นมาให้ไต่สวนหรือปฏิญาณตัวให้การต่อเจ้าพนักงานอัยการ หมายความว่าถ้าไม่มากจะมีโทษฐานขัดคำสั่งอย่างน้อยๆ แต่ในประมวลวิธีพิจารณาอาญาที่อ่านเมื่อกี้ ไม่ได้ตีความแรงถึงเพียงนั้น อีกประการหนึ่ง ที่ข้าพเจ้า ฟังกรรมมาธิการ ชี้แจงครั้งแรก ที่ตั้งว่าทำกระทันหัน แล้วขอแก้อย่างไรไม่ทราบ ร้องถามเป็นกัจฉลักษณะอีกครั้งหนึ่ง จะแก้ตรงไหน แล้วอ่านได้ความว่าอย่างไร

นายไฉว อินทรประชา กรรมมาธิการ กล่าวอ้าง มาตรา ๒๕

จรรย๑ ในการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ แล้วก็ตกคำว่า “แห่งกฎ-  
 หมาย” พนักงานอัยการ มีอำนาจออกหมายเรียกบุคคลใดๆ และอาจ  
 ให้ล่าช้าหรือปฏิญาณคดีให้การต่อพนักงานอัยการได้ คือก่อกเดิมความ  
 ว่า จะต้องเป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่แห่งกฎหมายจริงๆ จะไปทำ  
 นอกเหนือกฎหมายไม่ได้ ดังที่ข้าพเจ้าได้ เรียนเมื่อครั้งแล้วๆ ในการที่  
 บุคคลจะฟ้องพ่อแม่ในทางแพ่งและทางอาญานั้นไม่ได้ มีกฎหมายห้าม  
 ไม่ให้ฟ้อง ต้องขอให้พนักงานอัยการยกเอาคดีขึ้นว่ากล่าว นี้ความ  
 ประสงค์ ในมาตรา ๕๕ ๕๖ ๕๗

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว  
 ว่า เป็นอันฟังได้ คำที่วาทกรรมวาทกรรมแก้คำว่า “แห่งกฎหมาย”  
 คำเดียว ข้าพเจ้าก็ไม่เข้าใจว่า หน้าที่ “แห่งกฎหมาย” กับ “ไม่  
 แห่งกฎหมาย” นั้นต่างกันอย่างไร แต่ปัญหาที่ตรงกันข้าม แต่  
 ความเห็นของกรรมาธิการมีว่า จะให้อำนาจแก่อัยการ มีหลักเช่นนี้  
 ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้แปรญัตติ แต่ก็จะมาอ้างวิธีพิจารณาอาญา ข้าพ  
 เจ้าขอเรียนให้เข้าใจเสียก่อนว่า ประมวลวิธีพิจารณาอาญาไม่ได้ให้อำนาจ  
 ได้เช่นนั้น เพราะฉะนั้นเพื่อรักษาความยุติธรรมแล้ว กฎหมาย  
 ระเบียบนี้ นานๆ จะออกสักครั้งหนึ่ง อนึ่ง การที่ไปอ้าง คำอธิบาย  
 อัยการมานั้นก็ถูกแล้ว แต่ไปตามทนายเขาคูบ้างซี เขาจะว่าอย่าง  
 ไร การปฏิบัติกับวิธีการนั้นมันผิดกัน ถ้าท่านรู้ สักแต่ก็ควรจะได้เสีย

นายไธสง อินทรประชา กรรมาธิการ กล่าว ว่า ท่านมีความ  
 ประสงค์ว่าจะไม่ให้พนักงานอัยการเรียกมาได้ ใช่ไหม

นายเตียง ไชยภักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว  
ว่า ไซ้

นายไสว อินทรประชา กรรมการกิจการ กล่าวว่า ถ้าเช่นนั้น  
กรรมการขอเติม .....

ประธานสภาฯ กล่าวว่า กรรมการ ขอเติม คำว่า “แห่ง  
กฎหมาย” ภายหลังคำว่า “หน้าที่” ผู้ใดจะรักหรือไม่

นายเนย สัจจมา กรรมการ กล่าวว่า ตามที่นายสวัสดิ์ฯ ขอ  
แปรญัตติความในมาตรา ๒๕ นั้น คือ เขาขอแปรอย่างนี้ ซึ่ง ข้าพเจ้า  
สงสัยอย่างยิ่งว่า สภาฯ นี้ จะไม่เห็นชอบด้วย คือ เขาขอ แปรญัตติว่า  
“ห้ามไม่ให้ อัยการพบปะพยาน เป็นอันขาด” ถ้าพบก็ให้ พบกันที่  
ศาล เขาแปลว่าอย่างนี้ หมายความว่า อัยการจะซักถามพยานได้  
ก็ต่อเมื่อคดีไปสู่ศาล ซึ่งในประมวลวิธีพิจารณาคดีอาญาบัญญัติไว้  
ชัดแจ้งแล้วว่า อัยการ มีอำนาจจะเรียกพยาน มาซักถาม และสอบ  
ถามได้ในกรณีใดๆ เพราะฉะนั้นการที่นายสวัสดิ์ฯ แปรญัตติมาเช่นนี้  
กรรมการจึงไม่เห็นชอบด้วยในการแปรญัตตินั้น แต่อีกประการ  
หนึ่ง ความในมาตรา ๒๕ ที่คณะกรรมการได้แก้ไข ข้าพเจ้าไม่  
เข้าใจเลยว่า สมาชิกจะไม่เข้าใจในความหมาย เมื่ออ่านตามตัวอักษร  
เข้าใจว่า เราให้ ปฏิบัติการตาม อำนาจหน้าที่ ของเขาตาม กฎหมาย  
กฎหมายว่าอย่างไรขอให้ ไปเปิดอ่านเขาในกฎหมายวิธีพิจารณาอาญา  
นอกจากนั้นการปฏิบัติหน้าที่ในทางแพ่งซึ่งบุคคลจะพึงเองก็ได้ หรือ

อัยการจะฟ้องแทนก็ได้ เมื่อมีหน้าที่ฟ้องความ แทนเช่นนั้น ในวิธีพิจารณาความแพ่งหาได้ มีบัญญัติไว้ว่าให้เรามีอำนาจเรียกคนมาสอบสวนได้ ด้วยเหตุนี้จึงได้เขียนมาว่า มีอำนาจในการที่จะเรียกบุคคลใดๆ มาสอบสวน ความประสงค์เป็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นคณะกรรมการบริหารหรือหน่วยงานที่ท่านถูกต้องแล้ว

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าคิดว่า ทุกคนพอแล้ว ขอให้ลงมติว่าจะเอาตามที่ผู้แปรญัตติ หรือจะเอาตามร่างของกรรมาธิการ

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่่า เนื่องจากกรรมาธิการพูดเมื่อก่อนว่่า มีค่าแปรญัตติ อีกอย่างหนึ่ง ในมาตรา ๒๕ นี้ มีข้อความที่ขัดแย้งกันทำให้ค่าเดิมขึ้นออกไป เพราะฉะนั้นในขั้นตติมาชิกทุกๆ คน มีสิทธิจะพูด หรือแปรญัตติอย่างไรก็ได้ อีกประการหนึ่งกรรมาธิการพูดว่่า “สมาชิกไม่เข้าใจ” ข้าพเจ้าขอเรียนกรรมาธิการผู้ทรงไว้ซึ่ง ความยุติธรรม และเป็นสุจริตใจ ซึ่งประโยชน์ ของประชาชนให้ทราบว่่า ในประมวลวิธีพิจารณาอาญานี้ ไม่ได้บอกเดยว่่า “อาจให้ศาลหรือปฎิญาณตัว” แต่จะหาว่าข้าพเจ้าเข้าใจผิด หรือท่านเองเข้าใจผิด ขอให้ท่านดูให้ดีๆ อีกครั้งหนึ่ง ในนี้มีคำว่่า “อาจให้ปฎิญาณหรือศาลตัว” ในเดิมไม่มี ดังนั้นเพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเด้นขอ ถ้าหากว่าทำได้ ขอเด้นขอว่าให้ตัด “ศาลหรือปฎิญาณ” ออก ในท่านองที่กล่าวแล้วข้างต้น ถ้าหากว่าค่าแปรญัตติ ของ นายสวัสดิ์ หมาย ความว่่า ห้าม ไม่ ให้ อัยการ เรียก

พระยานจำเลยมาโต้ตอบ ถ้าหากว่าเป็นเช่นนั้น ขอให้พิจารณาคำแปร  
ญัตติคน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ไม่ใช่ เคียงพุดถึงคำแปรญัตติของ  
นายถวิลคึกก่อน ข้าพเจ้าคิดว่าที่เคียงกันนั้นพอแล้ว คำแปรญัตติของ  
นายถวิลคึกจะยืนยันความนี้หรือ

นายถวิลคึก ยุอะเจด ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่า  
ว่า ข้าพเจ้าขอให้ตีมาตรา ๒๕, ๒๖ ทั้งหมดออก ข้าพเจ้าแปรอย่าง  
นี้ ส่วนนอกมาตราหนึ่งนั้นข้าพเจ้าแปรเป็นอีกมาตราหนึ่งต่างหาก ไม่  
เกี่ยวข้องกัน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ไม่ใช่ ท่านแปรว่า มาตรา ๒๕, ๒๖  
ขอให้ตีออกทั้งหมด ขอยุบมาตรา ๒๕, ๒๖ นี้เป็นมาตราเดียวว่า "มาตรา  
๒๕ นอกจากอัยการจะมีหน้าที่ฟ้องความ คงที่บัญญัติไว้ในมาตรา  
๓๐ มาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาอาญาแล้ว อัยการไม่มี  
อำนาจพบปะพระยานหรือซ้อมพระยานแต่อย่างใด จำต้องว่าความไป  
ตามอำนาจซึ่งได้มีคดีว่าควรฟ้องหรือไม่แล้วเท่านั้น" นี้ตามที่ท่าน  
แปรไว้เช่นนั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ที่ประชุม.....

นายถวิลคึก ยุอะเจด ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่า  
ว่า คือ ในข้อแรกที่ข้าพเจ้าแปรก็คือ ขอให้ตีมาตรา ๒๕, ๒๖  
ออกเสียก่อน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ก็ใจความอย่างนี้ ส่วนตามที่ท่าน

เขียนให้ข้าพเจ้าจะเดินออกที่ประชุมว่า ที่ประชุมจะเห็นชอบตามที่ท่าน  
 เดินออกหรือว่า ตามกรรมาธิการ ท่านเขียนมาอย่างนี้ นี่ข้าพเจ้าจะ  
 อ่านให้ฟัง ข้อที่ ๓ นายถวัลย์ดี ยุทธะเวทย์ ที่ขอแปรญัตตินั้นว่า  
 อย่างนี้ มาตรา ๒๕ และ ๒๖ ขอให้ตัดออกทั้งหมด ขอยุบมาตรา ๒๕,  
 ๒๖ ให้เป็นมาตราเดียวว่า “มาตรา ๒๕ นอกจากอัยการจะมีหน้าที่  
 พ้องความ ดังที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓ อนุมาตรา ๕ แห่ง พระราช  
 บัญญัติวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว อัยการไม่มีอำนาจพบปะพยาน  
 หรือข้อมพยานแต่อย่างใด จำต้องว่าความไปตามด้านอนซึ่งได้มีค  
 ว่า ควรฟ้อง หรือไม่ แล้วเท่านั้น” ผู้ใดเห็นว่า ควรแก้ ตามที่ผู้แปร  
 ญัตติ.....

นายไฉฉ อิศทรประชา กรรมาธิการ กล่าวว่่า เพื่อประโยชน์ประ  
 โหม กรรมาธิการขอแก้ดังนี้ มาตรา ๒๕ ในการปฏิบัติราชการ ตาม  
 หน้าที่ “แห่งกฎหมาย” เมื่อกล่าวออก พนักงานอัยการมีอำนาจ  
 ออกหมายเรียกบุคคลใดๆ นอกจากพยานจำเลย ความนอกนั้นคงเดิม  
 ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าคิดว่าได้ตั้งประเด็น ตามที่ว่่า  
 จะเอาตามคำแปรญัตติของ นายถวัลย์ดีหรือไม่ เสียก่อน แล้วคือไป  
 กรรมาธิการจะเอาอย่างไรก็ว่ากันคนละที ไม่อย่างนั้นก็ไม่แล้ว ผู้ใด  
 เห็นว่า ควรจะแก้ ก็ว่่า ตัดมาตรา ๒๕, ๒๖ และใช้ความ ดังที่  
 ข้าพเจ้าพูดไว้ แล้ว ก็ว่่า ตามที่เขาแปรญัตติขอแก้ นั้น ที่ประชุมจะให้  
 แก้หรือไม่

นายดีศักดิ์ ยุวระเวศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่  
ถ้าแม่ฉกรรมาธิการได้รอนแก่นเป็นทพอใจองสภาฯ แล้ว บางทีจะ  
ไม่ต้องลงมติก็ได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ถ้าท่านไม่คิดใจก็จะให้.....

นายดีศักดิ์ ยุวระเวศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่  
แต่ ขอให้ ได้ พังคำแก่นอง กรรมาธิการให้ เป็นที่พอใจ หรือเรียบร้อย  
แล้วก็ได้.....

นายไธว อินทรประชา กรรมาธิการ กล่าวว่ รู้ดีว่ปัญหา  
ออกจะยุ่งยากเสียแล้ว และกรรมาธิการขอประทานโทษที่เจดากระทั  
นเห็นเหลือเกิน ไม่มีโอกาสจะกระทำให้รอบคอบ จึงขอพักมาครานี้ได้  
ก่อน แล้วจึงจะเสนอแก้ไขใหม่

ไม่มีผู้ใดทกท้วง

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ตกตงพักมาตรา ๒๕, ๒๖ ไว้ก่อน

เลขาธิการสภาฯ อ่าน มาตรา ๒๗, ๒๘

หตวงวณิติปริษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่  
มาตรา ๒๘ ข่าพเจ้าได้ขอแปรญัตติไว้ ขอให้แก้เจดาก มีเป็น ๖ เดือน  
เพราะเหตุว่พอหมคบก็จะได้หมคชยัยการตำรวจเสียที เหตุที่ข่าพเจ้า  
แปรญัตติมาครานี้ ก็เหตุว่ ข่าพเจ้าไม่เห็นพ้องควย ที่จะให้ ตำรวจจับ  
กุมเอง แล้วพ้องร้องเอง จะทำหน้าที่ดองอย่างในขณะเดียวกันแล้ว  
จะให้ทำหน้าที่ใดก็ได้ไม่ได้ ข่าพเจ้าไม่ปรักปรำว่ ตำรวจประพฤตติ

ไม่ใช่ว่าไร แต่บุคคลธรรมดาจะเอนเอียงและเห็นแก่เงินเดือนก็  
จะให้เดือนสูงขึ้นไป เพราะฉะนั้นในการที่จะให้คนๆ เดียวปฏิบัติหน้าที่  
ทั้งอัยการและทั้งผู้จับกุมแล้วก็หาพยายามหลีกเลี่ยงด้วยนั้น ข้าพเจ้า  
ไม่เห็นชอบด้วยอย่างยิ่ง ตามหัวเมืองท่านก็ยอมเห็นแล้วว่าตำรวจและ  
อำเภอเป็นผู้จับกุม.....

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ขอนท่านไม่ได้แปรรูปคดี แต่ท่านมา  
แก้ของกรมราชการ ๓ ปีเป็น ๒ เดือนเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นผู้  
แก้ทว่าควรจะเป็น ๒ เดือน

หอดงวณนิติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าวว่า  
ที่ข้าพเจ้าพจนมแรง ให้เห็นว่าควรจะเป็น ๓ ปีเป็น ๒ เดือน ทั้งนี้  
เหตุว่าเป็นข้อประกอบที่จะให้เห็นว่าควรจะเป็น ๒ เดือน มากกว่า ๓ ปี  
เพราะเหตุว่าในหัวเมืองท่านยอมเห็นแล้วว่า ตำรวจและอำเภอเป็นผู้จับ  
กุมแล้วก็ตั้งเรื่องไปให้อัยการเป็นผู้ฟ้องดำเนินคดีต่อศาลหอดง  
เมื่อเช่นนั้นแล้วทำไมกรุงเทพ จะทำอย่างหัวเมืองไม่ได้ ระยะทางคณ  
นาคาก็จะตรวจกว่าหัวเมืองเป็นไหนๆ ขึ้นแท็กซี่ไปไม่ถึงครึ่งชั่วโมง  
ทำไมจะเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะเป็นไปตามคำ  
แปรรูปคดีของข้าพเจ้า

ขุนวรดิษฐ์รัตนเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่า  
ดูเหมือนเราพอจะทราบแล้วกันว่าในการที่จะให้ ตำรวจจับ แต่ก็ได้  
ส่วนแล้วฟ้องเองนั้น เป็นทางให้เสียความยุติธรรมได้ แล้วเหตุไฉน

แต่เราจะให้ความเห็นว่าความขยันขันแข็งจะยิ่งไป ถึง ๖ เดือน  
 เพราะเหตุนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าเราทำให้เร็วเท่าไรจะเป็นการดีมาก ก็ขอ  
 ปรึกษาหารือกับที่ประชุมแต่จะเป็นการดีมาก อีกประการหนึ่ง  
 ข้าพเจ้ายังคิดว่าเวลา ๖ เดือนนั้นจะเป็นการมากไปเสียอีก น่าจะให้  
 เป็น ๓ เดือนเท่านั้น ข้าพเจ้าได้ทราบใน ขณะ ที่กรรมการ กำลัง  
 พิจารณาน่าจะให้ เป็นไป ๓ เดือน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอ ให้ เป็นไป  
 ตามมติที่ประชุม

ร.ท. เนตร พูนวิวัฒน์ ประธานกรรมการ กล่าว ว่า กรรมการ  
 ขอร้องเรียนด้วยข้อความวิตุใจว่าเรื่องนี้กรรมการเองตกลง  
 ที่แรกว่าจะเอาเพียง ๓ เดือนเท่านั้น เพราะมีความคิดเห็นเช่นเดียวกับ  
 กับท่านสมาชิกท่านเอง แต่ทว่าทำงานเพื่อผล หากได้ทำงานเพื่อจะรังกัน  
 ไม่ จึงได้สอบถามโดยทั่ว ๆ ไปว่าจะทำได้หรือไม่ ๓ เดือน เจ้าหน้าที่  
 ผู้ดำเนินการบอกว่า ๓ เดือนไม่ทัน กรรมการเดือนไป ๖ เดือนก็ไม่  
 ทันอีก เหตุที่ไม่ทันนั้น เพราะเหตุว่าไม่ใช่เรา ยกแถมจากที่หนึ่งไป  
 ว่างอีกที่หนึ่ง การปรับปรุงงานเช่นนี้ ย่อมเป็นการใหญ่อยู่ เพราะ  
 เหตุว่าอัยการตำรวจนั้นไม่สามารถจะโยกย้ายกันไปได้ ค่าที่ตำรวจ  
 ไม่มีคนใช้ และงบประมาณของกองบังคับคดีก็มีไม่ ใช้งบประมาณ  
 ของ กองปราบปราม เมื่อเช่นนี้แล้ว เราจำเป็นต้องทำงาน อีกหลายอย่าง  
 ข้อนี้ต้องเพิ่มเติมงบประมาณ ข้อ ๓ ต้องหากคน ซึ่งคนนั้นมีลักษณะ

ฎีกา ของกรม อัยการ ไว้ รัชต์ว่าจะต้องเอาคนผิดหัด ขึ้นไปตามลำดับ  
ชั้น เวลานอัยการผิดหัดมีราว ๒๐ คนเท่านั้น จะต้องถูกส่งไปหัดเมือง  
ราว ๓๐ กว่าคน เมื่อเช่นนั้น เมื่อจะต้องไปเพิ่มทางตำรวจอีกแต่ก็หา  
คนไม่ได้ จึงต้องขอเวลาผิดหัดอย่างน้อย ๖ เดือน เพื่อให้เป็นไปตาม  
กฤษฎีกานั้น การปรับปรุงมีนยากเช่นนั้น เราทำงานเพื่อผล จึงต้อง  
เอาผลกัน จึงให้เขา ๓ ปี เขาก็ยินดีรับ และต้องเร่งรีบเสียด้วยซ้ำ  
หาใช่จะทำไม่ได้ โดยสะดวกไม่ จะต้อง เร่งรีบทำภายใน ๓ ปีนี้  
เมื่อเป็นเช่นนั้น ขอให้ ท่านสมาชิกรัฐสภาโปรดเห็นใจเถิดว่า ทั้งกรมมา  
ชิการและฝ่ายราชการ เมื่อทำงานเอาผลแต่ก็ควรจะให้ เป็นไปตามนี้

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่  
ข้าพเจ้าได้ อ่านมาตรา ๒๘ แล้ว รู้สึก และเข้าใจว่า กรรมการต้อง  
การจะเลิกไม่ให้ตำรวจอาศัยในศาลแดงจังหวัดพระนคร และธนบุรี  
แต่ว่าในระหว่าง ๓ ปีนี้ให้คงเป็นไปก่อน อย่างนั้นใช่หรือไม่

ร.ต. เนตร พุนวดีวัฒน์ ประธานกรรมการ กล่าวว่ ภาย  
ใน ๓ ปีถ้าหากว่าปรับปรุงเสร็จ ๓ เดือนก็เลิกได้ ๖ เดือนก็เลิกได้ ๕  
เดือนก็เลิกได้ แต่ว่าเราให้ไว้ ๓ ปีก่อน

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าวว่  
ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้า เห็นว่ามาตรา ๒๘ นี้ เป็นบทบังคับมาตรา ๖  
และมาตราอื่น ๆ ซึ่งสัมพันธ์กัน เพราะฉะนั้นใน ๓ ปี มาตราอื่นซึ่งถูก  
มาตรา ๒๘ บังคับนั้นจะสูญสิ้นไปแล้วจะมีบทอะไรมาบังคับแทน จะมี

บทไหนที่จะให้เห็นว่าอัยการแก้ฝ่ายเดียวดำเนินคดีได้ เพราะฉะนั้น  
 ข้าพเจ้าขอให้ท่านสมาชิกทั้งหลายจงไปตรวจพิจารณา ดูที่ถูกต้องของข้าพ-  
 เจ้า มีความเห็นอย่างนี้ ขอให้กรรมวิธีการพิจารณาวินิจฉัย มาตรา ๒๘ น  
 สัมพันธ์ กับ มาตรา ๒๖ ท่านควรจะเขียนใน มาตรา ๖ ฝ่ายเดียวคือให้  
 อัยการฝ่ายเดียวเท่านั้นว่าความในนั้น และท่านมาเขียนในบทเฉพาะ  
 กาดว่าในกำหนด ๑ ปีนับแต่วันประกาศใช้ พระราชบัญญัตินี้ให้ยุบคำ  
 แหน่ง อัยการตำรวจ ประจำศาลแขวงในจังหวัด พระนครและจังหวัด  
 ชนบุรี และให้มีพนักงานอัยการ ดังกติกกรมอัยการ ทำหน้าที่นั้นแก้  
 ฝ่ายเดียว ถ้าอย่างนั้นแล้วเป็นผลบังคับได้ เมื่อพ้นกำหนด ๑ ปีแล้วเขา  
 ก็ดำเนินคดีได้ ก็เมื่อในสำนวนคดีมีแต่ตำรวจ บทยกเว้นนั้นเห็นชอบที่  
 สำระแล้วจะมีโทษอะไรที่บังคับบทสำระต่อไป ขอให้ท่านพิจารณาดูให้  
 ดัดข้าพเจ้า ทักท้วงมานี้ จริง ข้าพเจ้าไม่ได้ เปรียบคดีได้ แต่เมื่อถึง  
 มาตราแล้วข้าพเจ้าก็พูดได้ แต่ว่าผลที่จะได้ ข้าพเจ้าคิดว่าจะไม่ได้อผล  
 สัมความมุ่งหมายของท่าน เว้นแต่ท่านจะแก้เสีย แล้วท่านมาเขียนที่  
 บทเฉพาะกาดว่าในระหว่าง ๑ ปีคงให้ อัยการตำรวจดำเนินคดีได้ตาม  
 เดิมก่อน อย่างที่ข้าพเจ้าว่าแล้ว ท่านจะได้ผลสัมกับที่ท่านมุ่งหมาย  
 ที่จะให้เป็น ขอให้ท่านพิจารณาที่อีกครึ่งหนึ่ง

นายไธส อินทรประชา กรรมวิธีการ กล่าวหาว่า ข้าพเจ้าเกรง  
 ว่าเรื่องจะยุ่งกันไป ๖ เดือนยังไม่เสร็จ เมื่อยังไม่เสร็จท่านก็เอาเรื่อง  
 ขึ้นมาพูด

ขุนวรดิษฐ์ครุฑเวทีย ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่  
 ว่าจะกล่าวขอเพราะว่ามีหนึ่งหรือ ๒ เดือนเท่านั้น การที่จะแปรญัตติให้  
 เป็นข้อความอย่างใดนั้นเขาได้พิจารณาทันทีดัง เพราะเราได้เถียง  
 กันว่าควรจะเป็นหนึ่งหรือ ๒ เดือนตามที่กรรมการได้อภิปรายมาว่า  
 เราทำงานเพื่อผล จึงควรยึดไปเป็น ๑ ปีนั้นข้าพเจ้ายังคงคิดค้างอยู่ เพราะ  
 เหตุว่า คือว่าในการที่ว่าเราจะไม่ได้ คนใช้ เพียงพอนั้น ข้าพเจ้าก็คิดว่า  
 เนติบัณฑิต มีอยู่มากที่ว่างงาน ถ้าหากว่าแปรญัตติขึ้นเป็น ๒ เดือน  
 แล้ว เราประกาศ เรียกให้ ไปฝึกหัด ภายใน ๒ เดือน ก็คง เป็นไปได้  
 อย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งเป็นการแต่เพียงโยกย้ายตัวคนเท่านั้น ไม่ใช่  
 เป็นการยิงที่จะต้องวิ่งรอกไปถึงมีหนึ่ง เพราะเหตุฉะนั้น เมื่อเป็นเช่นนั้น  
 แล้วจึงไม่น่าจะขัดข้องอย่างไร ขอให้เป็นไปในเวลา ๒ เดือน

ร.ค. เนตร พูนวิวัฒน์ ประธานกรรมการ กล่าวว่ ข้าพ  
 เจ้าอยากจะแถลงให้ละเอียดหน่อยว่าการตั้งงบประมาณนั้นข้าพเจ้าเชื่อ  
 ที่เดียวว่าไม่น่าจะทำในสมัยนั้นประการหนึ่ง จำเป็นจะต้องไปถึงสมัย  
 วิถัมภ์ คือสมัย การเรียกคนเข้ามาฝึกหัดนั้น จริงอยู่เนติบัณฑิตมี  
 มาก แต่ที่พระราชกฤษฎีกาได้บังคับไว้ว่าจะเอาคนที่เรียกเข้าไปใช้  
 ที่เดียวนั้นหาได้ ไม่ จำเป็นจะต้องฝึกหัดเสียก่อน ๒ เดือน ในระยะนั้นถึง  
 ๕ ปีก็ ๒ เดือนและเวลาฝึกหัดอีก ๒ เดือนจึงรวมกันได้เป็น ๑ ปีบริบูรณ์  
 ความจำเป็นมีอยู่เช่นนั้น ขอท่านทั้งหลายได้ โปรดกรุณาพิจารณาด้วย

น.ค. หลวงข้าราชการอาวุโสดี ร.น. รัฐมนตรีรักษาราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวถึง ในมาตรา ๒๘ ๖ ๕  
 เจ้าได้เห็นเมื่อพิจารณาถึงมาตรา ๖ ๖ ว่าเป็นมาตราที่ได้นำเข้ามาใหม่  
 สำหรับทาง กระทรวงมหาดไทยไม่ได้ มี ข้อของอะไร รุนแรง เป็นแต่  
 เพียงแต่ขอตั้งเกณฑ์ให้ ที่ประชุมพิจารณาตามเหตุผล ๓-๔ ข้อ  
 ข้าพเจ้าได้เรียนต่อที่ประชุมแล้ว เพราะฉะนั้นจึงคิดว่า น่าจะ  
 พิจารณาเสียก่อนว่า มาตรา ๒๘ ซึ่งกรรมาธิการเพิ่มขึ้นมาใหม่นั้นควร  
 จะให้เพิ่มขึ้นหรือไม่ แล้วจึงจะไป พิจารณา ถึงเรื่อง ควรจะเป็น ๓ ปี  
 หรือ ๖ เดือน และถ้าสภาฯ ไม่คิดใจที่จะพิจารณาข้าพเจ้าก็ขอเสนอข้อ  
 ไปว่า เหตุผลที่จะแก้ ๓ ปีให้หย่อนลงไปนั้น ย่อมทำได้ทางฝ่ายบริหาร  
 ถ้าหากชั้นอีกมาก เหตุผลต่างๆ ก็ได้อภิปรายกันมาแล้ว ขอให้สภาฯ  
 ระวังว่า ความธรรมดาของอำนาจศาลแขวงหาใช่เป็น ๖ เดือนหรือ  
 ๓ ปี อย่างเดิมไม่ คืออำนาจศาลแขวงได้ ขยายขึ้น เป็น ๓ ปี และทุน  
 ทรัพย์ ๒ พันบาท เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ย่อมต้องมากกว่าเดิมหลายเท่า  
 เป็นธรรมดา อันหมายความว่า เท่าที่ควรจะเป็นอยู่เวลานี้เราทำแค  
 ณะพหุคดีในศาลธรรมดาอย่างเดิม เมื่อเปลี่ยนเป็นศาลแขวงตามรูป  
 แล้ว คดีย่อมต้องเพิ่มขึ้นมากอยู่เอง จำนวนอัยการก็จะต้องเท่าจ  
 วนศาลแขวงหาได้ ไม่ นอกจากนั้นเมื่อประกาศใช้ เทศบาลแล้ว อาจมี  
 ความผิดเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งเกี่ยวกับเทศบัญญัติ ซึ่งจะต้องทำงานโดย  
 กรมอัยการมากขึ้น กำหนด ๓ ปีตามที่กำหนดไว้อย่างนี้ย่อมเป็นการ  
 น้อยพอดสมควรอยู่แล้ว กำหนดนี้ ถ้าเราทำพร้อมเมื่อไร เราก็เริ่มใช้

เมื่อนั้น ในการที่ได้กำหนดเวลาขอให้ทางฝ่ายบริหารได้มีเวลาปรับ  
ปรุงให้รัดกุมเสียหน่อย เมื่อทำงานบกพร่องหรืออย่างไรสักอย่างก็มา  
อภิปราย หรือมาตั้งกระทู้ว่ากันไปใหม่เช่นนั้น เพราะว่าเราจะต้องเพิ่ม  
เต็มในเวลานี้ โครงการนี้ว่าจะมีจำนวนอัยการเท่าไร พระราชกฤษฎ  
ฎีกา กำหนดไว้ว่า การอบรมไม่น้อยกว่า ๖ เดือนแล้ว ศึกษาในการว่า  
ความอะไรอีก เมื่อเราต้องการจะได้ อัยการที่ดีเราจะต้องได้ผู้ซึ่งมี  
หลักวิชาให้เป็นการสมบูรณ์

ประธานสภาฯ กล่าวต่อว่า ในข้อที่กรรมการเคม รัฐบาลจัด  
ข้ออะไรหรือไม่

น.ค. หอดวงดำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรีรักษาราชการ  
แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กล่าวต่อว่า ไม่จัดข้อ ตั้งข้อ  
ตั้งเกิดเท่านั้น

ประธานสภาฯ กล่าวต่อว่า ๑ ปีกับ ๖ เดือน ขอให้ลงมติ ผู้ใด  
เห็นว่าควรจะได้เป็น ๖ เดือน . . . . .

หอดวงดำรงนาวาสวัสดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวต่อว่า ก่อน  
จะลงมติขอให้อภิปรายก่อนไปก่อน เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าเป็นผู้แปรญัตติ  
ข้าพเจ้าพูดคนเดียวเท่านั้น

ประธานสภาฯ กล่าวต่อว่า เคยพูดแล้ว เข้าใจกันดีแล้ว

หอดวงดำรงนาวาสวัสดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวต่อว่า  
ข้าพเจ้ายังไม่ได้แก้ไข . . . . .

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ขอให้ท่านฟังก่อน เวลาที่ข้าพเจ้าพูด  
ท่านต้องนั่งตง ท่านทั้งหลายคงจะเข้าใจดีแล้ว ว่าเราได้ พุดกันมาแล้ว  
ผู้เสนอแปรญัตติกก็ได้พูดแล้ว ผู้สนับสนุนก็ได้พูดแล้ว ฝ่ายกรรมาธิการ  
และผู้ฝ่ายรัฐบาลก็ได้พูดแล้ว มีว่อนัดเดียว ที่จะยกเวลา ๖ เดือนเป็น ๑ ปี  
เท่านั้น ข้าพเจ้าคิดว่าพอแล้ว

หลวงว่รณิศปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ กล่าวว่่า ขอ  
อนุญาตที่ท่านประธานฯ จะให้ ที่ประชุมลงมติวันนี้ไม่ได้ ท่านประธานฯ  
ต้องนั่งอยู่เฉยๆ ยังไม่มีผู้มาชกคนใด เสนอให้ ลงมติเลย ทั้งก็ยังมี  
ผู้มาชกคัดค้านกันอยู่ด้วยซ้ำไป เมื่อร้องขอขึ้นมา เมื่อมีคนคัดค้าน  
กันแล้วประธานฯ ก็ต้องนั่ง

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ไม่จำเป็น ข้าพเจ้า ถามที่ประชุม  
ข้าพเจ้ามีมติที่จะถามที่ประชุมว่าจะควรลงมติได้หรือยัง ผู้ที่เห็นว่า  
ควรลงมติได้ ไปรคยกมือขึ้น

มีผู้มาชกยกมือ ๕๔ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปรคยกมือขึ้น

มีผู้มาชกยกมือ ๕ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า เพราะฉะนั้นลงมติได้ ผู้ใดเห็นว่าควร  
จะแก้เป็น ๖ เดือนตามผู้แปรญัตติเสนอ ไปรคยกมือขึ้น

มีผู้มาชกยกมือ ๑๒ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ผู้ที่เห็นว่าควรคงไว้หนึ่งปีตามร่าง  
กรรมาธิการ ไปรคยกมือขึ้น

มีตมาชิกยกมือ ๕๗ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า เป็นอันคงไว้หนึ่งปี

นายไต้ง อินทรประชา กรรมการ กล่าวว่่า เนื่อง จาก  
ท่านตมาชิกเมื่อทุกทวงในเรืองการเขียนกฎหมายนน กรรมการ  
ก็รู้ดีว่่าเป็นความหวังค้อยู่มาก ขอประธานเรียนว่่า เวลาทำงานของ  
กรรมการมีเพียง ๒ วันเท่านั้นเอง เพราะกฎหมายนจะต้องรับเสนอ  
โดยค่อน ค่อสภาฯ จึงขอประธานเรียนว่่าขอเดือนเวลา เพื่อทำการ  
ปรึกษากัน และจะเสนอมาใหม่พร้อมกับมาตรา ๒๕ ทพักไว้เมอกัน

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า จะเสนอมาเมื่อไร

นายไต้ง อินทรประชา กรรมการ กล่าวว่่า เมื่อหยุดพัก  
แล้วในวันนั้น

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า กรรมการขอเดือนไป เห็นจะไม่  
มีใครขัดข้อง ให้เดือนไปพิจารณาต่อไปเมื่อหยุดพักแล้ว

หอดงวรมติปริษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดศกถนกร กล่าวว่่า ขัด  
ข้อง เหตุทเจ้าชคของนคเพราะเหตุว่่าเป็นดังททำได ในบคนี้ และ  
เจ้าชคขอประธานเรียนว่่าคนอื่น ๆ พุคได้ คิง ๕-๕ ครั้ง เจ้าชคพค  
ได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า เจ้าชคดังเค็ดชคแล้วขอให้ท่านพค  
เรื่องอื่น มาตรา ๒๕ เป็นอันให้รอการพิจารณามาตรา ๒๕, ๒๖, ๒๗  
ไว้ภายหลังการหยุดพักแล้ว คามทกรรมการขอ พิจารณาร่างพระ  
ราชบัญญัติจคทะเลเบียนครอบครัว

เดชาธิการสภารา อานว่า มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๓ ไม่  
มีการแปรญัตติ มาตรา ๕ หมายของอยู่

นายทองอยู่ พุฒพณีน ผู้แทนราษฎรจังหวัด ชนบุรี กล่าววา  
ในมาตรา ๕ อนุมาตรา ๑ นายเจ้า ขอแปรญัตติ ขอให้คัดอนุมาตรา ๑  
ออก และเพิ่มเติมความต่อไป คือ บุคคลซึ่งมีอายุยังไม่ครบ ๑๕  
ปี ที่ขอแปรญัตติเช่นนั้นก็เพราะเหตุว่าบุคคลที่มีอายุ ๑๕ ปีแล้วย่อมจะรู้  
ภาษาดี และย่อมจะเข้าใจความได้แจ่มแจ้งดี และเรา ไม่จำเป็นที่จะ  
ต้องให้พะยานที่บรรลุนิติภาวะ เราจะได้เกิดได้ แม้แต่บรรดาข้าราชการ  
การก็ดี เมื่อเวลาอายุ ๑๘, ๑๙ หรือ ๒๐ ปีก็มาเป็นข้าราชการแล้ว  
ก็เหตุใดแต่เพียงพะยานเท่านั้นเราจะกำหนดอายุ ไม่จำเป็นจะต้องบรร  
ลุนิติภาวะก็ได้ แต่ว่าพึงรู้ความก็ชัดแจ้งดีแล้ว ข้าราชการก็ เห็น  
ว่าพอแล้ว ด้วยเหตุ ฉะนั้นแหละ ข้าราชการ จึงขอ แปรญัตติ ให้เป็น ๑๕ ปี  
ก็ขอบุคคลที่มีอายุ ๑๕ ปีแล้วอาจเป็นพะยานได้ตามพระราชบัญญัติ

ขุนวรดิษฐ์ ทรุณเวทย์ กรรมการกร กล่าววา ที่จริงในเรื่อง  
เป็นพะยานนั้น กฎหมาย โดยทั่ว ๆ ไปไม่จำกัดบุคคลไว้ แต่เฉพาะ  
กฎหมายจดทะเบียนครอบครัวจำกัดบุคคลไว้ว่าจะต้องบรรลุนิติภาวะก่อน  
นั้น เพราะเหตุว่า กฎหมาย พังประสงค์ บุคคล ที่มีความเป็นมู ใหญ่แท้  
จริง แล้วก็คิดเถอะว่าเด็กเพียงอายุ ๑๕ ปีมีความคิดดีเท่าผู้ใหญ่หนัก  
หนัก เพราะเหตุฉะนั้นกรรมการจึงไม่ยอมให้แก้ไข

ขุนเสนาบดีดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวอ้าง ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยผู้แปรญัตติในเรื่องบุคคลที่จะมาเป็นพระยาน คือห้ามผู้ซึ่งไม่บรรลุนิติภาวะที่ ไม่ให้ มาเป็นพระยานนั้นเกินความถึงว่าบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า บุคคลหญิงอายุ ๑๕ ปี ชายอายุ ๑๗ ปี ถ้าแต่งงานกันแล้วก็บรรลุนิติภาวะ แต่ถ้ายังไม่แต่งงานนั้นเป็นการกำกวม เพราะฉะนั้นถ้าแก้ไขให้เป็น ๑๕ ปี ก็นับว่าจะสะดวกที่เราได้ และขอถามกรรมการว่า บุคคลที่แต่งงาน โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว อย่างที่หญิงอายุ ๑๕ ปี ชายอายุ ๑๗ ปี นั้น จะเป็นพระยานในเรื่องนี้ได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ก็เห็นพ้องตามที่ผู้แปรญัตติ

ขุนศรีสุทนต์ ฤๅณเดทยุทธ ฤๅณเดทยุทธ กรรมการ กล่าวอ้าง บุคคลที่บรรลุนิติภาวะนั้นมีอยู่อย่างใด กฎหมายเราก็มียุติแล้ว คือมีเป็น ๒ สถาน หวังว่าท่านคงจะได้เข้าใจอยู่แล้ว

ขุนเสนาบดีดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวอ้าง พุดว่า ภาวะไรกรรมการ ไม่ได้ยื่นซัก

ขุนศรีสุทนต์ ฤๅณเดทยุทธ ฤๅณเดทยุทธ กรรมการ กล่าวอ้าง คือว่าบุคคลที่จะบรรลุนิติภาวะคือเมื่อไร กฎหมายมีบัญญัติไว้แล้ว ถ้าท่านยังสงสัยอยู่ ข้าพเจ้าขอชี้แจงว่าหญิงชายนั้นถ้าหากว่าอายุยังไม่ครบ ๑๖ ปี ถ้าได้ทำการสมรสถูกต้องตามกฎหมายแล้วก็ถือว่าบรรลุนิติภาวะเหมือนกัน

นายแทน อิศัยสมบัติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี กล่าวอ้าง พระราชบัญญัติจำกัดทะเบียนครอบครัวมาตรา ๕ อนุมาตรา ๑ ที่ห้ามไม่ให้

บุคคลซึ่งไม่บรรลุนิติภาวะเป็นพระยานนท์ เจ้าพ่เจ้าเห็นว่าจะไม่ชอบ  
ตามกตมาชิกผู้หนึ่งขอแปรญัตติว่า บุคคลซึ่งมีอายุ ๑๕ ปี ควรเป็น  
พระยานนท์ เจ้าพ่เจ้าเห็นว่าชอบแล้ว เพราะเป็นการไม่คิดดิฐธิและบุคคล  
ซึ่งมีอายุ ๑๕ ปี ตามธรรมเนียมที่รู้จักก็ชอบได้ คืออยู่แล้ว เหตุใดจึง  
ได้ ไปห้ามเขาเสีย

นายสรอย ฌต่าปาง กรรมาธิการ กล่าวว่ ความจริงนั้น  
ถ้าจะพูดไปแล้ว จะเอาเรื่องพระยานคตมาชิกกฎหมายแล้ว เด็กก็เห็น  
โตต่ำกว่านั้นก็เป็นโต ท่านพ่เจ้าก็เถอะเขาไม่ได้นั้นไม่ใช่ว่าจะคิดดิฐ  
คองการให้เป็นหลักฐาน ผู้มีอายุ ๑๕ ปี ยังไม่ถือว่าเป็นผู้ที่มีหลักฐาน  
คืออย่างหนึ่ง บุคคลซึ่งไม่บรรลุนิติภาวะนั้นผู้หญิงอายุ ๑๕ ผู้ชายอายุ ๑๗ ปี  
เมื่อทำการสมรสแล้วเราก็ออมให้โตเหมือนกัน คนอายุ ๑๕ ปี ก็อาจ  
เป็นพระยานได้ ต้องให้เป็นผู้มีหลักฐานก็ เช่นกับผู้หญิงเมื่อมีสามีแล้ว  
เป็นคตก็ยอมมีความคตอำนาจจะเป็นพระยานในเรื่องนั้นก็เป็นการสมควรอยู่  
อีกประการหนึ่งพระยานในเรื่องนี้เราไม่โตคงเกณฑ์เอาเอง เราเอามา  
จากในเรื่องการจักทำพิธีกรรมในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์  
ขอให้ท่านสมาชิกพ่เจ้าใจตรงตามนี้ ไม่ใช่จะไปเกยงงอะไร  
อย่างนั้นไม่ใช่

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ผู้แปรญัตติจะคงยืนยันหรืออย่างไร  
นายทองอยู่ พนมพนัน ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่  
ในเรื่องนี้เจ้าพ่เจ้าเห็นว่คนที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีถึง ๒๐ ปีเป็นบุคคล

ด้มควรอย่างยิ่งที่จะเป็นพระยานได้ เพราะเป็นบุคคลที่รู้ภาษาคูยกั้นทั้ง  
 นั้น ไม่ใช่เป็นคนที่ไม่รู้ภาษาอะไร ข้าพเจ้าจึงยังไม่เห็นชอบด้วยคำ  
 ร่างของรัฐบาล อันที่จริงในเขตอายุ ๓๕ มีแม่เจ้าทางกฎหมายถือ  
 ว่าเป็นการต้องโทษได้แล้ว นี่เป็นข้อหนึ่งเป็นกรณีคดีที่จริงของบุคคลที่  
 อายุตั้งแต่ ๓๕ มีขึ้นไป เพราะฉะนั้นเพื่อรักษาความยุติธรรมและเพื่อ  
 ให้เป็นการระมัดระวังในการที่จะหาพระยาน ข้าพเจ้าจึงแต่เห็นว่ามีแม่เจ้า  
 ที่มีอายุ ๓๕ มีขึ้นไปจนถึง ๕๐ มีขึ้นไปจึงควรที่จะเป็นพระยานได้

พระยานที่สำคัญคือไฟศาลีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม  
 กล่าวว่า ผู้ที่เป็นพระยานตามนี้ ผู้ร่างเราเอามาจาก ประมวลบรรพ ๖  
 มาตรา ๑๖๒๐ บุคคล คือไปนั้น จะเป็นพระยานในการทำ พินัยกรรมไม่ได้  
 ๑ ผู้ซึ่งไม่บรรลุนิติภาวะ ๒ บุคคลวิกลจริต หรือบุคคลซึ่งกำลัง  
 ให้เป็นคนไร้ความสามารถ ๓ เมื่อพินัยกรรม ได้แล้ว เมื่อเวลาทำ พินัย-  
 กรรมนั้นผู้นั้นเป็นผู้กำลังวิกลจริต ตรงกันทั้ง ๓ ข้ออยู่แล้ว

ประธานสภา กล่าวว่า ถ้าท่านยังจะยืนยันข้าพเจ้าจะให้ตั้งมติ  
 นายของอินทร์ ภิรมย์พัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด ชุมพรราชธานี  
 กล่าวว่า มาตรา ๕ นั้นบัญญัติถึงบุคคลที่จะเป็นพระยานตามพระราชบัญญัติ  
 ข้าพเจ้าสงสัยว่าไม่หมายถึงบุคคลที่จะเป็นพระยานตามพระราชบัญญัติ  
 อื่น คือประมวลกฎหมายแพ่งบรรพ ๕ แต่อย่างไรก็ตามบทบัญญัติที่ท่าน  
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรม ได้ อ้างมานั้น เป็นบทบัญญัติที่ว่า  
 ด้วยการทำให้พินัยกรรม แต่บทบัญญัติในเรื่องนี้ เป็นบทบัญญัติว่าด้วย

การจดทะเบียนครอบครัวซึ่งแรงจะต้องบัญญัติไว้ในกรณีต่างกัน แต่  
 อย่างไม่ก็ดี บทบัญญัติใน ประมวลแพ่ง ๖ บรรพ ๕ ซึ่งเรา ได้ออกไป  
 แล้วนั้นหาได้บัญญัติจำกัดลักษณะของบุคคลว่าจะต้องเป็นบุคคลใดไม่  
 แต่การทำพันธกรรม นั้นเป็นบัญญัติสำคัญเพราะ ว่าด้วยทรัพย์สิน มรดกก็  
 จำเป็นอยู่เองที่เราพึงจะต้อง บัญญัติไว้ใน ๓ อนุมาตรา ตามมาตรา  
 นี้แล้วบุคคลที่จะมาเป็นพยานในกรณีสมรส เช่นเป็นพยานรับของตาย  
 มือชื่อเป็นพยานในการไปจดทะเบียน เป็นพยานในการขอเป็นพยาน  
 ในการจดทะเบียนบุตร บัญชกรรมหรือเด็กบุตรบุญธรรมเหตุนั้นหาจำ  
 เป็นจะต้องใช้ความสามารถเพียงพอในการที่จะต้องให้บุคคลผู้ที่จะเป็น  
 พยานนั้นจำต้องบรรลุนิติภาวะไม่ ในการพิจารณาคดีทั่วไปไม่ว่าคดี  
 แพ่ง หรือ คดีอาญา บุคคลที่จะเป็น พยานได้นั้นหาได้บัญญัติ จำกัด  
 ลักษณะไม่ ผู้ที่รู้จักรับผิดชอบหรือรู้จักจากคดีเหตุการณ์ได้แต่ผู้  
 สามารถที่จะมาเป็นพยานได้ เช่นคนแก่อายุ ๗๐ หรือ ๘๐ ก็เป็นพยาน  
 ได้ หรือแม้ว่าคนโง่ก็สามารถจะเป็นพยานได้ แต่ในกรณีที่บุคคลที่  
 จะมาเป็นพยานในการที่เขาจะแต่งงานกันเช่นนั้น การที่จะมาบัญญัติ  
 ให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อเป็นพยานจะเป็นผู้บรรลุนิติภาวะนั้นยอมไม่เป็น  
 การสมควร ข้าพเจ้าไม่ได้แปรญัตติไว้ ถ้าข้าพเจ้าแปรญัตติก็คงจะ  
 ตัดอนุมาตรานี้ออก เมื่อ เช่นนั้นแล้ว ข้าพเจ้า จึงมาเห็น ชอบด้วยผู้  
 แปรญัตติที่อายุ ๑๕ ปี

ขุนราชสีสุก รัตนเวทย์ กรรมมาชิกกร ก่อร่างร่าง ข้อที่สามชิกผู้

หนึ่งกล่าวว่า การต้มรดไม่เป็นการสำคัญนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าไม่ถูกต้อง การต้มรดนั้นเป็นการสำคัญไม่แพ้กับการทำพินัยกรรมเลย เพราะเหตุว่า การต้มรดนั้น ย่อมเกี่ยวข้องกับทรัพย์ ซึ่งจะแบ่งกันเมื่อต่อไปในร่าง หน้า คือในอนุภาคด้วย เกี่ยวกับอดีตด้วย เพราะเหตุฉะนั้นเมื่อใคร่ ครองถึงหลักใหญ่ๆ แล้ว ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยในหลักการร่างของ รัฐบาลที่เสนอมานี้

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎร จังหวัด นครราชสีมา กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอสนับสนุนทางกรมการ เพราะที่พระยานเรื่องนี้ คือต้ม-รดนั้น เราคงหาผู้ที่บรรลุนิติภาวะ เช่นตามที่รัฐบาลเสนอมานี้ เพราะ ว่าพระยานเรื่องนี้คงจะมีความเป็นไปของผัวเมียด้วย บางทีเด็กอายุ ๑๕ ปี ๑๖ ปี จะรู้กันว่าเขาเป็นผัวเมียกันอย่างไรก็ไม่รู้ เช่นนี้จะ เป็นพระยานอย่างไร จึงต้องเอาผู้ที่เป็นผู้เฒ่าผู้แก่เป็นพระยาน คือต้องเอาผู้ เฒ่าผู้แก่ที่เคยนั่งฟัง เป็นพระยาน ไม่เคยเอาเด็กเข้ามาให้เด็กจรรยา ของเด็กด้วย ซึ่งเอาเด็กเล็กๆ มาเป็นพระยานในเรื่องนี้ จึงข้าพ-เจ้าไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าขอเสนอว่าควรลงมติได้เรื่องนี้

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์ ร.อ. ชุนนิตกรชัย รับรอง

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เกิดมีปัญหาว่า ในมาตรา ๑ อนุมาตรา ๒ ตามร่างซึ่งว่าบุคคลซึ่งไม่บรรลุนิติภาวะ มีผู้แปรญัตติว่า ถ้าเป็น บุคคลยังไม่ครบ ๑๕ ปี ผู้ใดเห็นว่าควรจะได้แก่ตามผู้ที่แปรญัตติ ไปรค-ยกมือขึ้น

มีตมาชิกยกมือ ๓ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ผู้ใดเห็นว่ควรคงไว้ตามร่างกรรมา-  
ธิการ โปรดยกมือขึ้น

มีตมาชิกยกมือ ๕๑ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่คงไว้ตามร่างนี้

เดชาธิการสภาฯ ช้่านว่ มาตรา ๕ มีหตวงศรีประกาศแปรญัตติ

นายทองม้วน อัดถากกร ผู้แทนราษฎร จ้งหวัดมหาสารคาม

กล่าวว่ มาตรา ๕ นี้ข้าพเจ้าก็ไม่ได้แปรญัตติได้.....

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ผ่านไปแล้ว

นายทองม้วน อัดถากกร ผู้แทนราษฎร จ้งหวัดมหาสารคาม กล่าว

ว่ อนุมัติมาตรา ๓ เพื่อจะถามความเข้าใจกับกรรมาธิการอีกครั้งหนึ่ง

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ท่านไม่ได้แปรญัตติขอให้อยู่ไป

นายทองม้วน อัดถากกร ผู้แทนราษฎร จ้งหวัดมหาสารคาม กล่าว

ว่ มีประโยชน์บ้างก็จะไม่รับอย่างนั้นหรือ

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ตามที่หตงก็ได้

เดชาธิการสภาฯ ช้่าน มาตรา ๖ แก้ไขโดยกรรมาธิการ

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จ้งหวัดอุบลราชธานี

กล่าวว่ ที่กรรมาธิการเพิ่มคำว่ เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียน มี  
ความประสงค์อย่างไร

ขุนวรดิษฐ์ คุรุณเดทย์ กรรมาธิการ กล่าวว่ ข้อที่แก้ตงไป

นั้นไม่ได้ เปลี่ยนนโยบาย แต่ว่าเปลี่ยนความให้ชัดเจนแจ่มแจ้งขึ้น  
 ก็คือถ้าเราไม่เต็มและไม่ตั้งเป็นวรรค ๒ อาจจะทำให้ความเข้าใจว่าใน  
 การที่ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนนั้นจะต้องไปลงชื่อในคำร้องต่อหน้านาย  
 ทะเบียนด้วย เพราะฉะนั้นจึงได้เพิ่มเติมลงไปว่า เมื่อนายทะเบียนรับ  
 จดทะเบียน ผู้ร้องต้องลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญในทะเบียนต่อหน้านาย  
 ทะเบียนและต่อหน้าพระยานอสังหาริมทรัพย์ซึ่งต้องลงลายมือชื่อไว้ในทะเบียนใน  
 ขณะนั้นด้วยและก็ได้ แยกมาเขียนเป็นวรรคสองเสีย เพื่อให้เข้าใจแจ่ม  
 แจ่มขึ้นอีกเท่านั้น

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี  
 กล่าวว่า กรณีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๕ ว่าด้วย  
 ครอบครัวนั้นหาได้ มีบทบัญญัติไปถึงการร้องขอจดทะเบียนครอบครัว  
 ว่านายทะเบียนจะต้องปฏิเสธไม่ เมื่อเป็นเช่นนั้น คำร้องขอจดทะเบียน  
 ทุกรายจำเป็นจะต้องรับจดทะเบียน เมื่อกรมการพิจารณาว่า เมื่อนาย  
 ทะเบียนรับจดทะเบียนเช่นนั้นเป็นทางที่ให้เห็นไปในทำนองว่า การจ  
 ทะเบียนนั้นนายทะเบียนจะปฏิเสธการจดทะเบียนก็ได้ ซึ่งจะขัดข้องกับ  
 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ ๕ ว่าด้วยการจดทะเบียน

นายสร้อย ฤกษ์ปาง กรมการพิจารณา กล่าวว่า ความจริงก็ขอ  
 ประทานโทษ ข้าพเจ้ายิ่ง อธิบายให้แจ่มแจ้งไม่ได้ ก็คือว่า กรมการ  
 พิจารณขอให้ท่านดูให้ดีกว่าจะไม่แก้แล้ว เราจะอ่านได้ความว่า ภาย  
 ได้บังคับแห่ง บทบัญญัติมาตรา ๑๕ คำร้องขอจดทะเบียนต้องทำเป็น

หนังสือตามแบบที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ผู้ร้องต้องลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญในทะเบียนต่อหน้านายทะเบียนและต่อหน้าพระยานัดของคนซึ่งต้องลงลายมือชื่อไว้ในทะเบียนในขณะนั้นด้วย นี้นหมายความว่าถ้ายื่นคำร้องแล้ว แม้แต่เจ้าพนักงานยังไม่รับจดทะเบียนจะต้องได้ ไปลงลายมือชื่อเสียก่อน อย่างนี้แหละและจะต้องสอบถามผู้แทนรัฐบาลถึงได้ความว่าไม่ใช่ความประสงค์ เช่นนั้น เมื่อทำเป็นหนังสือเข้ามาต้องได้รับอนุญาตจดทะเบียนเสียก่อน เมื่อเจ้าพนักงานอนุญาตแล้วจึงต้องลงชื่ออีกครั้งหนึ่ง เพื่อความชัดแจ้ง จึงได้แยกให้เป็นอีกวรรคหนึ่งต่างหาก ทั้งนี้เพื่อให้มันได้ความชัดแจ้งยิ่งขึ้นเท่านั้น

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี กล่าวไว้ว่า ถ้าจะเป็นในกรณีเช่นนั้น ท่านกรรมการอาจจะเขียนเป็นการจดทะเบียนผู้ร้องต้องลงลายมือชื่อทันที ข้าพเจ้าก็ไม่ขัดข้อง แต่ว่าเมื่อกรรมการเขียนว่า เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนผู้ร้องต้องลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ ซึ่งเราอาจจะกลับกันว่าเมื่อนายทะเบียนไม่รับจดทะเบียน ซึ่งในประมวลกฎหมายแพ่งบรรพ ๕ หาได้มีบัญญัติไว้เช่นนั้นไม่ ถ้าจะเป็น ความประสงค์ ของท่านว่า มีเรื่องอยู่แล้วเมื่อจดทะเบียนแล้วก็ให้ผู้ร้องลงลายมือชื่อเช่นนั้น ข้าพเจ้าก็ขอแปรญัตติว่าการจดทะเบียนนั้น ผู้ร้อง ต้องลงลายมือชื่อจึงจะถูกตามการจดทะเบียนของครอบครัว

ขุนวรดิษฐ์ครุฑเวทย์ กรมการ ก่อว่า ถ้าจะมีความ  
ประสงค์อย่างนั้นไม่เสียทางนโยบาย ก็ไม่ขัดข้องเลยทางกรมการ

พระยานิศาสด์ ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม  
ก่่าว่า ที่มีสมาชิก ดังตั้งว่า นายทะเบียน ต้องรับจดทะเบียน เสมอ  
อยากให้ตั้งเกณฑ์มาตรา ๑๓ ห้ามไม่ให้นายทะเบียนจดทะเบียนให้เมื่อมีข้อ  
ความบางอย่าง และมาตรา ๑๕ ถ้านายทะเบียนไม่จดทะเบียนให้ ไป  
ร้องยังศาล ได้ เพราะฉะนั้น ก็เมื่อในบางเหตุ ที่นายทะเบียน ไม่จดให้  
ก็ได้

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี ก่่าว่า  
ถึงอย่างไรก็ตาม เมื่อกรมการคนแรกได้ยื่นแสดง บอกว่า การ  
เขียนข้อความนั้นมีความหมายอย่างเดียว ไม่ได้เปลี่ยนจากร่างรัฐบา  
แต่ว่า ตามร่างรัฐบา มีว่า “เมื่อ ขอจดทะเบียนแล้วผู้ ร้องจะต้องลง  
ลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้านายทะเบียน” เมื่อมาเขียนเพิ่มขึ้นเช่น  
นั้นก็หมายความว่าในขณะที่ร่างมาไม่จำเป็นจะต้องทำเช่นนั้น จนกว่านาย  
ทะเบียนจดทะเบียน ถ้าเป็นอย่างนายสร้อยว่าก็เป็นได้ แต่ว่าเป็นคัง  
กรมการเขียนมานั้นเป็นความอีกอย่างหนึ่ง ความผิดกัน จะแก้กัน  
อย่างไร เท่าที่ผู้เสนอว่า “เมื่อรับจดทะเบียน” ดีแล้ว เพราะเหตุ  
ว่าเมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียนความก็ไปอีกอย่างหนึ่ง

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี  
ก่่าว่า ขอแก้ว่า “การจดทะเบียนนั้น ผู้ร้องจะต้องลงลายมือชื่อ”

เมื่อท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรม ได้ อ้างบทมาตรา ๓๓ นั้น  
ในข้อนั้น ไม่ใช่การจดทะเบียน แต่เป็น ปัญหาว่า นายทะเบียน ไม่จด  
ทะเบียน เพราะว่า ผู้ขอรับไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรา ๓๕๖,  
๓๕๗ หมายความว่า เมื่อคนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายครบถ้วนแล้ว การ  
จดทะเบียนนั้นก็เป็นโมฆะ ความหมายของเจ้าพนักงาน เช่นนั้น แต่สิ่งใด  
ที่กฎหมายว่าต้องทำ การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นอีกแห่ง ที่เจ้าพนักงาน  
เรียนนั้นเป็นแน่แท้ว่า นายทะเบียนจะต้อง จดถูกต้องตามหลัก ความมุ่ง  
หมายมีอยู่ที่นั่น

ประธานสภาฯ กล่าว ว่า ความที่สมาชิก ขอแก้ คือขอตัดคำว่า  
“เมื่อนายทะเบียนรับจดทะเบียน” นั้น กรรมวิธีการชัดของหรือไม่

ขุนวรดิษฐ์ คุรุณเดโชย์ กรรมวิธีการ กล่าว ว่า ที่จริงกรรมวิธี  
การไม่ชัดของเมื่อไม่ได้ความตามรูปเดิม แต่แท้จริงยังมีมาตรา ๓๓  
อยู่แล้ว คือว่า เมื่อนายทะเบียนแล้ว นายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนก็ได้  
ในกรณีบางอย่างเป็นเช่นนั้น

ประธานสภาฯ กล่าว ว่า ถ้ายังยืนยันก็จะขอให้ตั้งมติ  
นายสร้อย ภูดำป่าง กรรมวิธีการ กล่าว ว่า ยืนยัน  
นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี  
กล่าว ว่า เมื่อกรรมวิธีการกลับไปกลับมา เจ้าพนักงานก็ถอนได้

ประธานสภาฯ กล่าว ว่า เมื่อถอนแล้วก็ผ่านพ้นไป  
เดชาธิการ สภาฯ อ่านว่า มาตรา ๗ มาตรา ๘ แก้ไขโดย  
กรรมวิธีการ

นายสวัสดิ์ ยวะเวด ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่  
 ถ้ารับมาตรา ๘ เมื่อเวลาที่ ได้เสนอมา ให้รับหลักการนั้น ได้มีผู้ถามถึง  
 ว่าการสมัคร จะต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่ ทั้งนี้เมื่อมีข้อยู่แล้วว่า  
 ไม่เรียกค่าธรรมเนียม แต่ว่าการมาพิจารณาแล้วออกไปทั้งหมด ซึ่ง  
 เป็นที่น่าสงสัยว่าน่าจะจะต้องเสียค่าธรรมเนียม ถึงแม้ว่ามีข้อความ  
 ที่จะเป็นเช่นนั้น คือไปอาจจะรวมเรเป็นไปในทางที่ จะต้องให้ผู้สมัครจะ  
 ต้องเสียค่าธรรมเนียม ซึ่งความจริง กรรมการควรจะทราบว่ ผู้  
 สมัคร ตามประเพณีไทยเรานั้น จะต้องเสีย ค่าธรรมเนียมในการอื่น ๆ  
 มากมายอยู่แล้ว เกรงว่จะเป็นการชักชวนแก่พ่อเมืองเรามากมายขึ้น

ขุนวดีศรีสุทรนเวทย์ กรรมการ กล่าวว่ ก่อนที่จะอภิปราย  
 ข้าพเจ้า จะอ่านให้ที่ประชุม ฟังสักเล็กน้อย คือว่า ได้ ขีดฆ่าออกแล้ว  
 เหตุข้อความอย่างนี้ “เมื่อได้รับ จดทะเบียนสมัคร หรือหย่า โดยความ  
 ยินยอม นายทะเบียนต้องออกไปดำตัญแต่งการจดทะเบียนนั้นมอบให้  
 ฝ่ายทะเบียน” และเท่านี้เมื่อกฎหมายไม่บัญญัติให้เรียกค่าธรรมเนียม  
 แล้วจะไปเรียกค่าธรรมเนียมได้อย่างไร คือว่าเมื่อกฎหมายไม่บัญญัติ  
 ลงไปได้แล้ว จะไปเรียก ค่าธรรมเนียม อย่างไร เว้นแต่ว่ กฎหมาย  
 อื่น ๆ บัญญัติไว้ว่าให้เรียกค่าธรรมเนียม แล้วจึงจะควรเขียนคำที่  
 โดยไม่เรียกค่าธรรมเนียมไว้ ในที่นี้ เพราะฉะนั้นการที่ตัดออกนั้นจึงไม่  
 เห็นว่จะเรียกค่าธรรมเนียมหรือจะให้รวมเรไปได้อย่างไร

ร.ต. เนตร์ พูนวิวัฒน์ กล่าวว่ ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสมาชิก

หม่อมอมรวงศ์วิจิตรให้ตั้งคำว่า “โดยไม่เรียกค่าธรรมเนียม” ไว้ แม้จะมีคำว่า “ต้อง” อยู่แต่ก็ควรระวังไว้ด้วย เพราะประโยชน์เป็นประโยชน์ที่ดวงน้ำใจประชาชนให้รู้ ตีกันขึ้นใจและแค้นใจแห่งกฎหมายของเราซึ่งดีภาษา น้อออกไป และถ้าเราได้ความขึ้นใจและแค้นใจจากประชาชนแล้ว ประโยชน์นั้นจะเป็นผลแก่รัฐบาลและดีภาษา น้มากร ชาวพม่าจึงขอให้ตั้งประโยชน์ไว้

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวถึงชาวพม่าขอตั้งบังคับสนธิสัญญาที่ขอให้ตั้งประโยชน์เดิมของรัฐบาลไว้ บางอย่างก็ว่าสมควรถ้าจะเข้าใจผิดไปว่าถ้าเขียนไม่เขียนไม่ต่างกันแต่ก็ไปคิดออก ความจะตั้งเขาซึ่งแปลได้ ๒ ทาง อาจจะเรียกค่าธรรมเนียมได้ คือขอที่เขาอ้างว่าบัญญัติไว้หรือไม่บัญญัติไว้ นั้น กฎหมายไม่บัญญัติเขาก็อาจจะเรียกได้ การคงไว้ ก็เป็นการคงไว้ อย่างที่นายเนตรพูดมาเมื่อสัก ๒๕ ในที่นั้นเขียนไว้ชัดก็ว่าไม่ต้องเรียกค่าธรรมเนียมค่าใด บางแห่งก็ บางแห่งไม่คิด มีความประสงค์อย่างไรไม่ทราบ นอกจากนั้น มีมาตรา ๒๕ ขอให้ท่านดู “ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ มีหน้าที่รักษาการ เท่าที่เกี่ยวกับกระทรวงนั้น ๆ ให้การ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ ออกกฎกระทรวง เพื่อการนั้น และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่จะเรียก” นี้หมายความว่าถ้าการที่จะเรียกค่าธรรมเนียมนั้น เรียกได้ แต่ว่า ฉะเพาะ ๒ มาตรา นี้ รัฐบาลไม่ให้เก็บค่าธรรมเนียม กรมการกรเข้าใจผิดมากทีเดียว

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่  
 ข้าพเจ้ามีความเห็นด้วยตามที่ท่านสมาชิก ๓ ท่านได้กล่าวแล้ว เรื่องคำ  
 ธรรมเนียมเท่าที่ข้าพเจ้าสังเกตในกฎหมายเก่าก็ดี แต่ในกฎหมายที่  
 ออกไปใหม่ๆ ก็ดี รู้สึกว่าบางที่รัฐบาลไปหลบมุมที่จะเก็บภาษีจาก  
 ราษฎรโดยตรง โดยออกเป็นพระราชบัญญัติตั้งเรื่องภาษีอากร ได้  
 หลบเอามาไว้ ให้ออกกฎกระทรวงโดยขออำนาจจากพระราชบัญญัติที่  
 ออกไปใหม่นี้ทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงซึ่งรักษาการ ตามพระ  
 ราชบัญญัตินั้นมีอำนาจออกกฎกระทรวงวางเงื่อนไขอะไรต่างๆ แล้ว  
 ในพระราชบัญญัติเหล่านี้ท่านจะเห็นว่า . . . . .

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ขอให้พูดเฉพาะข้อให้คงไว้

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่  
 ข้าพเจ้ากำลังอยู่ในประเด็น และจะชี้แจงให้เห็นว่ามาตราที่เกี่ยวข้องว่า  
 ถ้าไม่ได้ไว้ความร่างเดิมแล้ว รัฐบาลอาจจะเรียกค่าธรรมเนียมได้ตาม  
 มาตรา ๒๕ ในบางเรื่องจะเห็นว่ารัฐบาลไม่ได้บอกเลยว่าจะให้ผู้มาคิดค้  
 กับรัฐบาลในเรื่องนั้นๆ จะต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือไม่ แต่เมื่อเวลา  
 รัฐมนตรีผู้รักษาความตามพระราชบัญญัตินั้น ได้ออกกฎกระทรวงไป  
 แล้วก็ได้กำหนดเงื่อนไขไว้ วางข้อเงื่อนไขต่างๆ แล้วก็ได้แยกพวกพิง  
 ไปถึงค่าธรรมเนียมด้วย บัดนี้ก็ได้มีพระราชบัญญัติบางฉบับซึ่งรัฐ  
 ชาติได้เสนอมานี้ และกำลังจะพูดถึงเรื่องนั้นอีกแล้ว เมื่อได้เห็นเรื่อง  
 นี้เข้ามาอีก ข้าพเจ้าเห็นว่าตามที่สมาชิกเหล่านั้นชอบอยู่แล้ว

ขุนศรีวิชัยครุฑนฤเพศ กรรมาธิการ กล่าวว่า เพื่อจะข้อมความ  
เข้าใจว่า ถ้าหากว่ากระทรวงจะออกกฎแล้วกฎหมายจะต้องกล่าวได้  
โดยชัดแจ้งเช่นอย่างมาตรา ๑๐ วรรค ๒ กล่าวคำ “การจดทะเบียน  
สมรสนั้น จะขอให้นายทะเบียนไปทำนอกสำนักทะเบียนก็ได้ แต่ต้อง  
เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง” เพราะฉะนั้น  
มาตราใดซึ่งไม่มีบัญญัติเช่นนั้นแล้ว ทางฝ่ายกฎกระทรวงจะออกไป  
เช่นนั้นไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดีเพื่อไม่ต้องโต้เถียงกันต่อไป ทั้งมีสมัชชิก  
ผู้หนึ่งว่าเพื่อจะเป็นการไม่ทำความคืบคั้นให้แก่ประชาชนข้าพเจ้าก็ยอม

ประธานสภาฯ กล่าวว่า กรรมาธิการไม่ชัดของ คำว่า  
“ต้องจะ” เขาได้ด้วยหรือ ขณาม หรือคงได้ตามร่างเดิมทั้งหมด  
นายถวิล อดัมปาง กรรมาธิการ กล่าวว่า “ต้อง” คงได้  
คือหมายความว่าจะไม่ให้เสียค่าธรรมเนียม

ประธานสภาฯ กล่าวว่า กรรมาธิการ ยอมให้คงตามร่างเดิม  
เป็นแต่คำว่า “โดยไม่เรียกค่าธรรมเนียม” ไม่มีชัดของก็ให้เป็นอัน  
ว่ามีคำตามร่างเดิมว่า “โดยไม่เรียกค่าธรรมเนียม” คือท้ายด้วย  
ไม่มีผู้ใดชัดของ ผ่านไป

เลขาธิการสภาฯ อ่านว่า มาตรา ๘ มีนายทองอยู่  
นายทองอยู่ พนมพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าวว่า  
ในมาตรา ๘ ข้าพเจ้าได้ขอให้เติมคำท้ายของบรรทัดที่ ๓ ลงไปว่า “แต่  
ไม่เกินรายละ ๕๐ สตางค์” ทั้งนี้เพราะเหตุว่าการที่จะกำหนดอัตรา

ในกฎกระทรวงนั้นจะตั้งเท่าไรก็ได้ ซึ่งข้าพเจ้าได้ยืนยันแล้วว่า จะกำหนดอัตราบาท ถ้าหากว่าจะมาเก็บราคาตั้ง ๕ บาทแล้ว ก็ย่อมจะเป็นที่เดือดร้อนแก่ราษฎรเป็นอันมากมาอยู่ที่เดียว ข้าพเจ้าจึงขอเสนอแปรญัตติเป็น ๕๐ สตางค์ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าหากว่าจะกำหนดอย่างไรเพียงใดนั้นก็สุดแล้วแต่สภาฯ โดยระเบียบอย่างยิ่งสำหรับข้าพเจ้านั้นได้กำหนดไว้เป็น ๕๐ สตางค์เป็นอัตราอย่างต่ำแล้ว

ขุนศรีสุครุณเดย์ กรรมการ กล่าวต่อว่า ในมาตรา ๓ ไม่ใช่ว่าใครขอแล้วก็ได้เก็บค่าธรรมเนียม ต้องขอทะเบียนและขอสำเนาด้วย คือว่าทั้งขอจดทะเบียนและขอสำเนา ถ้าหากว่าเมื่อไม่ขอสำเนาได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่ว่าที่ไม่กำหนดค่าธรรมเนียมไว้ไม่ได้ปรึกษากับเจ้าหน้าที่แล้ว เห็นว่าถ้าจะกำหนดตายตัวแล้วจะทำการเสียหยาดแก่ทวงกราก็ได้ เป็นต้นว่าได้เงินมาไม่พอกับการใช้จ่าย เพราะเหตุฉะนั้นจึงได้บัญญัติไว้เช่นนั้น อีกประการหนึ่ง ถ้าทางฝ่ายที่ออกกฎหมายบัญญัติค่าธรรมเนียมมากเกินไปไม่สมควร สมาชิกอาจจะต้องกระทู้หรือออกกฎหมายแก้ไขภายหลังก็ได้ ข้าพเจ้าจึงได้ปล่อยไว้ในความวินิจฉัยของฝ่ายบริหาร

นายทองอยู่ พนมพนัน ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าวต่อว่า ในการที่เราจะออกกฎหมายจะมาแก้ไขภายหลังนั้น ข้าพเจ้าได้ฟังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังคนก่อนนั้น ท่านบอกว่าทำไม่ได้ง่ายนัก และไม่เป็นของเหมาะ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเรียนกรรมการให้

ทราบในข้อนี้ด้วย ถ้าเราจะได้บัญญัติลงไปเสียให้ชัดเจนว่ามีอัตรา  
อย่างสูงไม่เกินรายละเท่านี้บาทเท่านี้บาทเช่นนี้จะไม่เป็นของทั้งามหรือ  
มีเช่นนั้นแล้วรัฐบาลจะเก็บเอาเท่าไร ๆ ก็ได้ ซึ่งข้าพเจ้าได้ยินมาแล้ว  
ได้ยินแล้ว ๆ ว่า จะเก็บ ๕ บาท ถ้าเช่นนี้แล้วประชาชนจะเป็นอย่างไร  
ขอให้ท่านนึกดูให้ดี นั่นแหละข้าพเจ้าประสงค์จะให้ประชาชนได้รับ  
ความสะดวก ไม่ต้องเสียเงิน จึงอยากทราบว่า รัฐบาลจะเก็บอัตรา  
อย่างสูงเท่าไร

ประธานสภาฯ กล่าวว่า รัฐบาลจะตอบหรือไม่

พ.ศ. หอดวงเซวณศักดิ์สงคราม กล่าวว่า เรื่องนี้กระทรวง  
มหาดไทยได้ให้คำตอบไว้หนึ่งว่าจะได้พยายามเก็บให้ถูกต้อง จึง  
ไม่รักที่จะออกกำหนดอัตราลงไปในพระราชบัญญัติ

ร.ศ. กศ. รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวว่า  
มาตรา ๓๖ ข้าพเจ้าเห็นด้วยผู้แปรญัตติในเรื่องที่ขอให้มีการกำหนดอัตราไว้  
สุดท้ายโดยแน่นอน เพราะเหตุว่าถ้าเราไม่กำหนดไว้แล้ว กฎกระทรวง  
อาจจะออกเท่าไร ๆ ก็ได้ ซึ่งมีตัวอย่างอยู่แต่ในเวลานี้ เช่นไปขอ  
ทะเบียนที่ดิน ขอทะเบียนนักเรียนซึ่งย้ายสำนักย้ายโรงเรียนเช่น  
แต่เดิมเวลาตัดค่าเช่า ๑.๒๕ บาท ภายหลังเมื่อเปิดขึ้นแดงการปกครอง  
น้อยก็เก็บ ๕ บาท จึงแพงขึ้นหนักหนา นักเรียนได้รับความเดือด  
ร้อนในเรื่องนี้ ถ้าออกอย่างนั้นเป็น ๕ บาทก็แพงขึ้นเอง อาจจะออก

๕ บาทก็ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่ากำหนดเนิ่นอนเนิ่นนี้ดีแล้ว ให้  
ความยุติธรรมแก่ราษฎร

ร.ต. เนตร์ พุนดิฉิมน์ กล่าวว่่า เมื่อฝ่ายหนึ่งคิดว่ารัฐบาลกิติ  
จะออกเกินกว่า ๕๐ สตางค์ก็น่าจะคิดว่าต่ำกว่า ๕๐ สตางค์ เช่น ๒๕  
สตางค์เช่นนี้เป็นต้น ถ้าเช่นนั้นแล้วถ้าเราจะต้องโทษประชาชน  
เป็นหนักหนาทีเดียว โดยมากการทำเช่นนั้นก็จะให้เป็นผู้เป็นเจ้าของกระทรวง  
กำหนดเองทั้งสิ้น มิเช่นนั้นจะเป็นการดุ่ม ๆ ดอน ๆ ไป เพราะฉะนั้น  
ควรยื่นไว้ตามนี้

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่่า  
ข้าพเจ้ามีความชอบใจนายทองอยู่ พุฒพัฒน์ เป็นอันมากที่เป็นผู้ที่  
เสนอเป็นผู้แปรรูปคดีในเรื่องนี้ขึ้นมา ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยเป็นหนัก  
หนา เพราะถ้าเก็บมากแล้วเงินของราษฎรจะต้องเสีย ด้วยเหตุนี้แหละ  
ข้าพเจ้าจึงเห็น กับนายทองอยู่ ผู้แปรรูปคดี เป็นอย่างยิ่งว่าควรตรา  
จะกำหนดอัตราให้ตายตัวทีเดียวว่าจะเอาเท่าไร ไม่ให้มีความดำริหรือ  
อำนาจของบริหารจะวางอัตราลงไป เช่นกับผู้แทนจังหวัดที่ต่างของ  
เรื่องขอคุ้กระเบียบนักเรียนโดนเข้าไปหลายบาทแล้ว เรื่องขอคุ้กระเบียบ  
สมัครคงจะมีเป็นจำนวนมากมาย ที่ว่าการที่จะให้ตั้งกระทรวง  
นี้รัฐบาลก็ต้องตั้งเอง

ขุนศรีสุทนต์ ทรุณเวทย์ กรรมการ กล่าวว่่า ที่จริงขอคุ้ไม่  
ต้องเสียค่าธรรมเนียม ต้องขอสำเนาจะต้องเสีย เสียค่าธรรมเนียม

อนันต์ก็อด่าเดี่ยหายนั้นเราอาจจะกำหนดแน่นอนไม่ได้ เช่นกับที่เรา  
กำหนด๕๐ สตางค์เราเอาอะไรมาเป็นมาตรฐานว่าค่าไรจ่ายของรัฐ-  
บาลจะเป็นราคาอย่างนั้นๆ กับอีกประการหนึ่งในเรื่องค่าไรจ่ายย่อม  
จะผันแปรไปได้ต่าง ๆ อาจจะต้องขึ้นก็ได้ อาจจะต้องก็ได้ บัญญัติ  
ไว้ตายตัวเช่นนั้นแล้วอาจจะทำความเสียหายให้แก่ทางการได้เช่นเดียว  
กัน การเป็นเช่นนั้น กรรมาธิการก็ได้โต้เถียงกันเช่นนั้นมาเหมือนกัน  
จึงได้ยืนยันไว้ตามความประสงค์ของเจ้าหน้าที่

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด อุดรราชธานี  
กล่าวว่า ข้าพเจ้าได้ฟังกรรมาธิการพูด ที่ว่าที่มาแก้คำว่า "หรือ"  
เป็น "และ" จะทำให้การตีความในกฎหมายนั้น การขอคุตะเบี่ยนนั้นไม่  
ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่ตามพฤกษการณณ์แต่หาเป็นเช่นนั้นไม่ ตาม  
ที่ว่าคนขอคุตะเบี่ยนที่อำเภอ นั้น ต้องเสียค่าธรรมเนียม ๑ บาท การขอ  
ดำเนินตามปกติต้องเสีย ๕ บาท รวมจะต้องเสียถึง ๕ บาท การที่ผู้ขอ  
แปรญัตติว่า ควรจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมลงไปได้ ไม่เกินกว่า ๕๐  
สตางค์ ข้าพเจ้าก็ไม่รัก เพราะว่า การที่เราจะมา กำหนดค่าธรรม-  
เนียมไว้ ในกฎหมาย ย่อมเป็นรองไม่ชอบ ดังนั้น ข้าพเจ้า จึงใคร่ที่จะ  
เรียนกรรมาธิการไว้ว่า เพื่อให้ สัมประสงค์ ของผู้ แปรญัตตินี้ เรา  
เขียนไว้เสียทีเดียวว่า ผู้มีส่วนได้เสียจะขอคุตะเบี่ยนนั้นไม่เสียค่าธรรมเนียม  
เสีย ส่วนการขอดำเนินนั้นคงเสียตามกฎกระทรวง ข้าพเจ้าเข้าใจ  
ว่าผู้แปรญัตติคงจะพอใจแล้วถอน แล้วตามพฤกษการณณ์ที่เป็นอยู่เช่นนั้น

การที่เราจะไปหาอำเภอทะเบียนใดๆ เช่น ทะเบียนคนเกิด ทะเบียน  
 คนตาย เท่านั้น เราจะต้องเสียให้แก่เจ้าเมืองถึง ๓ บาทอยู่แล้ว เมื่อเรา  
 เขียนบัญชีไว้เช่นนั้นแม้ว่าการเขียน “ หรือ ” เป็น “ และ ” ก็หากผู้  
 กรองพอที่จะบังคับไม่ให้รัฐบาล ออกกฎกระทรวงในกรณีของคุณนี้ไม่  
 ถ้ากรรมาธิการเห็นด้วยตามที่ข้าพเจ้าได้อภิปรายโดยยกตัวอย่างอัตรา  
 ค่าธรรมเนียมอำเภอชนวนั้น ก็ขอที่จะแก้ไขได้ว่าการขอทะเบียน  
 นั้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่ขอสำเนาอันนี้ต้องเสียค่าธรรมเนียม  
 ตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

พระตำราสำนักประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ  
 กล่าวว่า ปัญหาเรื่องค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนั้น ข้าพเจ้าจำ  
 ได้ว่าทางการได้มีการผ่อนผันกันอยู่แล้ว ส่วนปัญหาที่ว่า จะมอบ  
 อำนาจที่จะไปกำหนด ค่าธรรมเนียม กับฝ่ายบริหาร หรือไม่นั้น ข้าพเจ้า  
 อยากจะขอเรียน เมื่อทางฝ่าย รัฐบาลได้ รับรองอยู่แล้ว จะพยายามทำ  
 ให้ ถูกที่สุดที่จะทำได้ แล้ว ถ้าจะออกกฎกระทรวง เมื่อออกมาแห่งไป  
 เร็วกว่าเกินกว่าระดับที่สมควร ข้าพเจ้าก็คิดว่าในเรื่องเช่นนี้คงจะ  
 เหวอคิดว่า ที่ตั้งกระทรวงจะแยกกันเห็นว่าถ้าหากที่จะมอบอย่างนั้น แล้วละ  
 ก็คงมอบกันได้ง่ายๆ

คุณวรดิษฐ์ ธรรมเวทย์ กรรมาธิการ กล่าวว่า ขอกล่าวโดย  
 เถาะเถี่ยไปยังท่านผู้แทนขอ ความความเต็มมีความว่าอย่างนี้ “ ผู้มี  
 ส่วนได้เสียจะขอทะเบียนหรือสำเนารายการในทะเบียนซึ่งนายทะเบียน

รับรองถูกต้องด้วยก็ได้แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง” นี้หมายความว่าชอคุก็ตาม ถ้าชอคุเท่านั้นต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียม เพราะใช้คำว่า หรือชอด้ำเนาก็ต้องเก็บค่าธรรมเนียม ทั้ง ๒ อย่าง แต่ว่าในที่นี้ได้สอดนผ่านยรัฐบาลแล้ว เขาไม่มีความประสงค์ที่จะเก็บค่าธรรมเนียมจากการชอคุเลย เจ้าพนักงานก็ยอมให้เปิดถ้าเมื่อมีชอคุ เพราะเหตุฉะนั้นจึงเปลี่ยนคำว่า “หรือ” เป็น “แตะ” ซึ่งหมายความว่าทั้งชอคุแตะชอด้ำเนา แตะนั้นเป็นคำคู่คือให้รวมความกันให้หมด คือ ทั้งชอคุ แตะ ชอคุด้ำเนาด้วย เราจึงจะเรียกค่าธรรมเนียม เพราะฉะนั้นจึงจะเป็นชอคุความคงที่ส่งมาชิกผู้หนึ่งเดื่อนนั้นก็คงได้ความอย่างเดียวกัน ไม่แตกต่างกัน อะไรกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอขยั่นได้เช่นนั้น

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด อุบลราชธานี  
 กล่าวว่า ข้าพเจ้าเรียนนนเรียนตามพฤกคิการณที่เปนจริง ด่องการที่จะตีความตามอักษรนั้นจะเป็นอย่างไรนั้นข้าพเจ้าขอเรียนเป็นที่เข้าใจว่าถ้าชอคุแตะชอด้ำเนานั้นไม่เสียค่าธรรมเนียม แต่ถ้าชอด้ำเนาเฉยๆ ก็หมายความว่าไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ถ้าเช่นนั้นก็ดีใจ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะชอด้ำเนาโดยไม่ต้องคุ เพราะว่าเรารับรองแล้วให้มาชอนอนทบบน เป็นวิธีที่หดถียงกฎหมาย จะพอใจหรือไม่กรรมาชิกกร

ขุนพิเคราะห์คดี กรรมาชิกกร กล่าวว่า ด้วยความจริงใจที่กล่าว

ใจเมื่อถนนคดากเคลื่อนไปนิดหน่อย คือคดากเคลื่อนไปด้วยเหตุใด ผู้มีส่วนใดเสียจะขอจดทะเบียนไม่ต้องเสีย เพราะใช้คำว่า “และ” คำว่าและนั้นเหมือนเป็นอีกคนหนึ่ง และขอตำแหน่ง ถ้าและขอตำแหน่งและก็จะต้องเสีย เพราะรัฐต้องคิด และต้องเซ็นชื่อรับรองเสียหลายเสียค่ากระดาษ หน้าหมึก อะไรต่าง ๆ ที่รัฐให้ไป เช่นรับรองว่าถูกต้อง ท่านอาจจะไปอ้างถึงได้เป็นส่วนใดเสียในบรรดาคดีก็ได้ ซึ่งจะต้องเสียค่าคดี และเอามาแบบโดยให้นายอำเภอเซ็นรับรองว่าถูกต้องกับคั่นชั้นแท้จริง เพราะเหตุฉะนั้นจะหาอุบายอย่างท่านว่านั่นอาจเข้าใจผิดไป เพราะฉะนั้นขอให้เข้าใจเสีย และขอตำแหน่ง แล้วเรียกค่าธรรมเนียมเพราะเสียหลาย

ประธานสภาฯ กล่าวต่อว่า มีปัญหาว่าจะคง “และ” หรือ “หรือ” ก่อน

จนพิเคราะห์คดี กรรมการสภาฯ กล่าวต่อว่า ขอคง “และ” ได้ “หรือ” เขาออกตามเดิม

จนบรรณวิธานวิธานวิธาน กรรมการสภาฯ กล่าวต่อว่า ขอให้คงได้อย่างนี้ คือที่ตักมาอีกคนหนึ่งบอกว่าจะไม่คู่ จะขอแต่ตำแหน่งไม่ได้ เพราะในนี้ว่า ถ้าไม่คู่แล้ว ขอตำแหน่งทางฝ่ายกฎหมายไม่ให้ เพราะมีบังคับไว้ว่าต้องขอคู่แล้วขอตำแหน่ง ถ้าคนใดมาขอตำแหน่ง จึงให้ตำแหน่งนั้นไป

นายจิ่ง จิ่งจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ กล่าวต่อว่า ข้าราชการ

เจ้าขอเสนอให้แก้ตามที่ผู้แทนจังหวัดอุบลราชธานีเสนอเมื่อก่อน เพราะกรรมการ  
ราชการเคยเสียแล้ว

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ถูกแล้ว ไม่ควรจะใช้คำว่าคือ ข้าพ-  
เจ้าก็คิดว่า.....

หลวงวิจิตรวาทการ ประธานกรรมการ กล่าวว่ คณะ  
กรรมการได้ปรึกษากันแล้วตกลงจะขอแก้ไขอย่างนี้ “ มาตรา ๘  
ผู้มีส่วนได้ เสียจะขอทุทะเบียนได้ โดยมีต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่ถ้า  
จะขอ ดำเนา รายการใน ทะเบียน ซึ่ง นายทะเบียน รับรอง ถูกต้อง ด้วย  
ต้องเสียค่าธรรมเนียม ตามอัตราที่กำหนดไว้ ในกฎกระทรวง ” และ  
หวังว่คงเป็นที่พอใจ ข้าพเจ้า ขออ่านข้ออีกครั้งหนึ่ง ความที่แก้ไข  
ดังนี้ “ มาตรา ๘ ผู้มีส่วนได้ เสียจะขอทุทะเบียนได้ โดยมีต้องเสียค่า  
ธรรมเนียม แต่ถ้าจะขอสำเนา รายการในทะเบียน ซึ่งนายทะเบียนรับ  
รอง ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ”

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว  
ว่ เขา “ จะ ” ออกเสีย

หลวงวิจิตรวาทการ ประธานกรรมการ กล่าวว่ คณะ  
กรรมการไม่ขัดข้อง

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ตามที่กรรมการขอแก้ไข.....

นายทองม้วน อิศดากร ผู้แทนราษฎร จังหวัดมหาสารคาม  
กล่าวว่ ตามที่ท่านสมาชิกเสนอแปรญัตตินั้น ข้าพเจ้าก็เห็นชอบด้วย  
ในข้อที่.....

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ไม่ใช่ ว่าถึงกรรมาธิการแก้ไขก่อน  
ขอให้พิจารณาเรื่องกรรมาธิการขอแก้ตามที่ได้อ่านมานี้ จะขัดข้อง  
หรือไม่

นายทองม้วน อัครถาวร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม  
กล่าวว่า ข้าพเจ้าจะขอสนับสนุนผู้แปรญัตติ.....

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า เอาไว้ทีหลัง เมื่อตกลงตามที่กรรมา-  
ธิการแก้แล้ว ถ้าผู้ใดไม่ขัดข้อง ก็จะได้แก้ตามที่กรรมาธิการได้  
แก้ไข

นายทองม้วน อัครถาวร ผู้แทนราษฎรมหาสารคาม กล่าวว่่า  
ข้าพเจ้าขัดข้อง

นายแทน อิศรสมบัติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี กล่าวว่่า  
กรรมาธิการอ่านให้ ฟังอีกที แก้วว่าอย่างไร

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า มีว่่า ผู้มีส่วนได้เสียจะขอทะเลาะเบาะ  
แว้ง โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม แต่รายการในทะเลาะเบาะแว้งนายทะเลาะเบาะ  
แว้ง ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

นายทองม้วน อัครถาวร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม  
กล่าวว่า ตามที่คณะกรรมาธิการได้แก้ไขมานั้น ข้าพเจ้าก็ยังไม่เห็น  
ชอบด้วย เพราะการที่จะให้อำนาจเจ้ากระทรวงออกกฎกระทรวง  
เป็นการให้อำนาจเกินเขตต์ไป เพราะฉะนั้นตามที่สมาชิกเสนอแปร  
ญัตติ ข้าพเจ้าเห็นด้วยในการที่จะกำหนดให้เป็นกรณีนั้น

ประธานสภาฯ กล่าวว่า นับเป็นประเด็นที่รอซึ่งที่ข้าพเจ้าจะ  
ตั้งดำหรับการแปรญัตติยังไม่เสร็จ แต่ฉันพูดกันว่าเอาตามทกกรรมมา  
จัดการแก้เสียก่อน

นายทองม้วน อัครถาวร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม  
กล่าวว่า ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยก็ต้องคัดค้านอย่างอื่น ข้าพเจ้าไม่เห็น  
ด้วยกับกรรมวิธีการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ในการที่แปรญัตติข้าพเจ้าขอให้คงได้  
ก่อน ขอให้เอาตามทกกรรมมาจัดการแก้เสียก่อน ภายหลังท่านจะพูดอีก  
ก็ได้ ถ้าท่านต้องการถ้าไม่มีผู้ใดขัดข้อง ตกกลงแก้ตามกรรมวิธีการ  
ที่ท่านขอแปรญัตติของนายทองอยู่ฯ ที่ขอให้เต็มข้างท้ายลงไปว่า  
“แต่ไม่เกินรายละ ๕๐ ๕๐๐๐”

นายทองม้วน อัครถาวร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม  
กล่าวว่า ตามที่นายทองอยู่เสนอแปรญัตติไว้ว่า ให้เรียกอัตราค่า  
ธรรมเนียมไม่เกินรายละ ๕๐ ๕๐๐๐ นั้น ก็ออกจะน้อยไป และตามที่  
กรรมวิธีการหรือรัฐบาลบอกไว้ ถ้าหากว่ารัฐบาลตั้งอัตราสูงไป  
สมาชิกก็มีสิทธิตั้งกระทู้ถามไฉน ข้าพเจ้าขอเรียนว่าการที่สมาชิกตั้ง  
กระทู้ถามตั้งแต่เปิดสภาฯ นับด้วยร้อยแปดประการ ถ้าหากว่าจะใดศ  
ก็ห้ามผิดไม่ ก็หาชนะรัฐบาลไม่ จึงอยากจะให้กำหนดเป็นการตายตัว  
เป็นการแน่นอน คือสภาฯ นี้จะต้องกำหนดไว้ คือว่าไม่เกินเท่านั้น  
แต่.....

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า ท่านไม่ได้แปรรูปคดีไว้ ถ้าหากว่าจะ  
 สันนิษฐานค่าแปรรูปคดีก็จะพูดได้

นายทองม้วน อัดถากกร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม  
 กล่าวว่่า เท่าที่สภาฯ ได้เคยปฏิบัติกันมา เมื่อมติใดมีแปรรูปคดี และ  
 มีการแก้ไขโดยกรรมาธิการ สมาชิกก็ย่อมมีสิทธิที่จะแปรรูปคดี เป็น  
 อย่างอื่นได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าข้าพเจ้ามีสิทธิที่จะแปรรูป  
 คดีได้อย่างให้เกินอัตรา ๓ บาท

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า เท่าที่แก้ไขไม่มี คือท่านไม่ได้แปรรูป  
 คดีมากกว่าหรือเกิน เพราะฉะนั้นท่านจะพูด ท่านจะเสนอสนับสนุน  
 ค่าแปรรูปคดีได้ แต่ท่านจะพูดนอกออกไปจากกรรมาธิการแก้ไขแล้วไม่  
 ได้ต้องพูดในประเด็นที่กรรมาธิการแก้ไข

นายทองม้วน อัดถากกร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม  
 กล่าวว่่า ตามที่สภาฯ ได้เคยปฏิบัติกันมา ถ้าหากว่ามีกรรมาธิการแก้ไข  
 หรือแปรรูปคดีก็มีอำนาจที่จะแปรรูปคดีได้ ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยในข้อนี้

ประธานสภาฯ กล่าวว่่า มีข้อบังคับว่า ข้อ ๒๘ มีว่่า “ภายใน  
 ในเจ็ดว่่าที่สภาฯ กำหนดให้ สมาชิกผู้ใดเห็นควรจะแก้ไขเพิ่มเติมร่าง  
 มาตราใดๆ ให้เขียนคำแก้ไขเพิ่มเติมเป็นแปรรูปคดีส่งมาเป็นมาตรา ๓  
 โดยมีสมาชิกรับรอง ๕ คน ยื่นต่อประธานคณะกรรมาธิการเจ้าหน้าที่”  
 มีอยู่ว่่าดังนี้ ต้องมีแปรรูป

ขุนพิเคราะห์หัดดี กรรมาธิการ กล่าวว่่า ตามที่มีสมาชิกรับรอง

แปรรูปคดีแต่เพียงว่าให้เดิมอัตราค่าธรรมเนียมลงไปรายละเอียดต่าง  
เท่านั้น ที่ท่านสมาชิกจะไปขอแปรรูปคดีในชั้นไม่ได้ เมื่อไม่ได้แปรร  
มาจากเดิม จะมีได้แต่ผู้ต้นชั้นเท่านั้น เพราะเหตุฉะนั้น ควรจะต  
งมี เจ้าผู้เสนอให้ลงมติว่าจะเอาตามที่ผู้เสนอแปรรูปคดีหรือจะให้  
คงได้ตามกรรมาธิการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เจ้าผู้จะขอให้ลงมติว่าจะแก้ไข  
ตามนายทองอยู่หรือไม่ คำแปรรูปคดีว่าให้เดิมคงคือท้าย “แต่ไม่เกิน  
รายละเอียด ๕๐ สตางค์” ผู้ใดเห็นว่าควร จะแก้ตามที่ผู้แปรรูปคดีเสนอมา  
โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๗ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ ผู้ใดเห็นว่าควรจะให้คงไว้ตามร่าง  
กรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๘ ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่า คงไว้ตามร่างกรรมาธิการ  
หยุดพัก

พักประชุมเวลา ๑๗.๕๓ นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อไปเวลา ๑๘.๓๐ นาฬิกา

รองอธิการสภาฯ อัญว่ มาตรา ๓๐ มีนายทองอยู่.....  
นายทองอยู่ พุ่มพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดฉะบรุ กล่าวว่

ในมาตรา ๓๖ นี้เช่นเดียวกัน ข้าพเจ้าได้แปรญัติเดิมท้ายบรรทัดที่ ๕  
 ว่า "แต่ไม่เกินรายละ ๕ บาท" อันที่จริงจำนวนเงิน ๕ บาทนั้นก็  
 อยู่มากโขอยู่แล้ว ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุว่าเพื่อประสงค์ในการที่จะไม่ให้ทาง  
 ฝ่ายราษฎรต้องเสียเงินเหล่านี้มากมายเกินไป ซึ่งทำนองหลายก็  
 ย่อมรู้อยู่แล้วว่าถ้าหากว่าราษฎรเสียเงินมากมายแล้ว ก็ย่อมจะเป็น  
 การเดือดร้อนแก่เขา อีกประการหนึ่งถ้าหากว่าเราได้กำหนดไว้โดย  
 ราคา ๕ บาทแล้วก็อาจจะได้ผลเพิ่มขึ้นก็ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึง  
 เห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งประชาชนในการที่จะลดทอนเบาบางลงเช่น  
 นอกเขตของที่จะลดทอนลงเห็นสมควรที่จะเป็น ๕ บาท

ห้องวิจิตรวาทการ ประธานกรรมการ กล่าวต่อว่า ในเรื่อง  
 อัตราค่าธรรมเนียม คณะกรรมการขอเสนอขึ้นตามร่างเดิมโดยเหตุ  
 ผลอย่างไรก็ขออภิปรายมาแล้วในมาตรา ๘ ถ้าหากว่าผู้ขอแปร  
 ญัติไม่ยอม ก็ขอให้ลงมติ

นายทองม้วน อธิการ ผู้แทนราษฎร จังหวัดมหาสารคาม  
 กล่าวต่อว่า ในเรื่องนี้ก็เห็นผลอย่างไรก็ขออภิปรายมาแล้วในมาตรา ๘  
 เพราะไม่เป็นการสมควรที่จะปล่อยให้กฎกระทรวงทำตามชอบใจ แต่  
 รัฐบาลก็รับรองแล้วว่าจะไม่ให้เป็นการเดือดร้อน เมื่อไม่ให้เดือด  
 ร้อนแล้วก็ควรจะกำหนดเป็นการตายตัว ไม่ใช่ว่า รัฐบาลนี้จะอยู่ได้  
 คดออกไป รัฐบาลอื่นอาจจะแก้ไขกฎกระทรวงซึ่งรัฐบาลนี้ได้ตั้งขึ้น  
 แล้วก็ได้ เพราะฉะนั้นการที่สมาชิกแปรญัติเป็นการกำหนดตายตัว

ชบาท ข้าพเจ้าจึงเห็นชอบด้วย เพราะจะไม่เป็นการเคอะคร้อนคือ  
ราษฎรผู้กระจัดกระจายเป็น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ เดิมฉันมีผู้ขอให้ตั้งมติแล้ว  
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอให้ประชุมหนึ่งมติว่าจะให้แก้ตามที่ผู้แปร  
ญัตติหรือจะให้คงตามร่างของกรรมาธิการ ผู้ใดเห็นควรแก้ตามที่  
นายทองอยู่ พุ่มพุ่มน์ เถนอ ขอให้ไปรคยกมือขึ้น

มีมติมาชกยกมือ ๓๕ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ ผู้ใดเห็นควรให้เป็นตาม  
ที่กรรมาธิการเสนอ ไปรคยกมือขึ้น

มีมติมาชกยกมือ ๓๗ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ เป็นอันเป็นไปตามกรรมา-  
ธิการ

ขุนเสนาบดีดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวคือ มาตรา  
นี้ข้าพเจ้าได้แปรญัตติได้ แต่ท่านของมิดกันกับนายทองอยู่ พุ่มพุ่มน์  
กล่าวคือ ก่อนอื่นข้าพเจ้าขอชี้แจงก่อนว่า การที่ข้าพเจ้าจะแปรญัตติ  
ให้ตัดค่าธรรมเนียมออกเป็นค่าพาหนะนั้น ก็ขอว่าเดิมประเพณีเราคง  
แต่กรงสยามหรือแต่ก่อนทางกรงสยามขึ้นไปก็ ไม่เคยเก็บค่าผู้  
คือเมียเลยแม้แต่ตั้งคางค์เดียว ครั้นมาบัดนี้เราจะเก็บภาษีบุคคล  
หมายความว่าอย่างนั้น คือว่าเราจะหารายได้จากราษฎร แต่การที่  
เราจะหารายได้นั้นเราจะทำให้ราษฎรเคอะคร้อนหรือ รัฐบาลได้บอก

แล้วจะได้พยายามที่สุดที่จะไม่ให้ราษฎรเดือดร้อน ซึ่งข้าพเจ้าได้  
 ร้องใจไว้แต่ในวันรับหลักการคราวก่อน ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้  
 เปรียญคดีคดีคำว่า "ค่าธรรมเนียม" ออก แล้วเพิ่มคำว่า "ค่า  
 พาหนะ" แทน เพราะด้วยเหตุนี้ ค่าธรรมเนียมหมายความว่า  
 ค่าคำร้อง ค่ากระดาษ ค่าเบี้ยเลี้ยงนายทะเบียน และค่าพาหนะด้วย  
 ทั้งหมด อย่างเดียวกับเจ้าศาลหรือผู้พิพากษาไปทำแผนที่ของลูกความ  
 นั้นเอง ท่านทำการแทนประธานฯ คงทราบดีในชั้นนี้ เพื่อจะคัดค้าน  
 ให้แคบเข้า และให้สิทธิราษฎรไม่ให้กระทบกระเทือนในเรื่องนี้ เพื่อให้  
 เป็นค่าใช้จ่ายแต่พอควร กล่าวคือว่า นายทะเบียน รัฐบาลเป็นผู้แต่ง  
 คั้ง ข้าพเจ้าเชื่ออย่างน้อยก็เป็นนายอำเภอ หรือปลัดจวน ซึ่งเป็น  
 ผู้แทน หรือราชเลขาประจำจังหวัดเป็นนายทะเบียน ท่านเหล่านั้นได้  
 รับพระราชทานเงินเดือนของรัฐบาลอยู่แล้ว หรือของราษฎรอยู่แล้ว  
 เงินเดือนขอให้เข้าใจว่าไม่ใช่ของคนอื่น เป็นของราษฎร เด็ดคน  
 ของราษฎรโดยตรง เพราะฉะนั้นจะไปเอาค่าเบี้ยเลี้ยงอีกอันละท่าน  
 ท่านด้วยเหตุอันใด ข้าพเจ้าไม่เห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะให้ค่าเบี้ยเลี้ยง  
 หรือค่าคำร้องอื่น ๆ ในการที่ผู้จดทะเบียนจะขอให้นายทะเบียนไปทำ  
 นอกสำนักงาน แท้จริงข้าพเจ้าก็ไม่คัดค้านนายทะเบียนที่เขาจะเสีย  
 จริง ในเหตุที่ว่าถ้าไประหว่งกรุงเทพฯ เขาจะต้องเสียค่าพาหนะ  
 อย่างหัวเมืองแม้จะเดินไปก็เหนื่อยหนักหน่อย เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึง  
 ยอมให้ค่าพาหนะเท่าที่เสียไป ในชั้นนี้กรมการหาได้เสียแต่ไม่

และไม่ได้เรียกเจ้ามาเดี่ยด้วยซ้ำ ถึงจะเรียกมากก็เท่ากับไม่ได้  
เรียก พอพบแล้วก็ดึงเอาไปพิมพ์เดียน พุทโธ ทำอะไรดวก ๆ จะ  
ได้คืออย่างไร ต่มาชิกผู้หนึ่งกล่าวว่ ฐัพเจ้าจำได้ คือผู้แทนอบต  
กล่าวว่ ทำอะไรอย่างรถดกรวาง จะเอาอะไรที่ไหนดี.....

ทำกาารแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ขอให้พูคในประเด็น ท่านฐน  
ฐนเสนาบดีคื ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ ประเด็น  
นี้อยู่ว่จะชวยทุกขัธฐรของราษฎรในหน้าคืผู้แทน เพราะฉะฉนั้นจะไม่  
ให้เคือครอื่นแก่ราษฎรเกินไป และไม่ให้เคือครอื่นแก่เจ้าพนักงาน  
จึงขอให้คักกล่าวว่ ค่าธรรมเนียมออกแล้วเพิ่มค่าพาหนะตง เป็นฐอ  
จำกัคตงไปว่ ฐนรกรวางไปให้เท่านั้นตคางค ฐนรทยนคร์ให้เท่านั้น  
บาท ฐนเกือยนเท่านั้น ฐนม้าเท่านั้น ท่านทำกาารแทนประธานฯ คง  
ทรวามแล้วว่ค่าพาหนะมี้อย่างไร ค่าธรรมเนียมมี้อย่างไร เพราะ  
ฉะฉนั้นจึงขอให้คักกล่าวว่ ค่าธรรมเนียมออก ได้ค่าพาหนะตงไปแทน  
ที่ประชุมจะเห็นควมหรือไม่ว่ หรือจะเห็นควมรัฐบาดกัคแล้วคักที่ประชุม  
จะเห็นตมคดว

ฐนพิเคระหะคักคื กกรรมาชิกการ กล่าวว่ ในเรื่องนักรรมาชิกการ  
ไม่ว่จะไม่ว่เรียกผู้แปรญัตคิมาเมื่อไร ได้เรียกออกหมายนัคกำหนด  
เวตาเด็รจ คืออกการแปรญัตคิในสภาฯ ท่านทงั้หลายคัก โวคว่ให้แปร  
ญัตคิภายในกำหนด ๒ วัน แล้วพระราชาญัตคินัจะออกใช้ ในวันที่ ๓  
คุดาคคม ท่านเองก็รู้้อยู่ ครันถึงคักหนด กกรรมาชิกการมาทำงาน ๘ โมง

นักท่อนๆก็ไม่มา ท่านมาถึงบ่ายโมง แล้วกรรมการก็รวมค่าแปร  
ญัตติมา.....

ทำกรแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ท่านรุษพฤกให้ยู่ไม่เรื่อ  
เกิดว่่าอย่างไร

รุษพฤกว่่าห้คิด กรรมการ กล่าวว่่า ที่นี้ถ้าพูดถึงในเรื่อง  
การแปรญัตติ การแปรญัตติมาเดเพราะจะให้เรียกค่าพาหนะเดินทาง  
ท่านร่หรือไม่ว่่า นายทะเบียนคือใคร นายทะเบียน คือเจ้าพนักงาน  
ที่ได้อูกแต่งตั้งคนมานั้นเองเป็นนายทะเบียน ครั้นได้รับแต่งตั้ง  
แบบฟอร์มต่าง ๆ รัฐบาลจะค้ต้องเสียไป คือส่วนรวมจะค้ต้องเสียไป  
คือเสียค่าแบบฟอร์ม ที่นี้บุคคลใดตามพระราชบัญญัติบอกว่่าให้มา  
จดทะเบียนคือนายอำเภอ ที่นี้คนที่ได้เกียรติยศเกียรติศักดิ์ คือผู้ที่  
มั่งมีศรีสุขไม่อยากจะมาขายหน้าในที่ว่่าการอ่พลอ ท่านจึงค้ต้องการ  
เชิญเจ้าพนักงานในฐานะที่เป็นเจ้าของท่านว่่าให้ ไปจดเดอที่บ้านเจ้า  
เจ้า ชาวเจ้ายินดีจะออกค่าธรรมเนียมให้ท่านตามที่ท่านกำหนด นี้  
แหละไม่ใช่ประสงค์จะเรียกแก่คนจนที่เรามาขอจดทะเบียนเอง ค่า  
เสียหายของรัฐจะไปทางไหน จะได้อะไรบ้างร่งพลเมือง นี้รัฐจำเป็น  
จะค้ต้องเอาอยู่บ้างในค่าเสียหายเท่านั้น ไม่ได้ค้คิดส่วนอื่นเดย ที่นี้ท่าน  
ที่ถือเกียรติยศนั้น เขาเจ้าพนักงานไม่ใช่ โดยไม่ค้ต้องเสียค่าอะไรเป็น  
พิเศษเพราะคนมั่งมีคนเคียดหรือ แต่ค้คนจนจะมาขอหรือไม่ว่่าถ้า  
ชยู่อย่างนั้น เขาจะไม่เสียอะไร เราจะบอกว่่าให้นายทะเบียนไปจดให้

ฉัน เดี่ยวกว่ารถให้ไปจอด คกตง นายทะเบียนมีผู้ช่วยคนหนึ่งเท่านั้น  
แล้ว<sup>๕</sup>ตนการแต่งงานในท้องที่หนึ่งนั้น ท่านต้องเข้าใจว่ามีไม่ต่ำกว่า  
๒๐-๓๐ รายในตำบลหนึ่ง เพราะฉะนั้นนายทะเบียนจะต้องเสียค่า  
รถไปเท่าไร ขอให้คิดให้มาก อย่ากึกคึก<sup>๕</sup>ๆ เฝินๆ ขอให้คิดให้ถี่  
หน่อย กฎหมายของเราจะได้สมบูรณ์ การที่ออกไปนี้ไม่ใช่ออกไป  
ด้วยวิธีอื่น คณะกรรมการได้รวบรวม ได้คิด ได้เห็น ได้มอง  
โดยรอบคอบแล้ว จึงขอให้ลงมติว่าจะเอาตามนั้น หรือจะเอาตามร่าง  
ของกรรมการ

นายสร้อย อดำปาง นายบุญศิริ เทพาคำ รับรอง  
ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้ขอให้ลงมติ ข้าราชการ

จะ.....

ขุนเด่นชาติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ามี ใคร  
เป็นผู้เสนอให้ลงมติ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามี กรรมการ

ขุนเด่นชาติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ามี ท่าน  
กรรมการกระทำผิดหน้าที่ รวบรวมเกินไป ซึ่งหากินโดยทางฮั้ว  
คฤหัสถ์ของคนอื่น.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามี ไม่ใช่ คณะกรรมการ  
บอกพลาดไป เชนั่งในฐานะกรรมการ แต่อีกตำแหน่งหนึ่งเขา

อาจจะเดินไม่ได้ในฐานะสมาชิก เพราะฉะนั้นเมื่อมีผู้รับรองแล้วข้าพเจ้าก็จะให้ลงมติ

รูนเด่นาดัดดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่่า ข้าพเจ้าขอเสนอให้เปิดอภิปรายทั่วไป เพราะเกี่ยวแก่ราษฎร

รูนศุภกรพิจิตร นายทองอยู่ พนมพันธ์ รับรอง  
ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ต้องโหวตเสียก่อน ผู้ใดเห็นว่าควรจะมี.....

ร.ต. ถัด รตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวว่่า คณะผู้เสนอให้เปิดอภิปรายทั่วไป ไม่ใช่เปิดอภิปรายต่อไป เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอที่หลังอีกที่ว่่าขอให้เปิดอภิปรายต่อไป

นายแทน วิเศษสมบัติ หลวงวรมนิตปริธา รับรอง  
ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ผู้ใดเห็นควรให้เปิดอภิปรายต่อไปขอให้อยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๒๐ ท่าน  
ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ผู้ใดเห็นควรจะมีอภิปรายได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๒๗ ท่าน  
ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เป็นอันมีอภิปราย ผู้ใดเห็นควรจะมี.....

รูนเด่นาดัดดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่่า ข้าพเจ้า

ได้ตั้งเกณฑ์คือ ออกส่งด้อยมาก ฝ่ายข้าพเจ้ามากกว่า ทำไมกลับแพ้  
ขอให้ชนชั้นคิดว่า

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ขอให้ท่านนั่งลง ได้ตั้ง  
เค้าครากแล้ว ได้พิจารณาคุณหลายคน ที่ขอให้ลงมติว่า ผู้ใดเห็น  
ด้วยตามที่ท่านชวนเสนาฯ ได้แปรญัตติ ขอให้ยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๘ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ผู้ใดเห็นควรให้เป็นไป  
ตามเดิม โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๓๘ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันตกไป

เลขาธิการสภาฯ อ่านว่ มาตรา ๑๑ ไม่มีการแก้ไข มาตรา  
มาตรา ๑๒ ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๑๓ คิดคำว่า "ชัค" ออกคำ  
หนึ่ง และนายไธสงฯ ขอเพิ่มอีกมาตราหนึ่ง

นายไธสง อินทรประชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงครกโลก กล่าว  
ว่ ปัญหาแห่งมาตรานี้มีอยู่ว่ ชายที่มีภริยาอยู่ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม  
คือ ก่อนวันประกาศใช้ ประมวลแห่งว่ด้วยครอบครัว และพระราช  
บัญญัติจดทะเบียนครอบครัว ได้มาแต่งงานกับภริยาใหม่อีกคนหนึ่ง  
แล้วนำภริยาใหม่นั้นไปจดทะเบียนเพื่อให้สมบูรณ์ตามกฎหมายใหม่ จึง  
เป็นอันว่ ชายนั้นมีภริยาได้ ๒ คน คือตามกฎหมายเก่าภรรยาเก่าก็  
สมบูรณ์ ตามกฎหมายใหม่เมื่อนำไป จดทะเบียน ก็เป็นอัน สมบูรณ์

จริงอยู่ตามมาตรา ๓ ห้ามไม่ให้นายทะเบียนจดทะเบียนสมรสให้แก่บุคคล  
 ประเภทนี้ แต่ต้องปรากฏชัดแจ้งว่าชายนั้นได้มีภริยาเดิมอยู่ก่อนแล้ว  
 และจะมาขอจดทะเบียนภริยาใหม่ นายทะเบียนจึงจะปฏิเสธได้ เมื่อ  
 ระวังถึง วิถีปฏิบัติการ ของ นายทะเบียน แล้ว นายทะเบียน ย่อมไม่มี  
 ทางจะทราบได้ โดยว่า ชายคนไหนแต่งงาน แล้ว หรือยัง เพราะไม่มี  
 กฎหมายให้อำนาจนายทะเบียนสอดส่องก่อนที่จะจดทะเบียนให้ จริงอยู่  
 ถ้าได้จดทะเบียนไปโดยนายทะเบียนไม่รู้ หรือพดิ่งเผดอ์ก็ตาม การจด  
 ทะเบียนนั้นก็เป็นโมฆะ แต่การเป็นโมฆะนี้ ถ้าไม่มีผู้มีส่วนได้เสียร้อง  
 ขันการนั้นก็คงสมบูรณ์อยู่ตามเดิมนั่นเอง จึงเป็นอันทำให้ชายที่มีภริยา  
 อยู่ก่อนแล้วหาช่องทางมีภริยาอื่นได้ตามสบายใจ เป็นการเอาเปรียบคน  
 อื่น ๆ เมื่อระวังถึงว่า กฎหมายได้บัญญัติ ถึงการให้ ชายจดทะเบียน  
 ภริยาได้คนเดียวนั้นก็โดยประสงค์จะให้ ชายมีภริยาได้คนเดียวนั่นเอง  
 คือไม่ยอมให้ภริยาที่ไม่จดทะเบียนอีกเป็นภริยาได้ถูกต้องตามกฎหมาย  
 เป็นทางบังเอิญมิให้หญิงกล้าสมัครใจเป็นภริยาชายใหม่เมื่อรู้ยู่ว่าชาย  
 มีภริยาอยู่แล้ว เมื่อ หลัดดำคัญในการที่ ประมวลแห่ง ๖ บัญญัติ เช่น  
 นั้นก็ไม่เป็นการสมควรที่จะเปิดช่องทางให้ชายที่มีภริยาอยู่ก่อนแล้วทำ  
 การฝ่าฝืนหรือขัดต่อความประสงค์ของประมวลดังกล่าวนั้น ด้วยเหตุ  
 เหตุนี้ข้าพเจ้าจึงขอตั้ง โอกาสฝากความดังเกิดไว้ต่อรัฐบาลว่าในการที่  
 จะกำหนดแบบคำร้องขอจดทะเบียนสมรส ซึ่งว่าออกโดยกฎกระทรวง  
 ตามมาตรา ๖ แห่ง พระราชบัญญัตินั้น ขอให้มีการเพิ่มข้อ ๕

ของคอรอง... ว่า มกฤษทเดอหรือไม อภของหนึ่งมัว หย่าราคกั  
หรือไม ถ้าทำดังนี้แล้ว จะเป็นทางข้อมันมิให้ขายทดกเดียงกฎหมาย  
ได้เป็นอย่างดี เพราะถารันเรียนหรือความไม่จริง ลงไป ก็จะเป็นการ  
แจ้งความเท็จ คงหรือความเห็นรัฐบาลว่าจะเห็นพ้องด้วยหรือไม่

พระยานค้ำค้ำศร โฟคาศย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม  
กล่าวดำ ในเรื่องที่จะให้ ได้ พุดดำผู้ เหตุอันนี้ของขอห้ามความเงื่อนไซ  
หรือไม เช่นว่ามิผลหรือมิเมยเดอหรือไม อันนั้นเป็นปัญหาสำคัญใน  
นโยบายในประมอดแห่งบรรพ ๕ ที่เราออกไปแล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่า  
นโยบายในเรื่องนี้ในการที่จะมีเมยแต่เพียง คนเดียว นั้น ถ้าหากว่ามี  
ก็ไมถือว่าเป็นความอาญา ให้ ถือว่าเป็นความแพ่ง คือว่ามี การบัง  
คับในทางแพ่ง หรือจะเรียกอย่างฝรั่ง ทว่า ครัวมเนด แขงชน ไม่ใช่  
ชีวิต แขงชน คือทางอาญา เพราะฉะนั้น ถือว่าการมีเมยครั้งที่ ๒  
เป็นไมชะ เดียวไปนั้นเรือกว่าบังคับทางแพ่ง ถ้าบังคับทางอาญาแล้ว  
ก็จะเป็นอย่างองกฤษที่เรือกว่า บักกาม คือเป็นโทษทางอาญา เรา  
จึงบัญญัติว่าการมีเมย ครั้งที่ ๒ ไซ ไม่ได้ ถ้าหากว่าเราจะไซ ให้มี  
การกามคือความเมยหรือมิผลเดอหรือยังในการที่จะมาจทะเลเบียน ก็  
เท่ากบเราดงโทษในทางอาญาทางอ้อม คือผู้ที่จะมาจทะเลเบียน คือ  
แปลว่า ถ้าหากว่า มีผลหรือมิเมย มาจทะเลเบียนอีก แล้วก็เป็นการ แจ้ง  
ความเท็จ เป็นการทำดาชนโยบายในประมอดแห่งบรรพ ๕ ที่ว่าเราจะ  
บังคับแต่เพียงในทางแพ่ง เพราะฉะนั้นเดิมทีเดยเราก็คิดว่าจะให้ มี  
การแจ้งความเช่นนั้น แต่เป็นทางอาญาจน จึงให้คคออกเดย ก็ปล่อย

ว่าถ้าขอจดทะเบียนอีกก็ให้ เว้นแต่ปรากฏว่าเรามีผัวหรือมีเมียแล้ว  
 เช่นในหอทะเบียนนั่นเอง เราเคยมาจดทะเบียน ๓-๔ วัน ก็มาขอจด  
 อีกเช่นนี้ เจ้าหน้าที่ก็ไม่จกให้ เพราะรู้อยู่แล้ว แต่ถ้าไม่รู้ก็จกให้  
 แต่เมื่อไม่รู้ แล้วก็ไม่ควรถาม เพราะถามแล้ว จะเป็นอาญาทางฮ่อม  
 คือเราไม่ดงโทษ แต่เราจะเอาผิดในทางแพ่ง คือว่าให้การมีเมียครั้งที่  
 ๒ นั้นเป็นโมฆะ ไซ้ไม่ได้

นายไต้ อินทรประชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าว  
 ว่า ที่ทำนุรัฐมนตรีว่าชดกันนโยบายสำหรับประมวลแพ่ง ๗ ที่ไม่ต้อง  
 การจะดงโทษทางอาญาเมื่อมีเมียหลายคนนี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นว่าจะชด  
 อย่างไร คือเมื่อเขาแต่งงานใหม่ๆก็แต่งไป ถ้าไม่หลุดออกจาก  
 พนักงานก็ไม่มีความคิด เมื่อไม่นำความไปจดทะเบียนก็ไม่มีความคิด  
 ความผิดเกิดขึ้นต่างลักษณะ ต่างวาระกัน การแต่งงานเป็นตอนหนึ่ง  
 ถ้าเร็วไปแล้ว การแจ้งความเป็นอีกตอนหนึ่ง จะชดชดอย่างเทียบ  
 เคียงให้ฟัง เช่นว่าการกู้เงิน ถ้าหากลูกหนี้ไม่มีเงินจะชำระหนี้ เจ้า  
 หนี้ก็ไม่มีสิทธิจะฟ้องร้องขอให้คิดคุก กฎหมายคงดงโทษลูกหนี้แค่  
 ทางแพ่ง คือยึดทรัพย์ของลูกหนี้ ที่ลูกหนี้หนีประดังก็จะหลุดออกจาก  
 เจ้าหนี้ ความจริงเขาไม่มีเงินชำระ เมื่อเจ้าหนี้นำสัญญามาให้ ก็ฉีก  
 สัญญาเสีย ก็ต้องมีโทษทางอาญาฐานฉ้อโกง เทียบในเรื่องนี้ก็เช่น  
 เดียวกัน การแต่งงานไม่มีโทษทางอาญา การกู้ยืมเงิน ไม่ชำระหนี้  
 ไม่มีโทษทางอาญา การไปหลุดออกจากเจ้าหนี้เพื่อทำลายสัญญาในการ  
 กู้ เป็นความผิดทางอาญา เพราะฉะนั้นการที่นำความไม่จริงไปแจ้ง

คือเจ้าพนักงาน ก็เป็นความผิดทางอาญา เช่นนี้ เห็นว่า ไม่ทำอะไรเลย  
 แค่ว่าข้าพเจ้าไม่มีสิทธิจะทำอะไรในทันที เป็นแค่ฝากข้อสังเกตไว้เท่านั้น  
 ท่านมีอำนาจจะออกกฎกระทรวงก็ได้ ไม่ออกก็ได้

หลวงวรมนิตปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ใน  
 เรื่องนโยบายนี้ ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยตามรัฐบาล แต่ส่วนความเห็น  
 ข้าพเจ้าทางส่วนคดีแล้ว เห็นว่า มีเมียหลายคนก็เหมือนกัน แต่เพื่อ  
 ประโยชน์ ประเทศชาตินี้ ข้าพเจ้า ก็เห็นว่า มีเมียคนเดียว ถูกต้อง  
 แล้ว.....

ทำกาแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ นั้นออกเรื่อง

นายสรวย ญัตตปาंग กรรมการสภาฯ กล่าวว่ ความจริงที่ผู้  
 แทนสภาฯ ฝากข้อสังเกตนั้นเป็นการซ้ำกับมาตรา ๓๓ คือว่าถ้าหากว่า  
 ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข แห่ง มาตรา ๓๔ & ๔๕ แล้ว เขาก็ยกให้ ไม่ได้ นั้น  
 เอง ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการซ้ำอยู่ จึงขอขึ้นตามมติเดิม

นายไธสง อินทรประชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าว  
 ว่ บางทีกรรมการ จะไม่เข้าใจคำพูด ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ได้  
 กัดค้านในการแปรญัตติ ของข้าพเจ้าเลย เป็นแค่ฝากความสังเกตไว้  
 เท่านั้น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เมื่อได้ ฝาก ความสังเกต  
 และรัฐบาลก็รับรู้ ได้แล้ว เพราะฉะนั้นก็ขอให้ผ่านไป

เลขาธิการสภาฯ อานว่ มาตรา ๓๔ มีคำแปรญัตติของนาย  
 ทองอยู่

นายทองอยู่ พุ่มพุ่มน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี กล่าวว่  
มาตรา ๓๕ นั้นขอให้ผ่านไปได้

นายเนย ดุจมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่  
มาตรา ๓๕ นี้ ข้าพเจ้า ยังไม่ขอให้ผ่านไป เพราะว่ กระทบการมา  
เพิ่มข้อความว่ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจ ซึ่งข้าพเจ้าไม่เข้าใจเลย  
เพราะว่มาตรา ๓๕ นั้นบัญญัติว่ “เมื่อชายหรือหญิงฝ่ายใดฝ่าย  
หนึ่งหรือทั้งสอง ฝ่าย ตก อยู่ในอันตรายใกล้ ความตาย และโดย  
พฤติการณ์ ที่เป็นอยู่ นายทะเบียนไม่ สามารถจะไป จดทะเบียน ให้  
ได้ และผู้ ใกล้ ความตายจะทำคำร้องตามแบบก็ไม่ได้ ผู้ นั้นจะต้อง  
ขอจด ทะเบียน สมรส ด้วยวาจา หรือด้วย ฤทธิยากได้ แต่ต้อง ร้องต่อ  
พนักงานฝ่ายปกครองซึ่งมีตำแหน่งตั้งแต่ชั้นกำนันขึ้นไป หรือค่อนาย  
ตำรวจ ซึ่งมียศตั้งแต่ นายร้อยตำรวจตรี ขึ้นไป” แต่ กระทบการ  
เพิ่มคำว่ “หรือหัวหน้าสถานีตำรวจ” ข้าพเจ้า เข้าใจว่ “หรือ  
หัวหน้าสถานีตำรวจ” ไม่จำเป็นต้องเพิ่มลง เพราะเหตุว่ข้าพเจ้า  
เข้าใจว่เมื่อเป็น บุคคลซึ่ง บรรลุนิติภาวะ และไม่เป็น บุคคลที่ อดกลจริต  
หรือหนวกอะไรต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้แต่ก็ เป็นพยานได้ เพราะ  
ฉะนั้นไม่จำเป็นต้องเขียนลง

หลวงวิจิตรวาทการ ประธานกรรมการ กล่าวว่ เหตุผลที่  
คณะกรรมการได้เติมคำว่ “หรือหัวหน้าสถานีตำรวจ” นี้ก็เพื่อจะ  
อนุโลมตามที่เคยทำมาในเรื่องอื่น ๆ กล่าวคือว่ในข้อบัญญัตินั้นมีย  
ว่ ให้แจ้งความตั้งแต่ชั้นผู้ ที่เป็นกำนันหรือนายตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่

นายร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ทว่าการกระทรวงมหาดไทยได้เคยแจ้งแก่  
คณะกรรมการในวันในเรื่องอื่นมาว่า ในบางแห่งเราหานายตำรวจชั้น  
นายร้อยตรีไม่ได้ คือตามสถานีตำรวจบางแห่งมีหัวหน้าสถานีเป็นเพียง  
สิบเอกเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนั้นเพื่อให้ความสะดวกแก่ราษฎรซึ่งอยู่ใน  
ตำบลกหานายตำรวจไม่ได้ ก็ให้ไปแจ้งแก่หัวหน้าสถานีตำรวจก็ได้  
ถึงแม้หัวหน้าสถานีนั้นจะมียศไม่ถึงนายร้อยตรีก็ได้ ขอที่ทำงานแทน  
อุปตฺวาได้ ซึ่งแจ้งว่าสามารถจะแจ้งต่อบุคคลซึ่งเป็นพระยานได้ตามพระราช  
บัญญัติ เมื่อเป็นเช่นนั้นไม่จำเป็นจะต้องมีหัวหน้าสถานีตำรวจนั้น ข้าพ  
เจ้าขอรับแจ้งว่า ถ้าแจ้งคือหัวหน้าสถานีแล้ว แจ้งคนเดียวก็พอ ถ้า  
แจ้งคือพระยานแล้ว ต้อง ๒ คน ด้วยเหตุนี้จึงขอยืนยันคำว่า "หัวหน้า  
สถานีตำรวจ" ได้

นายเนย ดุจิม่า ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ กล่าวต่อว่า ถ้า  
อย่างนั้นแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้านจะไม่สมบูรณ์หรือ เพราะฐานะผู้ใหญ่บ้าน  
เข้าใจว่าเท่ากับหัวหน้าสถานีเหมือนกัน ต่างว่าหัวหน้าสถานีไม่อยู่ มี  
นายสิบตรีผู้หนึ่งทำงานแทนเช่นนั้น จะเป็นการสมบูรณ์ตามความหมาย  
แห่งมาตรา ๑๕ หรือไม่

ร.ค.ถก รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวต่อว่า ข้าพ  
เจ้าเห็นชอบด้วยตามที่กรรมการแก้ไขมานี้ เพราะถ้าตามภูมิภาคใน  
ชนบทนั้น บางแห่งอยู่ห่างไกลจากจังหวัดซึ่งมีนายร้อยตรีเป็นหัวหน้า

สถานที่เป็นกอง อำเภอรอบข้างแห่งต้องเดินทางถึง๒วัน เพราะฉะนั้น  
เมื่อกรรมการแก้ไขให้เป็นประโยชน์แก่ราษฎรเช่นนั้น ข้าพเจ้า  
เห็นสมควรอย่างยิ่ง ก็ขอราษฎรได้ประโยชน์ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า  
หวังว่าผู้เสนอกองจะยอม

นายเนย สุจิตมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่  
ข้าพเจ้าก็จะยอม แต่ถ้าหากว่าหัวหน้าสถานี ไม่อยู่แล้ว มีนายสืบ  
คำจวงรักษาการแทนเช่นนั้น จะเป็นการสมบูรณ์ตามกฎหมายมาตรา  
๓๕ หรือไม่ ข้าพเจ้าสงสัยเท่านี้

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่ ข้าพ-  
เจ้าขอสนับสนุนท่านสมาชิกเมื่อกัน ตามที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งซึ่งใจจะ  
ไปแจ้งกับหัวหน้า ต้อง ๒ คนจึงจะสมบูรณ์ ถ้าคนเดียวไม่สมบูรณ์  
ตามกฎหมายนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่น่าสงสัยอะไร ข้าพเจ้าเห็นว่าท่าน  
สมาชิกผู้หนึ่งก็ไม่รังใจ ควรจะผ่านไป

ขุนวรดิษฐ์ครูณเวทย์ กรรมการ กล่าวว่ กรรมการไม่  
มีข้ออะไรที่จะแสดง นอกจากจะยื่นได้ตามเดิม เพราะเป็นการแจ่ม  
แจ้งคืออยู่แต่ในทางที่เป็นประโยชน์

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ นึกน้อย คิดใจหรือไม่  
นายเนย สุจิตมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่  
ข้าพเจ้าไม่คิดใจ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ จะคิดใจ ขอให้ยื่นตามที่  
เสนอหรือไม่

นายเนย สุจิตมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวอ้างว่า  
ข้าพเจ้าขอเรียนถามกรรมการว่า ถ้าไปร้องเรียนต่อนายอธิบดีรักษา  
การแทน จะเป็นการคุ้มครองหรือไม่ข้าพเจ้าไม่ได้นับ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวอ้างว่า เขาอธิบายแล้ว ฉะเพาะ  
หัวหน้าสถานีตำรวจเท่านั้น คือไป

นายเนย สุจิตมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวอ้างว่า  
ถ้าความมุ่งหมายที่กรรมการตกลงไป คือหัวหน้าสถานีตำรวจ ถ้า  
หากว่าหัวหน้าสถานีตำรวจไม่มีและมีนายอธิบดีรักษาการแทนเช่นนี้ และ  
ข้าพเจ้ามีความเห็นคือไปว่า ถ้าเช่นนั้นก็ควรจะต้องเติมไปว่า “หรือ  
หัวหน้าสถานีตำรวจหรือผู้ทำการแทน”

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวอ้างว่า กรรมการเขาขึ้นตาม  
ร่างเดิมตามที่เขาเห็น นายเนยฯ ก็ไม่ได้แปรญัตติอะไร

เลขาธิการสภาฯ อ่าน มาตรา ๓๖, ๓๗, ๓๘, ๓๙ มี ขุน  
เสนาบดี นายทองอยู่ฯ แปรญัตติ

นายทองอยู่ พนมพินันต์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครบุรี กล่าวอ้าง  
สำหรับมาตรา ๓๘ ข้าพเจ้าขอให้ผ่านไปได้

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวอ้างว่า ไม่คิดใจ

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี  
กล่าวอ้างว่า ที่กรรมการตีคดีว่า “มาตรา” ออกนั้น ข้าพเจ้าคิดว่า  
จะทำให้ความมุ่งหมายของมาตรา ๓๘ ผิดไป คือทำให้ ถ้ากรรมการ

การแก้ว่า เมื่อบุตรและมารดา ถ้าหากมีมาแจ้งด้วยตนเองว่ายินยอม  
 ด้วยแล้ว หมายความว่าทั้งบุตรและมารดาจะต้องมาแจ้งด้วยตนเอง  
 และยินยอม แต่ประมวลแพ่งฉบับแรก ทราบังคับให้เด็กจะต้องยินยอม  
 ในการรับรองไม่ รอท่านได้โปรดพิจารณาเช่นนั้น การรับรองบุตร  
 นั้นจะต้องสมบูรณ์คือเมื่อมารดาให้ความยินยอม ให้รับบุตรนั้น ใน  
 บางกรณีเช่นเด็กอ่อนอย่างนี้ เด็กให้ความยินยอมไม่ได้ เพราะฉะนั้น  
 จึงขอคงคำว่า “มารดา” นั้นไว้ ถ้าตัดออกแล้วจะทำให้ความมุ่ง  
 หมายผิดใหญ่ทีเดียว

หัดวงวิจิตรวาทการ ประธานกรรมการ กล่าวต่อว่า ในเรื่อง  
 ที่คดีคำว่า “มารดา” ออกนั้น ที่จริงก็เป็นปัญหาในเรื่องใช้ถ้อยคำ  
 เด็กน้อย ก็ข้อความเดิม มีอยู่ว่า “ในกรณีที่บิดาร้องขอรับรองบุตร  
 และเมื่อบุตรและมารดา ถ้าหากมีมารดามาแจ้งด้วยตนเอง ว่ายินยอม  
 ด้วย” การที่คณะกรรมการคดีคำว่า “มารดา” ออกนั้น ไม่  
 ได้มุ่งหมายจะตัดสิทธิของมารดา เพียงแต่จะตัดคำพุ่มเพื่อย คืออ่าน  
 แล้วได้ ความว่า “เมื่อบุตรและมารดาถ้าหากมี มาแจ้งด้วยตนเอง  
 ว่ายินยอมด้วยแล้ว ก็ให้นายทะเบียนรับจดทะเบียน” คือหมายความว่า  
 ว่า เมื่อมารดานั่นเอง

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด อุบลราชธานี  
 กล่าวว่า ความมุ่งหมายนั้น ทำให้ความหมายต่างกันมากทีเดียว ไม่  
 ใช่ ปัญหา ถ้อยคำ เด็กน้อย แต่ปัญหา ถ้อยคำ ต่างกันมาก คือเมื่อ

กรรมการคัดค้านแล้ว นั้นจะอ่านได้ความว่า ถ้าเมื่อบุตรแถมมารดา  
นั้น บุตรแถมมารดาต้องมาให้ความยินยอมด้วยแล้ว ก็ให้นายทะเบียน  
รับจดทะเบียน แต่ถ้าไม่คัดค้าน ถ้ามารดาให้ความยินยอมคนเดียว  
เท่านั้น แล้วยังให้เป็นรับจดทะเบียน ไม่ใช่ปัญหาในถ้อยคำเล็กน้อย  
เป็นปัญหาในหลักการใหญ่ ถ้าปัญหาว่าบุตรอายุ ๒ ปี จะให้ความ  
ยินยอมได้หรือไม่

หอดองนิติกรจากทนาย ประธานกรรมการ กล่าวว่า ที่กรรมการ  
พิจารณาคัดค้านว่า ไม่ใช่ เหตุผล สำคัญ ถ้ามีท่านที่คัดค้านแล้ว คณะ  
กรรมการก็ไม่ขัดข้องที่จะให้คงไว้ตามเดิม

ทนายแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า กรรมการไม่ขัดข้อง  
ให้คงไว้ตามเดิม ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านจะได้ให้ผ่านไป

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า  
ว่า ที่กรรมการแทน ถูกต้องแล้ว ถ้าเขาคำว่า "มารดา" ใจ  
แล้ว ขอได้ โปรดอ่านให้ดีๆ ว่า จะหมายความว่าอย่างไรกันแน่ ข้าพ-  
เจ้าเข้าใจว่าร่างเดิมของรัฐบาลคลาดเคลื่อนมา คือคล้ายกับจะเขียน  
เป็นด้านฉนวนฝรั่ง อย่างไทยก็ได้คำว่า "มารดา" ดังไป ดังท้ายก็  
พึงไม่รู้เรื่องเลย

ทนายแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ไม่ใช่ ในเรื่องนี้เมื่อ  
กรรมการเขายินยอมให้เป็นไปตามเดิม ก็เห็นว่าไม่มีอะไรที่ควรจะ  
ยกไว้ ที่นายสนิทว่านั่น เหตุผลยังไม่ค่อยอยู่หน่อย เพราะฉะนั้นให้ผ่าน  
ไปได้

เดชาภิการวธภาฯ อานว้า มาตรา ๒๐, ๒๑, ๒๒ รุนเดนาดีดี  
แปรญคคิไฉ

รุนเดนาดีดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กถาวว้า กรรมา  
ธิการแก้ให้แล้ว จะให้ข้าพเจ้าอธิบายอะไรอีก รอให้ผ่านไป

พระยามคิส้าสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม  
กถาวว้า มาตรา ๒๑ ได้มีการเติมคำว้า โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม  
ศาล คำธรรมเนียมศาลนี้ มีกฎหมายทางอื่นบังคับอยู่แล้ว กฎหมาย  
ไม่ได้บอกว้าไม่ต้องเสีย แต่มีผู้มาขอเติมเช่นนี้ ไม่ต้องด้วยระเบียบ  
การ และอีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้าอยากจะแสดงว้า ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด  
มาขอร้องค้อศาลว่านายทะเบียนไม่รับจดทะเบียนรับรองบุตร ถ้าหาก  
ว่าผู้หนึ่งมาร้องด้วยเหตุสมควร เพราะเหตุว้า นายทะเบียนทำผิดเช่นนี้  
แล้ว ถ้าหากว้าเสียค่าธรรมเนียมศาลก็บังคับให้ฝ่ายจำเลยเสียค่า  
ธรรมเนียมแทน และถ้าเขาร้องไม่ชอบ เพราะเหตุว้า นายทะเบียนทำ  
ถูกต้องแล้ว คนนั้นก็ควรได้รับบาป ถ้าไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมแล้ว  
และ นายทะเบียน จะได้ ปฏิเสธ ด้วยมีเหตุผล ด้วยประการ ค่าง ๆ ด้วย  
ผู้ร้องไม่ควรร้องก็มาร้องเช่นนี้แล้ว ไม่น่าจะสมควรที่จะเสียค่าธรรมเนียม  
เลย

หตวงฉฉิศรวาทการ ประธานกรรมาธิการ กถาวว้า ในเรื่อง  
นี้ในขณะที่คณะกรรมาธิการพิจารณาก็ได้ ถามผู้ แทนของรัฐบาลที่ตั้ง  
มาแล้ว ผู้แทนของรัฐบาลไม่ชี้แจงในการที่จะแก้ ให้ เป็นไปตามขอ

แปรญัตติ โดยเห็น คณะกรรมการ จึงได้ตกลงแก้ โดยเห็นชอบ  
ด้วย แต่อย่างไรก็ดี เมื่อมีปัญหาเช่น กรรมการ ขอลดข้อไว้  
ให้อยู่ในความวินิจฉัยของที่ประชุม

สุนทรภักดิ์ กรรมการ กล่าวหา นอกจากที่กล่าวแล้ว  
ข้าพเจ้ายังขอเพิ่มต่อไปว่า ความมาตรา ๑๕ ผู้มีส่วนได้เสียจะยื่นคำร้อง  
คัดค้านก็ได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลเหมือนกัน เมื่อในมาตรา  
๑๕ ไม่ต้องการค่าธรรมเนียมแล้ว ในมาตรานี้ก็ควรจะให้เหมือนกัน  
กันทั้งมาตรา ๑๕ เพราะฉะนั้นคณะกรรมการจึงเห็นชอบด้วย และ  
ทั้งผู้แทนฝ่ายรัฐบาลก็ยินยอมด้วยว่าเป็นความเห็นชอบแล้ว

พระยามหิศักดิ์ โปศาคัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม  
กล่าวว่า ความมาตรา ๑๕ พูดถึงเรื่อง การจดทะเบียนสมรส การจดทะเบียน  
ทะเบียน สมรส นั้นเรามีความประสงค์ ใหญ่ยิ่ง ที่จะให้ คนมาจดทะเบียน  
แต่การที่จะรับรองบุตรบุญธรรม เป็นเรื่องที่ไม่จำเป็น แต่  
การสมรสเราอยากให้ เป็นไป คือมีการสมรส แต่การจดทะเบียน  
บุตรบุญธรรมเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เพราะฉะนั้นเราจึงไม่เห็นว่าจะยก  
เว้น แต่ว่าการรับรองบุตรบุญธรรมไม่น่าเลยที่จะไม่เสียค่าธรรมเนียม

สุนเดชาดิษฐ์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด ร้อยเอ็ด กล่าวหา เมื่อ  
ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมยกเหตุผลเช่นนั้น ข้าพเจ้า  
ซึ่งเป็นผู้แปรญัตติจะต้องกล่าว คือว่าในมาตรา ๑๕ ถ้านายทะเบียนไม่  
ยอมรับจดทะเบียนสมรส ผู้มีส่วนได้เสียจะยื่นคำร้องคัดค้านก็ได้ โดย

ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ในมาตรา<sup>๕</sup> ความหมาย ก็เช่นเดียวกัน  
 มาตรา<sup>๖</sup> กล่าวคือว่า การที่มีบุตรไม่ให้เขาทำการ ส้มรด เช่นผู้  
 ปกครองไม่ใช่บิดามารดาเป็นต้น เช่นคนอื่น เราได้อภิปรายกันมา  
 มากในบรรพ<sup>๕</sup> แล้ว ก็จะต้องมีผู้เสียค่าธรรมเนียมแทน เมื่อเขาชนะ  
 คดีเช่นเดียวกัน แล้วเหตุใดกฎหมายฉบับเดียวกันแต่กิจการก็เช่น  
 เดียวกัน เราจะไปบัญญัติให้ต่างกันเช่นนั้นแล้ว และฝ่ายที่รับรองบุตร  
 และไม่รับรองให้เสียค่าธรรมเนียมศาลเช่นนี้สมควรแล้วหรือ เราจะ  
 ต้องคิดดูให้คิดว่า การรับรองบุตรแต่ก่อนแต่ไรมาเคยมีบ้างหรือไม่ที่  
 จะต้องเสียค่าธรรมเนียม. และบัดนี้ ขอให้ท่านระมัดระวังว่า รัฐบาล  
 พุคโดยความจริงใจว่า รัฐบาลนี้จะช่วยทุกขันธ์ รุ่งเรืองของราษฎร แต่  
 อย่างไม่ก็ กิจการซึ่งไม่สมควรจะเสียก็ขอรัฐบาลอย่าเพิ่งเก็บให้เกิน  
 สมควร ด้วยเหตุว่ารับรองบุคคลไม่เป็นของจำเป็นอะไร เรารับรอง  
 เป็นบุตรบุญธรรมเท่านั้น ทั้งนี้เมื่อไม่ได้ ให้เรารับรองเช่นนั้น เราก็  
 มีสิทธิร้องขอเช่นเดียวกับการจดทะเบียน ส้มรด เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้วจะ  
 ต้องต่างกันไม่ได้ เหมือนกัน เพราะฉะนั้น รัฐบาล ขอให้ ประชุม  
 วินิจฉัยว่าจะควรให้ เป็นไปตามที่กรมการได้แก่ ไช หรือจะให้  
 เป็นไปตามที่ท่าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมคัดค้าน

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทน ราษฎร จังหวัดนครราชสีมา กล่าว  
 เรื่องนี้ รัฐบาล ขอสนับสนุนทางฝ่าย รัฐบาล เพราะว่าการเก็บเงินค่า  
 ธรรมเนียมศาลนั้นเราได้นำกฎหมายบังคับไว้ ในประมวลวิธีพิจารณา

ความแห่งอยู่แล้ว และการซึ่งไม่จดทะเบียนผู้นั้น เป็นการผิดกัน  
กับการไม่รับจดทะเบียนบุตรบุญธรรม การรับจดทะเบียนบุตรบุญ  
ธรรมนั้นบางเรื่อง ข้าพเจ้าจะยกตัวอย่าง เช่นเราเป็นผู้ใหญ่แล้ว มี  
คนตัวๆอย่างนั้น จะเอามาเป็นบุตรบุญธรรม ทิ้งนำไปเช่นนั้น เพื่อจะ  
หลีกเดียวภรรยา จะว่าเป็นบุตรบุญธรรมๆ เรื่อง ชะนิคน จึงว่า ค้า  
ควรละวินัยฉัย ควรจะให้เสียค่าธรรมเนียมไม่เหมือนกับการสมรสผัว  
เมียซึ่งจะมีสิทธิเป็นพิเศษ เพราะมีแรงซึ่งผู้ทำกิจซึ่งจะรับรองบุตรบุญ  
ธรรมมากเกินไป จึงข้าพเจ้าขอสนับสนุนในทางที่ว่าควรจะให้ เป็นไป  
ตามร่างของรัฐบาล และข้าพเจ้าขอเสนอให้ตั้งมติว่าควรคิดหรือไม่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้รับรองหรือไม่

อ.ต. ถัก รัตนพันธุ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวว่ามี  
ไม่มี

พระยาธมมัตริฐบุรินทร์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสตูล กล่าวว่ามี  
ข้าพเจ้าเห็นด้วยตามที่กรรมการแก้ไข เพราะเหตุว่าศักดิ์ ใน  
การที่เราจะเปลี่ยนแปลงประเพณีธรรมเนียมในการที่จะไปจดทะเบียน  
หรือจะไปบอกจดทะเบียนบุตรบุญธรรมคือศักดิ์ เป็นการที่ไม่สมควรที่  
ศักดิ์ที่ศักดิ์จะเก็บค่าธรรมเนียมอย่างค่าธรรมเนียมทั้งหลาย เพราะเหตุ  
ว่าเรามีธรรมเนียมอยู่เช่นนั้น อีกประการหนึ่งท่านไปกระดิก และ  
ไปรคคึกว่า เมื่อเรามีการจดทะเบียนแล้ว น่าจะเกรงว่าบุตรบุญธรรม

จะมีมากที่สุด เพราะว่าเราจดทะเบียนภริยาไม่ได้ อาจจะเกิดมีบุตรบุญ-  
ธรรมของเรา ซึ่งเราเห็นดังสาวกับศาควาญเด็กผู้นั้นเราจำเป็นต้องไป  
จดทะเบียนบุตรบุญธรรม บุตรบุญธรรมก็เหมือนกับหัตถ์ของเราแท้ๆ  
จะหักแต่เพียงกฎหมายทำอย่างอื่นไม่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นสมควร  
แต่ที่กรมการเกษม

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว ถ้า  
หรือเรื่องนี้จะพูดอะไรอีก

ร.ต. ถก รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าว  
ไม่มีผู้รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้รับรองแล้ว หรือท่าน  
จะเปิดอภิปรายต่อไปอีกก็ได้ ถ้าอยากจะพูดก็ไปก็ขอให้เสนอมา

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดศรีสะเกษ กล่าวว่ามีผู้  
ขอเสนอ คือขอหารือก่อนว่า รัฐบาลไม่ได้แปรญัตติได้ และไม่มีผู้  
ใดรับรองด้วย จะเข้ขอบังคับหรือไม่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีเรื่องนกรรมาธิการไปเพิ่ม  
เข้านอกจากรัฐบาล สมาชิกก็ขอเดิมไปตามร่างเดิมได้ ที่รัฐบาลพูด  
ก็ถูกแล้ว เคียงนี้ปัญหาที่มีอยู่ว่าจะอภิปรายต่อไป หรือใครจะอภิปราย  
ต่อไปก็ขอให้เสนอมา หรือว่าจะให้ลงมติ

หอดวงรณิธิพิริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ามีผู้  
เจ้าขอให้อภิปรายต่อไป

ขุนเด่นชาติ รบรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้รับรองหรือไม่

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ามีผู้รับรองหรือไม่ เพราะว่าในเรื่องนี้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงเขาถูกเป็นภริยา ซึ่งเกี่ยวกับจิตใจของประชาชน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้รับรองหรือไม่ เมื่อท่านขอให้เปิดอภิปรายต่อไปก็มีมติอนุมัติ ข้าพเจ้าก็อยากจะให้ลงมติว่า ผู้ใดเห็นควรจะให้เปิดอภิปรายต่อไป โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๓๓ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้รับรองหรือไม่ ผู้ใดเห็นว่าควรลงมติได้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๓๓ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้รับรองหรือไม่ เป็นอันว่าให้ลงมติได้ ทั้งนี้ข้าพเจ้าขอให้ลงมติ ฟังให้ดีๆ กรรมการขอเพิ่มคำว่า "โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในเมื่อร้องขอจดทะเบียนบุตรบุญธรรม"

นายดิเรก ชัยนาม กล่าวว่ามีผู้รับรองหรือไม่ ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเรื่องนี้ท่านกรรมการ คุณเหมือนว่าจะไม่รับรอง คุณเหมือนจะไม่ต้องลงมติดังนี้ ท่านกรรมการว่าไม่รับรองในการที่จะแก้ตามรัฐบาล

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้รับรองหรือไม่ เรื่องนี้กรรมการว่าแล้วแต่ความวินิจฉัยของที่ประชุม เพราะฉะนั้นเพื่อให้ดังเดี๋ยวก่อน

พระยานิเทศ์ศรีไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม  
กล่าวว่า จกทะเบียนรับรองบุตรบุญธรรมเดี่ยค่าธรรมเนียม ถ้าไป  
ฟ้องศาลไม่เสีย มันยังงั้น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ขอให้ โฉก

หอดวงฉนวนศิริษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่า ขอ  
อย่าให้รัฐบาลมีมติที่คิดกว่าสมาชิก

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ไม่มีดี จะต้องโฉก ขอ  
ให้ฟัง

หอดวงฉนวนศิริษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่า สมา  
ชิกพูดไม่ได้ รัฐบาลพูดได้.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ฟังซิ กรรมมาชิการขอแก้  
ว่าขอเพิ่มว่า "โดยไม่ต้องเดี่ยค่าธรรมเนียมศาล" ในคณัน ผู้ใด  
เห็นควรจะให้เป็นไปตามที่กรรมมาชิการขอแก้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๓๘ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ผู้ใดเห็นควรจะให้เป็นไป  
ตามร่างเดิม คือให้เดี่ยค่าธรรมเนียมในเรื่องนี้ ขอได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือ ๒๓ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นอันว่าให้เป็นไปตามที่  
กรรมมาชิการแก้ไข คือไป

เดธาชิการสภาฯ อ่าน มาตรา ๒๓

หลวงจวนศิริวิชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดกตมคร กล่าวว่ เมื่อ  
รัฐบาลแพ้แล้ว รัฐบาลควรจะทำเนนการต่อไปอย่างไร

ทำการแทนประชาชนสภาฯ กล่าวว่ นอกประเด็น ่ต่อไป

เดชาธิการสภาฯ อ่าน มาตรา ๒๔

ทำการแทนประชาชนสภาฯ กล่าวว่ นายทองอยู่ขอแปรญัตติ  
ว่ากระไร ในมาตรา ๒๔

นายทองอยู่ พุฒพันธ์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี กล่าวว่  
ในมาตราให้ผ่านไป

ทำการแทนประชาชนสภาฯ กล่าวว่ ผ่านไป

เดชาธิการสภาฯ อ่านว่า มาตรา ๒๕

ทำการแทนประชาชนสภาฯ กล่าวว่ มาตรา ๒๕ ก็ผ่านไป  
ระเบียบวาระที่ ๒ ก็ได้ผ่านไปแล้ว ที่นวาระที่ ๓ ผู้ใดเห็นว่า พระราช  
บัญญัตินี้ควรจะไปในวาระที่ ๓ ได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกยกมือรับรองเป็นส่วนใหญ่

ทำการแทนประชาชนสภาฯ กล่าวว่ เป็นอันว่าพระราชบัญญัติ  
นี้จะได้ประกาศใช้ เป็นกฎหมายในภายหลั่ง ่ต่อไปพระราชบัญญัติ  
พนักงานอัยการของกรมการ

หลวงจวนศิริวิชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดกตมคร กล่าวว่ ใน  
ร่าง พระราชบัญญัติ พนักงาน อัยการ ข้าพเจ้า ขออภิปราย ่ไป  
เพราะเหตุว่ในเรื่งนี้ . . . . .

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ไม่ใช่คุณหลวงฯ ยังไม่  
ได้อนุญาตให้พูด ในเวลานี้ขอให้กรรมการพูดในมาตราที่ค้างก่อน  
เพราะฉะนั้นต้องฟังก่อน

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์ ประธานกรรมการ กล่าวว่า คณะ  
กรรมการพร้อมด้วยสมาชิกหลายท่านได้ช่วยแก้ไขให้เรียบร้อย  
ขึ้น และด้วยความประสงค์สภาฯ ทุกอย่างแล้ว ด้วยความเห็นที่เห็น  
ก็จะนำมาเสนอต่อไปนี้ ฉะนั้นในมาตรา ๒๘ ได้ตกลงกันเช่นนี้ จึงขอ  
เสนอเสียก่อนว่า คือภายในกำหนด ๓ ปีนับแต่วันใช้พระราชบัญญัติ  
ให้คงมีตำแหน่งอัยการตำรวจประจำศาลแขวงในจังหวัดพระนครและ  
จังหวัดธนบุรี มีอำนาจและหน้าที่ซึ่งบัญญัติไว้ว่าเป็นอำนาจ และหน้าที่  
ของพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ใน  
คดีอาญา ซึ่งอยู่ใน อำนาจของ ศาลแขวงในจังหวัด พระนครและธนบุรี  
การแต่งตั้ง ถอดถอน ปลด และย้ายอัยการตำรวจให้เป็นไปตาม  
บทกฎหมายที่ใช้ อยู่ในเวลานี้ และพระราชบัญญัติโดยอนุโลม และ  
ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อตกลงตามนี้แล้ว ข้าพเจ้าจะได้  
เสนอแก้ มาตรา ค้าง ๆ ให้เป็นที่ เรียบร้อยต่อไป ขอท่านได้ พิจารณา  
ด้วย

หลวงจวนศิริปรีชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าวว่า  
ข้าพเจ้าขอประทวน โอกาสพูดต่อไป

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ในเรื่องไหน

หอดวงจรมติปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าววา  
 มาตรา ๒๘ ในมาตรา ๒๘ นี้ เหตุที่ข้าพเจ้าไม่ยอมให้เป็นบทหนึ่ง และ  
 ขอให้ เป็น ๖ เดือนนั้น ก็เพราะเหตุว่าคนๆ เดียวจะทำหน้าที่คนเดียวกัน  
 ย่อมไม่ได้ อย่างว่าแต่คนๆ เดียวเลย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ผ่านไปแล้ว ขอให้ พุค  
 เรื่องอื่นเถิด ปีกับหกเดือนผ่านไปแล้ว

หอดวงจรมติปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าววา  
 ถูกแล้ว แต่ว่าเป็นเหตุผล.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ไม่ได้ ขอให้รักษาระเบียบ  
 หน่อย

หอดวงจรมติปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าววา  
 เป็นเหตุผลที่ข้าพเจ้าจะพูดได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ตกไปแล้ว

หอดวงจรมติปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าววา  
 ถูกแล้ว ๖ เดือนหรือ ๑ ปี คือหมายความว่า แม่แต่ขัยยการ ซึ่งขึ้นอยู่กับ  
 กับกระทรวงมหาดไทย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ขอได้โปรดฟัง ขอให้  
 เขาระเบียบหน่อย เรื่องนี้ได้ผ่านไปแล้ว ข้าพเจ้าพูดครั้งที่สองแล้ว

หอดวงจรมติปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าววา  
 ข้าพเจ้าจะเข้าประเด็น คือเรื่องขัยยการ.....

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่ามี  
ระเบียบ

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสตูลนคร กล่าวว่ามี  
ขัยการแม้จะขึ้นแก่กระทรวงมหาดไทย ก็ยังทำให้ไม่เป็น การอดดีระ  
ได้ ก็คือว่า คนที่เป็นขัยการนั้น อาจจะไม่ดี เขาก็มีฝ่ายปกครองได้  
ก็หมายความว่า.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีนั้นนอกเรื่องมาตรา ๒๘  
ที่กรรมการขอแก้ไข ข้าพเจ้าก็อนุญาตไม่ได้แล้ว เพราะฉะนั้น  
ข้าพเจ้าขอให้ท่านหยุดพูดที่เฉพาะมาตรา

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสตูลนคร กล่าวว่ามี  
ก็ หมายความว่าอย่างนี้ บางที ฝ่ายปกครองนั้น ขอให้จับตัวให้ได้  
บางที คดีก็ขอขาด มาดตาย บางที ปลดปล่อย พยาน ท่านจะว่าอย่างไร  
อย่าหาว่าเป็นเรื่อง เด็กน้อย ข้าพเจ้า ขอประท้วงเด้นขอ ว่าไม่ใช่เรื่อง  
เด็กน้อย บางทีพนักงาน.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีไม่ใช่เรื่อง เรื่องอยู่ใน  
มาตรา ๒๘

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสตูลนคร กล่าวว่ามี  
เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าขอคัดค้านประธานกรรมการคือไป เพราะเหตุ  
ว่าประธานกรรมการได้พูดได้ ข้าพเจ้าขอประท้วง.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีไม่ได้ ในมาตรา ๒๘ ขอ  
ให้ท่านฟังคนอื่นบ้าง

หอดวงฉนวนศิริประสา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าววา  
ประธานกรรมการขอวาเราจะเอาผิดกัน .....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ขอให้ฟังคำสั่งประธานฯ  
หอดวงฉนวนศิริประสา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าววา  
นักการเมืองไม่ใช่วาจะมีคดียุคนเดียวเมื่อไร

ทำกาแทนประธานสภาฯ กล่าววา เรื่องนี้ได้ผ่านพ้นไป แล้ว  
กรรมการเด่นออกมา

หอดวงฉนวนศิริประสา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าววา  
ข้าพเจ้าขอพูดคือ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา ไม่อนุญาต กรรมการวา  
อย่างไร

ร.ต.เนตร์ พุนิวัฒน์ ประธานกรรมการ กล่าววา ข้าพเจ้า  
ได้ตั้งมาตราที่แก ไรไปแล้ว

เดชาธิการสภาฯ อานวา มาตรา ๒๘ ซึ่งคณะ กรรมการได้  
แกใหม่ “ภายในกำหนด ๓ ปี นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้มี  
ตำแหน่งอัยการตำรวจประจำศาลแขวงในจังหวัดพระนครและจังหวัด  
ธนบุรี มีอำนาจและหน้าที่ ซึ่งบัญญัติไว้วา เป็นอำนาจและหน้าที่ ของ  
พนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในคดี  
อาญาซึ่งอยู่ใน อำนาจ ของศาล แขวงใน จังหวัดพระนคร และจังหวัด

ชนบุรี การแต่งตั้ง ถอดถอน ปลดและย้ายอัยการตำรวจ ให้เป็นไปตามบทกฎหมายที่ใช้ อยู่ในเวลานี้ และ พระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์ ประธานกรรมการ กล่าวว่าการแต่งตั้ง ท่านเลขาธิการ อานเมืองนี้ เป็นพรรค ๒ นอกจากนั้น ถูกต้องหมด

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด อุบลราชธานี กล่าวว่าการ คำว่า “พนักงานอัยการ” หรือ “เจ้าพนักงานอัยการ”

เลขาธิการสภาฯ อานเมือง พนักงานอัยการ

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทน ราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าวว่าการ เจ้าขอประธาน โอภาส พุฒ ก็อย่างนี้ ข้าพเจ้าไม่เห็นพ้องด้วย ตามที่กรรมการว่า เจ้าพเจ้าหมายความว่าในเรื่องนั้นคนเดิมก็ใช้ได้ และเจ้าพเจ้าคิดว่าทำใน ๓ วันก็เสร็จ ผู้ที่คัดอัยการก็มีถมไป ไม่ใช่ไม่มี มีอีกเยอะแยะ และไม่ใช่เป็นการ ยากอะไร ที่จะเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้น เจ้าพเจ้าเห็นว่าในปัญหาต่างๆ เหล่านี้รัฐบาลควรจะทำได้อ่าหรับ ๓ ปีนี้ถ้าเจ้าพเจ้าทำ เจ้าพเจ้าคิดว่า ๓ วันเท่านั้นพอ

ทำกาแทนประธานสภาฯ กล่าวว่าการ เรื่อง ๓ ปี ก็เสร็จไปแล้ว เพราะฉะนั้นเจ้าพเจ้าอยากจะถามว่าสมาชิกคนใดที่จะเห็นว่าตามที่กรรมการร่างอย่างนี้ จะขัดข้องอย่างไรบ้าง ถ้าไม่มีข้อขัดข้อง เจ้าพเจ้าจะขอให้ลงมติ

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี  
กล่าวว่า เราจะลงมติในมาตรา ๒๘ ยังไม่ได้ เพราะว่าถ้าลงมติแล้ว  
จะเป็นการผูกมัดสภา

ร.ต. เนตร ภูริพัฒน์ ประธานกรรมาธิการ กล่าวว่า ข้าพ-  
เจ้าก็อยากจะรอฟังถึงเรื่องต่อไป เมื่อสมาชิกได้ ให้ โอกาสแล้ว ข้าพ-  
เจ้าขอแถลงว่าเมื่อมาตรา ๒๘ ได้แก้ไขรูปนั้นแล้ว กฎหมายฉบับนี้  
จำเป็นจะต้องแก้ไขใหม่หลายมาตราด้วยกัน ขอท่านสมาชิกได้กรุณา  
ฟัง ข้าพเจ้าซึ่งจะอ่านคำแก้ ดังนี้ มาตรา ๖ ทั้งมาตรา คัดออกหมด  
มาตรา ๘ แก้เป็นมาตรา ๖ ท้ายวรรค ๑ ของมาตรา ๖ ใหม่ เดิมคำว่า  
“และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” นอกนั้นก็เดิม มาตรา ๘ คัด  
ออกทั้งมาตรา มาตรา ๘ คัดออกทั้งมาตรา มาตรา ๑๐ เป็นมาตรา ๘  
มาตรา ๑๑ เป็นมาตรา ๘ มาตรา ๑๒ เป็นมาตรา ๘ ถ้อยคำในมาตรา ๘  
ใหม่ มาตรา ๑๑ แก้เป็นมาตรา ๑๐ กับตัดในบรรทัดที่ “หรืออัยย-  
การตำรวจสันตท” เอาออก ในเลข ๘ แก้เป็นเลข ๖ ด้วย ในบรรทัด  
ที่ ๓ ในวรรคที่ ๒ ของมาตรา ๑๐ ใหม่ บรรทัดที่ ๓ ตัดคำว่า “หรือ  
อัยการตำรวจสันตท” แต่อยู่ในวรรคที่ ๓ ของมาตรา ๑๐ ใหม่ บรร-  
ทัดที่ ๓ ตัดคำว่า “หรืออัยการตำรวจสันตท” ออก บรรทัดที่ ๒ “หรือ  
อัยการตำรวจช่วย” ออก บรรทัดที่ ๓ “แล้วแต่กรณี” ออก  
มาตรา ๑๓ แก้เป็นมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๕ แก้เป็นมาตรา ๑๑ มาตรา  
๑๕ แก้ เป็นมาตรา ๑๒ วรรค ๒ ของมาตรา ๑๒ ใหม่ คัดออกหมด

มาตรา ๓๖ แก้ เป็นมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ แก้ เป็นมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๘ แก้ เป็นมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๙ แก้ เป็นมาตรา ๓๖ มาตรา ๔๐ แก้ เป็นมาตรา ๓๗ กับแก้ไขเลข ๓๘ ในมาตรานี้เป็นเลข ๓๖ มาตรา ๔๑ แก้ เป็นมาตรา ๓๘ กับตัดคำว่า "คือในบรรทัดที่ ๒" และในระหว่างหัวข้อ "อัยการตำรวจกับผู้ช่วย" ออก กับเปลี่ยนเลข ๓๘ เป็น ๓๖ ในวรรคที่ ๒ ก็เช่นเดียวกัน เลข ๓๘ เป็น ๓๖ ได้คำว่า "ในตอนที่ ๒" ตัดคำว่า "และอัยการตำรวจ" มาตรา ๔๒ เป็นมาตรา ๓๘ มาตรา ๔๓ ตัดออกทั้งมาตรา มาตรา ๔๔ เป็นมาตรา ๔๐ เลข ๔๒ ในมาตรานี้แก้ไขเป็น ๓๘ มาตรา ๔๕ แก้เป็น ๔๓ ในมาตรานี้ให้เติมความในบรรทัดที่ ๒ หลังคำว่า "ใด ๆ" ดังนี้ "นอกจากพระยานของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง" มาตรา ๔๖ เป็นมาตรา ๔๓ เลข ๔๕ ในมาตรานี้เป็น ๔๓ มาตรา ๔๗ เป็นมาตรา ๔๓ เลข ๓๓ ในมาตรานี้ ๓ แห่งแก้ไขเป็นเลข ๔ มาตรา ๔๘ ที่ปรึกษาแก้ไขเป็นเลข ๔๔ มาตรา ๔๙ แก้เป็นเลข ๔๕

หอดงกรณีปรึกษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอประทานโอกาสแสดงอะไรเล็กน้อย ก็คือว่า ข้าพเจ้าขอให้ท่านที่เป็นสมาชิกประเภท ๓ อย่าไปเป็นข้ออ้างของรัฐบาลอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง ไม่ใช่ที่เราไม่ได้พิจารณาถึงแง่การเมือง นักการเมืองทุกคนย่อมพิจารณาถึงทุก ๆ แง่เหมือนกัน

ขุนเด่นชาติดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นว่ายิ่งใหญ่เสียแล้ว พระราชบัญญัติขึ้นแก้ไขอะไร ใครก็คิดไม่ทัน

เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอเสนอให้เลื่อนไปในวันอังคาร ถ้าผู้ใดเห็นด้วย  
ไปพร้อมรอง

ขุนพิเคราะห์คดี นายแทน วิเศษสมบัติ รับรอง

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์ ประธานกรรมการ กล่าวคือ กฎหมายนั้นจะต้องประกาศใช้วันที่ ๓ เราจึงได้ทำกันเป็นการด่วน และที่  
ข้าพเจ้าเห็น ขอรบายเรียนด้วยความจริงว่า แกะเพราะส่วนที่มีค่า  
ราคาเท่านั้น เพราะว่าเราไปรวมในมาตรา ๒๗ คงที่เดี๋ยวนั้น นอก  
จากนั้นขอความตามเดิมทั้งต้น คงที่ท่านได้ยื่นมาแล้ว

นายสร้อย ฌด้าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าวคือ  
ข้าพเจ้าก็ยังเป็นห่วงอยู่เหมือนกัน พระราชบัญญัติฉบับนี้ ยังเป็นห่วง  
อยู่เหมือนกัน เพราะเหตุที่ว่า ดูเหมือนว่าจะเกี่ยวมากมายเหลือเกิน  
แล้ว เกี่ยวกับสิทธิบุคคลที่ทำการติดต่อเป็นคดีอาญาคือ ข้าพเจ้าจึง  
ขอเสนอว่า ขอให้มีการประชุมกันอีกหนึ่งวันเพราะเรื่องนี้ เมื่อหมด  
เรื่องแล้วทั้งหมดไป จะให้กรรมการไปเถลไถลกันมาอีกที แล้ว  
สมาชิกจะได้อ่านให้เรียบร้อยขึ้น ข้าพเจ้าขอเสนอให้เป็นวันจันทร์  
ใครเห็นด้วยรับรองด้วย

ขุนคุรุการพิทักษ์ หลวงจวนศิริประชา รับรอง

นายเนย ดุจิม่า ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวคือ  
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ความจริงก็แกะเพราะค่าตัวราคาเท่านั้น  
เอง ที่ท่านสมาชิกบางคนคงไม่ทันนั้น ข้าพเจ้ามีความเสียใจที่จะเรียน  
อีก ท่านอื่น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีคนเขาขอเสนอให้ประชุม  
พิเศษในวันจันทร์ มีผู้ใดเห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

น.ค. หอดงขำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. รัฐมนตรี กล่าวว่ามี  
ผู้เสนอว่าวันจันทร์แทนวันอังคาร หรือเพิ่มวันอีกวันหนึ่ง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีเพิ่มวันอีกวันหนึ่ง

หอดงขำรงนาวาสวัสดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดกบตัน กล่าวว่ามี  
จันทร์เป็นวันสำคัญ ไม่ใช่สามัญ เพราะเหตุว่าไม่ใช่เป็นการประชุม  
ปกติ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีเราจะต้องพิจารณา เพราะ  
เป็นการด่วน ฉะนั้นเรื่องนี้เป็นเรื่องของเราเอง ฉะนั้นพระราชบัญญัติพันก-  
งานอัยการ ผู้ใดเห็นควรขอให้ในวันจันทร์อีกวันหนึ่ง ในตอนบ่าย  
พิจารณากันตามเดิมเพราะเรื่องนี้ ขอให้โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกมือ ๒๘ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีผู้ใดเห็นว่าควรพิจารณา  
ในวันนี้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิยกมือ ๒๓ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีเป็นอันว่าให้ประชุมกันใน  
วันจันทร์ เดิมประชุมได้สำหรับวันนี้

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๕๓ นาฬิกา

มงคล รัตนวิจิตร  
เดมียศ หงสประภาส  
เชื้อ ศรียาภักย์  
ทองอินทร์ ภูพัฒน์  
พระไพศาลเวทกรรม  
จิ่ง จิ่งจิตร  
พิพัฒ  
กิมเส็ง  
เลียง ไชยกาล

ตรวจแล้ว ๓๓/๗/๒๒

พระยามานวราชเสวี  
รองประธานคนที่ ๓ (ลงนามแทน)

นายปพาพ บุญ-หลง  
ประเสริฐ บัณฑิตสุนทร  
บุญช่วย สุนทรหมัด  
ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ  
นายศิริ อินทร  
ถิน จุฑารพ  
เลียงฮือ ศรีสุชาติ  
วิจิน สัจจะเวท

ผู้ตรวจงานการประชุม

กหกรรมบดี  
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร